MUHAMMED (Aleyhisselâm)

ÖZEL HAYATLARI

Allahü teâlânın bütün dünyâdaki insanlar arasında, her bakımdan, en üstün, en güzel, en şerefli olarak yarattığı ve bütün insanlara peygamber olarak seçip gönderdiği, son ve en üstün peygamber. Her şey O'nun hürmetine yaratıldı. O, Allahü teâlânın resûlü, son peygamberidir, Allahü teâlâ bütün peygamberlerine ismi ile hitap ettiği hâlde, O'na Habîbim (sevgilim) diyerek hitap etmiştir. Allahü teâlâ bir hadîs-i kudsîde: "Sen olmasaydın, sen olmasaydın, hiç bir şeyi yaratmazdım!" buyurdu. Bütün mahlûkatı O'nun şerefine yaratmıştır. Allahü teâlâ kullarına râzı olduğu yolu göstermek için çeşitli kavimlere zaman zaman peygamberler göndermiştir. Muhammed aleyhisselâmı ise son Peygamber olarak bütün insanlara ve cinlere gönderdi. Bunun için Peygamberimiz (s.a.v.) "Hatem-ül-enbiyâdır."

Her peygamber, kendi zamanında, kendi mekânında, kendi kavminin hepsinden her bakımdan üstündür. Muhammed "aleyhisselâm" ise, her zamanda, her memlekette, yani dünyâ yaratıldığı günden, kıyâmet kopuncaya kadar, gelmiş ve gelecek bütün varlıkların her bakımdan en üstünü, en faziletlisidir. Hiçbir kimse hiç bir bakımdan O'nun üstünde değildir.

Allahü teâlâ her şeyden önce Muhammed "aleyhisselâm"ın nurunu yarattı. Eshâb-ı kirâmdan Abdullah bin Câbir (r.a.) (Yâ Resûlallah, Allahın her şeyden evvel yarattığı şey nedir, bana söyler misin?) deyince Peygamberimiz (s.a.v.) şöyle buyurdu: **"Her şeyden evvel senin peygamberinin yani benim nurumu kendi nûrundan yarattı. O zaman ne Levh, ne kalem, ne Cennet, ne Cehennem, ne melek, ne sema (gökler) ne arz (yeryüzü), ne güneş, ne ay, ne insan, ne de cin vardı,"** Âdem "aleyhisselâm" yaratılınca Arş-ı A'lâda nûr ile yazılmış, "Ahmed" ismini gördü. "Yâ Rabbi bu nûr nedir?" diye sorunca Allahü teâlâ "Bu, senin zürriyetinden bir peygamberin nurudur ki onun ismi göklerde (Ahmed) ve yerlerde (Muhammed) dir. Eğer O, olmasaydı, seni yaratmazdım." buyurdu. Âdem (a.s.) yaratılınca alnına Muhammed aleyhisselâmın nuru kondu ve o nur, onun alnında parlamaya başladı. Âdem (a.s.) dan itibaren babadan oğula intikâl ederek asıl sahibi Muhammed aleyhisselâma ulaştı.

Muhammed aleyhisselâm hicretten 53 sene evvel Rebi'ül-evvel ayının onikinci Pazartesi gecesi, sabaha karşı, Mekke'de doğdu. Tarihçiler, bugünün milâdî sene ile 571 senesinin Nisan ayının yirmisine rastladığını söylüyor. Doğmadan birkaç ay önce babası, altı yaşında iken de annesi vefât etti. Bu sebepten Peygamber efendimize Dürr-i Yetim (Yetimlerin incisi) lâkabı da verilmiştir. Sekiz yaşına kadar dedesi Abdülmuttalib'in yanında kaldı. Sekiz yaşında iken dedesi de vefât edince, amcası Ebû Tâlib'in yanında kaldı. Yirmibeş yaşında iken Hadîce-tül-Kübrâ ile evlendi. Bu hanımından doğan ilk oğlunun adı Kâsım idi. Bundan dolayı Peygamberimize Ebû'l Kâsım (Kâsım'ın babası) da denildi. Araplarda böyle künye ile anılmak âdetti. Kırk yaşında iken, bütün insanlara ve cinne peygamber olduğu Allahü teâlâ tarafından bildirildi. Üç sene sonra herkesi îmâna çağırmağa başladı. Elli iki yaşında iken Mi'râc vuku buldu. Milâdın 622 yılında 53 yaşında olduğu hâlde, Mekke'den Medine'ye hicret etti. Yirmiyedi kerre muharebe yaptı. 11 (m. 632) senesinde Rebi'ül-evvel ayının onikinci Pazartesi günü öğleden evvel 63 yaşında iken vefât etti.

SOYU

Muhammed aleyhisselâmın nuru, Âdem aleyhisselâmdan itibaren temiz babalardan ve temiz analardan geçerek gelmiştir. Kur'ân-ı kerîmde Şu'arâ sûresi ikiyüzondokuzuncu (219) âyetinde, "**Sen, ya'ni şenin nurun, hep secde edenlerden dolaştırılıp, sana ulaşmıştır."** buyurulmaktadır. Hadîs-i şerîfte de:**"Allahü teâlâ insanları yarattı. Beni insanların en iyi kısmından vücûda getirdi. Sonra, bu kısımlarından en iyisini Arabistan'da yetiştirdi. Beni bunlardan vücûda getirdi. Sonra evlerden, ailelerden en iyisini seçip, beni bunlardan meydana getirdi, O hâlde, benim ruhum ve cesedim mahlûkların en iyisidir. Benim silsilem, ecdadım en iyi insanlardır."** buyuruldu.

Yaratılan ilk insan olan Âdem aleyhisselâm, Muhammed aleyhisselâmın zerresini taşıdığı için alnında onun nuru parlıyordu. Bu zerre Hz. Havva'ya ondan da Şît aleyhisselâma ve böylece, temiz erkeklerden temiz kadınlara ve temiz kadınlardan temiz erkeklere geçti. Muhammed aleyhisselâmın nuru da, zerre ile birlikte alınlardan alınlara geçti. Melekler ne zaman Âdem aleyhisselâmın yüzüne baksalar alnında Muhammed aleyhisselâmın nurunu görürler ve ona salevât okurlardı. Yani: **"Allahümme salli alâ seyyidinâ Muhammed"** derlerdi. Âdem (a.s.) vefât edeceği zaman oğlu Şît aleyhisselâma dedi. ki; (Yavrum! Bu alnında parlayan nur, son peygamber olan Muhammed aleyhisselâmın nurudur. Bu nuru, mü'min, temiz ve afif hanımlara teslim et ve oğluna da böyle vasiyyet et!). Muhammed aleyhisselâma gelinceye kadar, bütün babalar, oğullarına böyle vasiyyet etti. Hepsi bu vasiyyeti yerine getirip, en asil ve en kibar kızlar ile evlendiler. Nur, temiz alınlardan, temiz kadınlardan geçerek sahibine ulaştı. Resûlullahın (s.a.v.) dedelerinden birinin iki oğlu olsa, yahut bir kabile iki kola ayrılsa Muhammed aleyhisselâmın

soyu, en şerefli ve hayırlı olan tarafta bulunurdu. Her asırda O'nun dedesi olan zât, yüzündeki nurdan belli olurdu. O'nun nurunu taşıyan seçilmiş bir soy vardı ki, her asırda bu soydan olan zâtın yüzü pek çok güzel ve nurlu olurdu. Bu nûr ile kardeşleri arasında belli olur, içinde bulunduğu kabile başka kabilelerden daha üstün, daha şerefli olurdu. Âdem (a.s.) dan beri evlâttan evlâda geçerek gelen bu nûr İbrâhim aleyhisselâma, ondan da oğlu İsmail aleyhisselâma geçmiştir. Onun da alnında sabah yıldızı gibi parlayan nur, evlâtlarından Adnan'a, Ondan da (Me'âdd) ve (Nizâr) a intikal etmiştir. Nizâr doğunca babası Me'âdd, oğlunun alnındaki nuru görüp sevinmiş, büyük bir ziyafet vererek böyle oğul için, bu kadar ziyafet az bir şey dediği için oğlunun adı Nizâr (az birşey) kalmıştır. Bundan sonra da nûr oğuldan oğula intikal ederek asıl sahibi sevgili Peygamberimiz Muhammed aleyhisselâma ulaştı. Peygamberimizin (s.a.v.) soyu Adnan'a kadar: Muhammed Aleyhisselâm, Abdullah bin Abdülmuttalib, Abdülmuttalib (Şeybe), Hâşim (Amr), Abdü Menaf (Mugîre), Kuseyy (Zeyd) Kilâb, Mürre, Kâ'b, Lüveyy, Gâlib, Fihr, Mâlik, Nadr, Kinâne, Huzeyme, Mudrike (Âmir), İlyâs, Mudar, Nizâr, Me'âdd, Adnân.

Peygamberimiz (s.a.v.) hadîs-i şerîfte şöyle buyurdu: **"Ben, Abdullah, Abdülmuttalib, Hâşim, Abdü Menaf, Kuseyy, Kilâb, Mürre, Kâ'b, Lüveyy, Gâlib, Fihr, Mâlik, Nadr, Kinâne, Huzeyme, Müdrike, İlyâs, Mudar, Nizâr, Me'âdd, Adnan oğlu Muhammedim. Mensûb olduğum topluluk, ne zaman ikiye ayrılmış ise, Allah beni muhakkak onların en hayırlı olan tarafında bulundurmuştur. Ben câhiliyyet, ahlâksızlıklarından hiçbir şey bulaşmaksızın ana ve babamdan meydana geldim. Ben, Âdemden babama ve anneme gelinceye kadar, hep nikâhlı anne babadan meydana geldim. Ben ana ve baba itibariyle en hayırlınızım."** Başka bir hadîs-i şerîfte de, **"Allahü teâlâ, İbrâhimoğullarından İsmail'i seçti. İsmailoğullarından Kinâneoğullarını seçti. Kinâneoğullarından Kureyşi seçti. Kureyşten Hâşimoğullarını seçti. Hâşimoğullarından Abdülmuttaliboğullarını seçti. Abdülmuttaliboğullarından da beni seçti."** buyurdu.

Peygamberimiz (s.a.v.) Kureyş kabilesinin Hâşimoğulları kolundandır. Babam Abdullah'dır. Abdullahın babası Abdülmuttalib, annesi de Fâtımâ binti Amr'dır.

Peygamberimizin (s.a.v.) dedesi Abdülmuttalib, Mekke'nin hakimi ve Arapların şeref itibariyle en üstün kabilesi olan Kureyş kabilesine mensûbtu. Abdülmuttalib'in alnında Muhammed aleyhisselâmın nuru parladığından Kureyş kavmi onunla bereketlenirdi. Peygamberimizin (s.a.v.) dedesi Abdülmuttalib, oğulları arasında en çok Abdullah'ı severdi. Çünkü onun alnında Muhammed aleyhisselâmın nuru parlıyordu. Abdullah babası Adülmuttalib'e şöyle derdi: "Babacığım, her nereye gitsem belimden bir nûr çıkıyor. Sonra toplanıp, başımın üstünde bulut gibi duruyor. Tekrar gelip belime giriyor. Ne zaman bir yere otursam yer bana diyor ki: Ey Abdullah, sana selâm olsun. Muhammed'in (s.a.v.) nuru sende emanettir. Ne zaman bir kuru ağaç altına otursam, derhal yeşerip bana gölge oluyor. Kalkıp gidince de yine kuru oluyor. Ey babacığım bu hal nedir? Abdülmuttalib: Ey oğlum, sana müjdeler olsun ki, insanların ve cinlerin efendisi ve Peygamberi senin sulbünden gelse gerektir, demiştir.

Abdullah'ın güzelliği Mısır'a kadar şöhret bulmuştu. Alnındaki nurdan dolayı iki yüze yakın kız, onunla evlenmek arzusu ile Mekke'ye gelmişti. Abdülmuttalib ise Onu her yönüyle ona denk olan bir kız ile evlendirmek istiyordu. Bunun için Benî Zühre kabilesinin büyüğü Vehb bin Abd-i Menaf'ın kızı Âmine'yi oğlu Abdullah'a istedi. Vehb'in kızı Âmine, hem güzellik, hem ahlâk, hem de neseb itibariyle Kureyş kızlarının en üstünü idi. Ayrıca soy bakımından Abdullah ile bir kaç batın yukarıda birleşmekte idi. Abdülmuttalib, Vehb'in kızını oğlu Abdullah'a isteyince Vehb şöyle dedi: (Ey amcam oğlu, biz bu teklifi sizden önce aldık. Âmine'nin annesi bir rüya gördü. Anlattığına göre evimize bir nûr girmiş aydınlığı yeri ve gökleri tutmuş. Ben de bu gece rüyamda dedemiz İbrâhimi (a.s.) gördüm. Bana; "Abdülmuttalib'in oğlu Abdullah'la kızın Âmine'nin nikâhlarını ben kıydım. Sen de onu kabul et" dedi. Bugün sabahtan beri bu rüyanın tesiri altındayım. Acaba ne zaman gelecekler, diye merak ediyordum.) Bu sözleri duyan Abdülmuttalib sevincinden (Allahü Ekber! Allahü Ekber!) diyerek tekbir getirdi. Nihayet oğlu Abdullah'ı Vehb'in kızı Âmine ile evlendirdi.

Abdullah, Âmine ile evlenince alnında parlayan nur, Hz. Âmine'ye intikal etti. Abdullah'ın evlendiği geceye Türkiye'de ve birçok İslâm memleketlerinde bir asırdan beri Regâib kandili ismi verilmekte ise de bu yanlıştır. Regâib gecesi, Recep ayının ilk Cum'a gecesidir. Allahü teâlâ bu gecede, mü'min kullarına, ragîbetler, yani ihsanlar yapar. Bu gece yapılan ibadetlere kat kat sevab verilir. Muhammed aleyhisselâm'ın nuru ise Hz. Âmine'ye Cemâz-il-âhır ayında intikâl etmiştir. Cahiliyye devrinde ve İslâmiyetin ilk yıllarında, Arapların harbi harâm saydıkları aylarda, harb etmek istedikleri zaman ayların ismini ve sırasını değiştirmeleri, yani Cemâz-il-âhır ayına o sene Receb demeleri, Recep ayını bir ay ileri almaları, sebebiyle, halk içinde bu yanlışlık yayılmışsa da dinen ve ilmen bir kıymeti yoktur. Peygamberimizin (s.a.v.) nurunun Âmine validemize intikali şimdiki Cemâz-il-âhır ayındadır. Regâib gecesinde değildir.

Hz. Âmine'nin, Muhammed aleyhisselâma hamile olduğu sırada Kureyş kabilesinde büyük bir darlık, kıtlık ve pahalılık olup, çok sıkıntı içerisinde idiler. Muhammed aleyhisselâmın ana rahmine düşmesiyle birlikte, onun hürmetine Allahü teâlâ Kureyş kabilesinin bağ ve bahçelerine, mahsullerine öyle bereket verdi ki, hepsi zengin oldular. Araplar o seneye (Senet-ül-feth ve'l ibtihâc) yani sevinç ve bolluk yılı dediler.
Hz. Âmine hamile iken kocası Abdullah ticâret için Şam'a gitmişti. Dönüşünde hastalanıp Medine'ye geldiği sırada dayılarının yanında onsekiz yaşında iken vefât etti. Bu haber Mekke'de duyu,unca çok büyük bir üzüntüye sebep oldu. Eshâb-ı kirâmdan Abdullah İbni Abbas (r.a.) şöyle bildirmiştir: "Peygamberimizin (s.a.v.) babası Abdullah, oğlu doğmadan önce vefât edince melekler, (Ey Rabbimiz, Resûlün yetim kaldı) dediler. Allahü teâlâ; Onun koruyucusu ve yardımcısı benim, buyurdu."
Muhammed aleyhisselâmın doğmasına iki ay kadar zaman varken Fil vak'ası meydana geldi, insanların her taraftan akın akın gelip Kâ'beyi ziyâret etmesine engel olmak isteyen Yemen valisi Ebrehe, Bizans İmparatorunun da. yardımı ile San'a da büyük bir kilise yaptırdı, insanların bu kiliseyi ziyâret etmelerini istedi. Araplar ise eskiden beri Kâ'beyi ziyâret etmekte olup, Ebrehe'nin yaptırdığı kiliseye hiç itibar etmediler. Hatta hakaret gözüyle baktılar, içlerinden biri de o kiliseyi kirletti. Bu hâdiseye kızan Ebrehe, Kâ'beyi yıkmaya karar verdi ve bu maksatla büyük bir ordu hazırlayıp Mekke üzerine yürüdü. Ebrehe'nin ordusu Mekke'ye yaklaşınca, Kureyşin mallarını yağma etmeye başladı. Abdülmuttalib'e ait ikiyüz deveye de el koymuşlardı. Abdülmuttalib, Ebrehe'ye gidip develerini istedi. Ebrehe ben sizin mukaddes Kâ'benizi yıkmaya geldim. Sen onu korumak istemiyorsun da develerini mi istiyorsun? dedi. Abdülmuttalib; "Ben develerin sahibiyim. Kâ'benin sahibi Allah'tır. Onu O korur" dedi. Ebrehe bana karşı onu koruyacak yoktur dedi ve Abdülmuttalib'e develerini verip gönderdi. Sonra Kâ'beyi yıkmak için ordusunu harekete geçirdi. Ebrehe'nin ordusunun önde yürütülen ve böylece zafere kavuşulacağına inanılan (Mahmut) adında bir fil vardı. Ebrehe, Kâ'beye saldırmaya başlayınca bu fil yere çöküp asla yürümedi. Yönü Yemen'e çevrilince koşarak geri dönüyordu. Böylece Mekke'ye yaklaşıp hücum etmek istediği halde hücum edemeyen Ebrehe'nin ordusu üzerine Allahü teâlâ Ebâbil (Dağ Kırlangıcı) denilen kuşlardan bir sürü gönderdi. Ebâbil kuşlarının her biri, biri ağzında ikisi de ayaklarında olmak üzere nohut veya mercimek büyüklüğünde üçer taş taşıyorlardı. Bu taşları Ebrehe'nin ordusu üzerine bıraktılar. Taşlar başlarından girip altlarından çıkıyordu. Taş isabet eden her asker, anında yere düşüp ölüyordu. Ebrehe kaçmak istedi Taşlardan ona da isabet edip, kaçtıkça etleri parça parça dökülerek öldü. Bu husus Kur'ân-ı kerîmde Fil sûresinde bildirilmektedir. Böylece Kureyş kabilesi doğmak üzere olan Muhammed aleyhisselâmın hürmetine büyük bir düşmanın şerrinden kurtulmuştur. Muhammed aleyhisselâmın geleceği Adem aleyhisselâmdan itibaren her peygambere ve ümmetlerine müjdelene gelmiş ve doğması yaklaşınca birçok haberler ve müjdeler verilmiştir. Çeşitli hadîseler meydana gelmiştir.

DOĞUMU

Muhammed aleyhisselâm Hicret'ten 53 sene evvel Rebî'ül-evvel ayının onikinci Pazartesi gecesi sabaha karşı Mekke'nin Hâşimoğulları mahallesinde, Safa Tepesi yakınında bir evde doğdu. Bu gün, miladı 571 yılına ve Nisan ayının yirmisine rastlamaktadır. O gün henüz güneş doğmadan Alem nûr ile doldu. Kâinatın serveri, Mahbûb-ı Rabbilâlemîn (Allahın sevgilisi) Muhammed aleyhisselâm doğmuştu.
Peygamber efendimizin (s.a.v.) doğduğu geceye "Mevlid Gecesi" denir. Mevlid doğum zamanı demektir. Bu gece Kadir Gecesi'nden sonra en kıymetli gecedir. Bu gecede O, doğduğu için sevinenler affolunur. Bu gece Peygamberimizin (s.a.v.) doğduğu sırada görülen halleri, mucizeleri okumak, dinlemek, öğrenmek çok sevabtır. Peygamberimiz (s.a.v.) kendi de anlatırdı. Eshâb-ı kirâm da bu gece bir yere toplanırlar, okurlar ve anlatırlardı. Dünyanın her tarafındaki müslümanlar, her sene bu geceyi, Mevlid kandili olarak kutlamaktadır. Her yerde Mevlid kasideleri okunarak Resûlullah (s.a.v.) hatırlanılmaktadır. Her Peygamberin ümmeti, kendi peygamberinin doğum gününü bayram yapmıştı. Bugün de, müslümanların bayramıdır. Neş'e ve sevinç günüdür.
Peygamberimizin (s.a.v.) doğmasını annesi Hz. Âmine şöyle anlatıyor: (Doğum anı geldiğinde heybetli bir ses işittim. Ürpermeye başladım. Sonra beyaz bir kuş gördüm, gelip kanadı ile beni sığadı. O andan sonra bende korku ve ürperti kalmadı. O anda çok susamıştım. Hararetten yanıyordum. Yanımda süt gibi beyaz bir kâse şerbet gördüm. O şerbeti bana verdiler. Verilen şerbeti içtim. Baldan tatlı ve soğuk idi. İçer içmez susuzluğum gitti. Sonra büyük bir nûr gördüm, evim o kadar nûrlandı ki, o nurdan başka birşey görmüyordum. O sırada çok hatunlar gördüm. Boyları uzun, yüzleri güneş gibi parlıyordu. Etrafını sarıp, bana hizmet eden bu hatunlar, Abdi Menâf kabilesinin kızlarına benzerlerdi. Yine o sırada beyaz, uzun ve gökden yere uzanmış ipek bir kumaş gördüm. Dediler ki, Onu insanların gözünden örtün. O anda bir grup kuşlar peyda oldu. Ağızları zümrütten, kanatları yakuttandı. Gümüş ibrikler tutarak havada duruyorlardı. Bana korku gelip

terlemiştim, ter damlalarından misk kokusu yayılıyordu. O halde iken gözümden perdeyi kaldırdılar. Bütün yer yüzünü doğudan batıya kadar gördüm. Üç alem (bayrak) dikilmişti. Onların biri maşrıkta (doğuda), biri magribte (batıda) biri de Kâ'benin üstünde idi. Etrafımda çok sayıda melekler toplandı. Muhammed (s.a.v.) doğar doğmaz, mübârek başını secdeye koydu ve şehâdet parmağını kaldırdı ve Aniden gökden bir parça beyaz bulut indi, onu kapladı. Bir ses işittim: (Ona magribden maşrıka kadar her yeri gezdirin. Tâ ki cümle Alem onu ismiyle cismiyle ve sıfatıyla görsünler) diyordu. Sonra o bulut gözden kayboldu ve Muhammedi (s.a.v.) bir beyaz yünlü kumaş içinde sarılı gördüm. Yine o sırada üç kişi gördüm ki, yüzleri güneş gibi parlıyordu. Birinin elinde gümüşten bir ibrik, birinin elinde zümrütten bir leğen, birinin elinde de bir ipek vardı. İbrikten sanki misk damlıyordu. Muhammed'i (s.a.v.) o leğenin içine koydular. Mübârek başını ve ayağını yıkadılar ve ipeğe sardılar. Sonra mübârek başına güzel koku sürdüler, mübârek gözlerine sürme çektiler ve gözden kayboldular.)

Muhammed aleyhisselâmın doğduğu sırada Hz. Âmine'nin yanında Abdurrahman bin Avf'ın annesi Şifa hatun, Osman bin Ebül-Âs'ın annesi Fâtıma hatun ve Peygamberimizin halası Safiye hatun vardı. Bunlar da gördükleri nuru ve diğer hadîseleri haber verdiler. Şifa hatun şöyle anlatıyor. (Ben, o gece Âmine'nin yanında yardımcı olarak bulunuyordum. Muhammed aleyhisselâm doğar doğmaz düâ ve niyaz ettiğini işittim. Gâibden (Yerhamüke Rabbüke) diye söylendi. Sonra bir nûr çıkıp o kadar ışık verdi ki, doğudan batıya kadar her yer göründü…) Bundan başka bir çok hadîseye şahit olan Şifa hatun: (Ne zaman ki, ona peygamberliği bildirildi; hiç tereddüt etmeden ilk îmân edenlerden biri de ben oldum.) demiştir.

Safiye hatun da şöyle anlatmıştır: (Muhammed aleyhisselâm doğduğu sırada her tarafı bir nûr kapladı. Doğar doğmaz secde etti, mübârek başını kaldırıp açık bir dil ile **(Lâ ilâhe illallah, innî resûlullah)** dedi. O'nu yıkamak istediğimde biz onu yıkanmış olarak gönderdik denildi. Göbeği kesilmiş ve sünnet edilmiş olarak görüldü. O'nu kundağa sarmak istediğimde sırtında bir mühür gördüm, mühürün üzerinde **"Lâ ilâhe illallah Muhammedün Resûlullah"** yazılı idi. Doğar doğmaz secde ettiği sırada hafif sesle birşeyler söylüyordu, kulağımı mübârek ağzına yaklaştırdım "**Ümmetî, Ümmetî" (Ümmetim, ümmetim)** diyordu

Peygamberimizin (s.a.v.) dedesi Abdülmuttalib, Muhammedin (s.a.v.) doğduğu sırada Kâ'bede Allah'a yalvarıp duâ etmekte iken müjde verdiler, Muhammed aleyhisselâmın doğduğu günde bir çok hâdiseler gören Abdülmuttalib böyle bir müjdeyi alınca çok sevinip onu görmeye gitti ve (Bu oğlumun şanı, şerefi çok yüce olacaktır) dedi.

Abdülmuttalib torununu görmeye Âmine'nin evine gitti. Hz. Âmine olan hadîseleri anlattı. Üç gün kimsenin göremeyeceğini söyleyince Abdülmuttalib çok ısrar etti. Onun üzerine Âmine validemiz, falan yerdedir dedi. Abdülmuttalib gitti. Fakat evin önünde yalın kılıç bekleyen bir zat gördü. İçeri girmek isteyince, Abdülmuttalib'in üzerine yürüdü. Abdülmuttalib "Geri dön hiç bir kimse üç günden önce göremez. Zira bütün melekler onu ziyâret edecek. Bu ise üç gün sürer" dedi. Abdülmuttalib bu hâli Kureyşe anlatmak istedi. Fakat dili tutuldu ve yedi gün hiç bir şey konuşamadı. Abdülmuttalib böylesine büyük bir mutluluğu kutlamak için doğumun yedinci gününde Mekke halkına üç gün ziyafet verdi. Ayrıca şehrin her mahallesinde develer keserek insan ve hayvanların istifade etmesi için bıraktı. Ziyafet sırasında çocuğa hangi ismi koydun diyenlere "MUHAMMED" ismini verdim dedi. Neden atalarından birinin ismini vermedin diyenlere: (Allah'ın ve insanların onu methetmelerini, övmelerini istediğim için) cevabını verdi. Annesi de O'na "AHMED" ismini koydu.

Muhammed aleyhisselâm doğmadan önce ve doğduğu sırada; O'nun dünyâya teşrif etmesine alâmet olarak birçok hadîseler meydana gelmiştir. O zamanın meşhûr kimseleri daha Peygamberimiz (s.a.v.), doğmadan önce rüyalar görmüşlerdi. Bu rüyalarını kâhinlere ve zamanın meşhûr âlimlerine tâbir ettirdiklerinde hepsi de bu rüyalarının Muhammed aleyhisselâmın geleceğini gösterdiğini söylemişlerdir.

Peygamberimizin (s.a.v.) dedesi Abdülmuttalib şöyle anlatmıştır: (Bir defasında uykuya dalmıştım. Bir rüya gördüm ve büyük ürpertiyle uyandım. Hemen bir kâhine gidip, rüyamı anlatıp, ta'bir ettirmek istedim. Yüzüme bakıp, ey Kureyşin reisi sana ne oldu, yüzünde bambaşka bir hâl görülüyor. Yoksa mühim bir hadîse mi seni sarstı, dedi. Evet henüz hiç kimseye anlatmadığım dehşetli bir rüya gördüm, dedim. Sonra yanına oturup anlatmaya başladım. Bu gece uyurken bir rüya gördüm. Şöyle ki, çok büyük bir ağaç bir ucu semaya yükselmiş dalları doğuya ve batıya yayılmıştı. O ağaçtan öyle bir nûr saçılıyordu ki güneş yanında çok hafif kalır. Ba'zan gözüküyor, ba'zan gözden kayboluyordu, insanlar ona yönelmişti. Her an nuru artıyordu. Kureyş kabilesinden bir kısmı o ağacın dallarına tutunuyor, diğer bir kısmı da ağacı kesmeye çalışıyordu. Bir genç de onu kesmek isteyenlere mâni oluyordu. Öyle güzel yüzlü idi ki, şimdiye kadar öylesini görmedim. Üzerinden de etrafa hoş kokular yayılıyordu. Ben de o ağacın bir dalına tutunmak için elimi uzattım, fakat ulaşamadım, dedim. Ben rüyamı anlatıp bitirince kâhinin yüzü değişti. Benzi sarardı. Sonra dedi. ki; Ondan senin nasibin yok! Kimin nasibi var? dedim. O ağacın dalına tutunur

gördüklerin dedi. Senin sulbünden bir peygamber gelecek her tarafa mâlik olacak, insanlar Onun dinine girecekler dedi. Sonra yanımda bulunan oğlum Ebû Tâlib'e dönüp bu herhalde onun amcası olacak dedi. Ebû Tâlib bu hadîseyi, Muhammed aleyhisselâma peygamberlik bildirilince, "İşte o ağaç Ebul Kâsım, el-Emin Muhammed (s.a.v.)" diye anlatırdı…

Muhammed aleyhisselâmın dünyâya geldiği gece bir yıldız doğdu. Bunu gören Yahudi âlimleri Muhammed aleyhisselâmın doğduğunu anlamışlardır. Eshâb-ı kirâmdan Hassan bin Sâbit (r.a.) anlatır. Ben sekiz yaşında idim. Bir sabah vakti Yahudicin biri hey yahudiler! diye çığlık atarak koşuyordu, Yahudiler ne var, ne yırtınıyorsun diyerek yanına toplanınca şöyle bağırıyordu: (Haberiniz olsun Ahmed'in yıldızı bu gece doğdu! Ahmed bu gece dünyâya geldi…)

Muhammed aleyhisselâm doğduğu gece Kâ'be'de bulunan putlar yüz üstü yere yıkıldı. Urvetübni Zübeyr rivâyet eder: "Kureyşden bir cemaatin bir putu vardı. Yılda bir defa onu tavaf ederler, develer kesip şarap içerlerdi. Yine öyle bir günde putun yanına vardıklarında putu yüzüstü vere yıkılmış buldular. Kaldırdılar, yine kapandı. Bu hal üç defa tekrarlandı. Bunun üzerine etrafına iyice destek verip diktikleri sırada şöyle bir ses işitildi: (Bir kimse doğdu. Yer yüzünde her yer harekete geldi. Ne kadar put varsa hepsi yıkıldı. Kralların korkudan kalbleri titredi.) Bu hadîse tam Muhammed aleyhisselâmın doğduğu geceye rastlıyordu.

Medayin şehrindeki İran Kisrâsının sarayının ondört kulesi (burcu) yıkıldı. O gece gürültüyle ve dehşetle uyanan Kisrâ ve halkı yine kendilerinden bazı ileri gelenlerin gördükleri korkunç rüyaları tâbir ettirdiklerinde bunun büyük bir şeye alâmet olduğunu anlamışlardı.

Yine o gece Mecûsîlerin (ateşe tapanların) bin seneden beri yanmakta olan kocaman ateş yığınları aniden sönüverdi. O ateşin söndüğü tarihi not ettiler, Kisrânın sarayından burçların yıkıldığı geceye isabet ediyordu.

O zaman insanların mukaddes saydıkları Sâve Gölü yine o gece bir anda suyu çekilip, kuruyuverdi.

Şam tarafında bin yıldan beri suyu akmayan ve kurumuş olan Semave nehri vadisi o gece su ile dolup taşarak akmaya başladı.

Muhammed aleyhisselâmın doğduğu geceden itibaren şeytan artık Kureyş kâhinlerine hadîselerden haber veremez oldu. Kehânet sona erdi…

Muhammed aleyhisselâmın doğduğu gece ve daha sonra o zamana kadar görülmemiş bu hadîselerden başka birçok hadîseler vuku bulmuş olup, son Peygamber Muhammed aleyhisselâmın doğduğuna işaret olmuştur.

İSİMLERİ VE KÜNYELERİ

Peygamberimizin (s.a.v.) en çok söylenilen ismi (MUHAMMED)'dir. Bu isim, Kur'ân-ı kerîmde Âl-i İmrân sûresi 144. âyette, Ahzab sûresi 40. âyette, Fetih sûresi 29. âyette, Muhammed sûresi 22, âyetinde olmak üzere dört defa geçmektedir. Saf sûresi 6. âyette ise Hz. İsâ'nın ümmetine Ahmed ismiyle haber vermiş olduğu bildirilmektedir. Kur'ân-ı kerîmde (Muhammed) ve (Ahmed) isminden başka, Resûl, Nebî, Şâhid, Beşîr, Nezîr, Mübeşşir, Münzir, Dâî ilallah, Sırac-ı münir, Rauf, Rahim, Musaddık, Müzekkir, Müdessir, Abdullah, Kerim, Hak, Mübin, Nûr, Hatemün-Nebîyyîn, Rahmet, Ni'met, Hâdi, Tâhâ, Yâsin… diye anılmıştır. Bundan başka yine bir kısmı Kur'ân-ı kerîmde ve bir kısmı da hadîs-i şerîflerde, bir kısmı da daha önceki peygamberlere gönderilen mukaddes kitaplarda geçmiştir. Daha önceki peygamberlere indirilmiş olan kitaplarda geçen isimlerinin çoğu, sıfat olup, mecazen isim sayılan kelimelerdendir. Bunlardan bazıları da şöyledir Dahûk, Hamyata, Ahid, Baraklit, Mazmaz, Müşaffah, Münhamennâ, Muhtar, Rûhul-Hak, Mukîmüssünneh, Mukaddes, Hırz-ul Ümmiyyîn, Mâlum… Peygamberimizin ismi İncil'de "Ahmed" (Baraklit). Tevrat'ta ise "Münhamennâ" olarak geçmiş olup, Süryanicede (Muhammed) ismi karşılığıdır.

İncil'de Peygamberimizin geleceği müjdelenip (Paraclete) kelimesiyle de ifade edilmiştir ki, Ahmed ve Muhammed manasınadır. İncil tahrip edilince bu kelimeler de kasden değiştirilmiştir.

Peygamberimizin (s.a.v.) hadîs-i şerîflerinde ise Mâhi, Haşir, Âkıb, Mukaffi, Nebîyyür-Rahme, Nebîyyüt-Tevbe, Nebîyy-ül-Melâhim, Kattâl, Mûtevekkil, Fâtih, Hâtem, Mustafa, Ümmî, Kusem (Her hayrı kendinde toplayan) isimleri geçmektedir. Bir hadîs-i şerîfde Peygamberimiz (s.a.v.) "Bana mahsus beş isim vardır**"Ben Muhammed'im. Ben Ahmed'im, Ben Mâhi'yim ki, Allah benimle küfrü yok eder. Ben, Hâşirim ki halk, kıyâmet günü benim izimce haşr olunacaktır. Ben, Âkıb'im ki benden sonra peygamber yoktur."** buyurdu.

Peygamberimize (s.a.v.) Muhammed ve Ahmed ismi annesinin hamile iken gördüğü bir rüyada (Sen insanların en hayırlısına, bu ümmetin Efendisine hamilesin! Doğunca ona Muhammed, Ahmed ismini koy!) denildi. Dedesi Abdülmuttalib ve annesi tarafından bu isimler konuldu. Dedesine de rüyasında böyle bildirilmişti.

Peygamberimizin (s.a.v.) Hz. Hatice'den doğan ve küçük yaşta vefât eden oğlu Kâsım'dan dolayı kendisine Ebû'l Kâsım künyesi verilmiştir. Yine peygamberliğinden önce ondaki doğruluk, itimat, emin, güvenilir olması gibi sayılamayacak kadar üstün meziyetlerinden dolayı Kureyş kabilesi ona "El-Emin" ismini vermişlerdir.

Kur'ân-ı kerîmde Ahzab sûresi 56. âyetinde: **"Gerçekten Allah ve melekleri, Peygambere salât ederler (Şeref ve şanını yüceltirler). Ey îmân edenler! Siz de ona salât edin (Allahümme salli alâ Muhammed, deyin) ve gönülden teslim olun."** buyurulmaktadır.

Peygamberimizin (s.a.v.) ismini söyleyince, işitince, yazarken ve okurken ona salevât getirmek hürmete ve sevab kazanmaya sebep olmaktadır. Salevât getirmek **"Aleyhisselâm", "Sallallahü aleyhi ve sellem", "Allahümme salli alâ seyyidinâ Muhammed", "Essalâtü vesselâmü aleyke yâ Resûlallah", "Allahümme salli alâ Muhammedin ve alâ âli Muhammed, kemâ salleyte alâ İbrâhime ve alâ âli İbrâhim." "Allahümme salli alâ Muhammedin ve alâ âlihi ve sahbihi ecmâîn.", "Aleyhissalâtü vesselamü vettehiyye", "Aleyhi ve alâ cemî'i minessalavâti etemmühâ ve minnettehiyyâti eymenühâ."** gibi duâları söylemekle olur. Bunlardan başka salevât getirmek için okunacak dualar **"Delâil ü hayrat" ve "Câliyet-ül-ekdâr**" kitaplarında bildirilmektedir.

Hadîs-i şerîflerde buyuruldu ki: **"Vefatımdan sonra, kim bana salât ü selâm gönderirse, Cebrâil aleyhisselâm bana der ki: – Yâ Resûlallah, ümmetinden falan kimsenin sana selâmı var! Cevap olarak derim ki:**

– Benden de ona selâm olsun! Allahü teâlânın rahmet ve bereketi onun üzerine olsun!"

Peygamber efendimiz (s.a.v.) buyurdu ki:

"Cebrâil aleyhisselâm gelip: "Zelil olsun, yanında Hazret-i Nebîy-yi ekremin ism-i şerîfi söylendiğinde salevât getirmeyen, zelil olsun!" dedi. Ben de âmin dedim."

"Bir kimse yazdığı bir şeyde, bana da salevât yazarsa, benim ismim o kitapta (yazılan yerde) kaldığı müddetçe, melekler onun için istiğfâr ederler." İstiğfâr, günahların bağışlanmasını Allahü teâlâdan istemektir.

"Yer yüzünde dolaşan (seyahat eden) melekler, ümmetimin selâmını tebliğ ederler."

"Ümmetimin salevâtı bana hediyedir. Benim ümmetime hediyem kıyâmet günü onlara şefaatimdir."

ÇOCUKLUĞU

Peygamberimiz (s.a.v.) doğduktan sonra üç gün kadar annesi Hz. Âmine tarafından emzirildi. Sonra da Ebû Leheb'in cariyesi Süveybe Hatun bir müddet emzirdi. O zaman Mekke halkının çocuklarını bir süt annesine vermeleri âdetti. Mekke'nin havası çok sıcak olduğundan, çocukları havası iyi, suyu tatlı olan civar yerlerdeki yaylalara gönderirler, çocuklar bir müddet oralarda, verildikleri süt annelerinin yanında kalırdı. Her sene bu maksatla Mekke'ye birçok süt anaları gelir, birer çocuk alıp giderlerdi. Çocukları büyütüp teslim edince de çok ücret ve hediyeler alırlardı.

Peygamberimizin (s.a.v.) doğduğu sene de yaylalarda yaşayan Benî Sa'd kabilesinden bir çok süt analar Mekke'ye geldi. Herbiri emzirmek üzere birer çocuk almıştı. Benî Sa'd kabilesi Mekke civarındaki kabileler arasında şerefte, cömertlikte, mertlik ve tevâzuda ve Arapçayı düzgün konuşmakta meşhûrdu. Kureyş kabilesinin ileri gelenleri çocuklarını daha çok bu kabileye vermek isterlerdi. O sene Beni Sa'd kabilesinin yurdunda şiddetli bir kuraklık ve kıtlık olmuştu. Bu sebeble ücretle çocuk emzirip sıkıntılarını gidermek üzere her senekinden daha çok süt annesi Mekke'ye gelmişti. Bilhassa zengin ailelerin çocuklarını alıyorlardı. Gelen kadınların her biri birer çocuk almışlardı. Peygamberimiz (s.a.v.) yetim olduğu için fazla ücret alamama düşüncesiyle, ona talip olan çıkmamıştı. Gelen kadınlar içinde iffeti, temizliği, hilmi (yumuşaklık), hayası ve güzel ahlakıyla tanınmış Halime hatun adında bir kadın vardı. Binek hayvanları zayıf olduğu için diğerlerinden daha sonra Mekke'ye ulaşmışlardı. Kocası ile Mekke'de dolaşarak zengin ailelerin çocuklarının alınmış olduğunu görünce eli boş dönmemek için bir çocuk arıyorlardı. Nihayet görünüşü ile hürmet celbeden ve siması çok sevimli olan bir zat ile karşılaştılar, Bu zat Peygamberimizin dedesi Abdülmuttalib idi. Onunla torununu almak üzere anlaştılar; Abdülmuttalib, Halime hatunu Hz. Âmine'nin evine götürdü. Halime hatun şöyle anlatır: (Çocuğun başucuna vardığımda yünden beyaz bir kundağa sarılı, yeşil ipekten bir örtünün üstünde mışıl mışıl uyuyordu. Etrafa misk kokusu yayılıyordu. Hayret içinde kalıp bir anda ona öylesine ısındım ki, uyandırmaya bile gönlüm râzı olmadı. Elimi göğsüne koydum, uyandı ve bana bakıp öyle bir tebessüm etti ki, kendimden geçtim. Annesi böylesine güzel ve mübârek çocuğu bana vermez korkusuyla derhal yüzünü örtüp kucağıma aldım. Sağ mememi verdim emmeğe başladı. Sol mememi verdim emmedi. Abdülmuttalib, bana dedi ki: (Sana müjdeler olsun ki, hanımlar içinde senin gibi nimete kavuşan olmadı.) Âmine hatun da bana çocuğunu verdikten sonra;

(Ey Halime, üç gün evvel bir nida işittim ki, "Senin oğluna süt verecek kadın Beni Sa'd kabilesinden Ebî Zeybe soyundandır) diyordu. Ben de dedim ki; Ben, Benî Sa'd kabilesindenim ve babamın künyesi Ebî Zeybe'dir.) Halime hatun yine şöyle anlatmıştır: Âmine hatun bana daha nice vak'aları anlattı ve vasiyette bulundu. Ben de Mekke'ye gelmeden önce bir rüya görmüştüm. Rüyamda bana, (Ey Halime, Mekke'ye var, orada çok faydalanırsın. Sana bir nur, arkadaş olur. Bu rüyayı henüz kimseye anlatma, gizle!) denildi. Mekke'ye gelirken de

sağımdan solumdan sesler duyardım ve bana gaibden (Sana müjdeler olsun ey Halime, o parlak nuru emzirmek sana nasîb olacak) diye seslenildi. Halime hatun şahit olduğu daha nice hadîseleri anlatmıştır.
Hâlime hatun der ki: (Muhammed'i (s.a.v.) alıp Hz. Âmine'nin evinden ayrıldım. Kocamın yanına gelince kocam onun yüzüne bakıp kendinden geçti: (Ey Halime bu güne kadar böyle güzel yüz görmedim) dedi. Onu yanımıza alır almaz kavuştuğumuz bereketleri görünce de, (Ey Halime bilmiş ol ki, sen çok mübârek bir çocuk almışsın) dedi. Halime de (Vallahi, ben de zaten böyle dilerdim) dedi.
Halime hatun, kocam ile birlikte Muhammed aleyhisselâmı büyütmek üzere Mekke'den alıp yola çıktıkları andan itibaren onun bereketine kavuşmaya başladılar. Çelimsiz ve hızlı gidemeyen merkebleri öylesine hızlı yürüyordu ki, beraber geldikleri kafile onlardan önce yola çıkıp çok uzaklaşmış olmasına rağmen kafileye yetişip onları geçip gitmişti. Benî Sa'd yurduna vardıktan sonra görülmemiş bir bolluğa ve berekete kavuştular. Sütü az olan hayvanları bol bol süt veriyor. Bunu gören komşuları hayret edip, bunun emzirmek için aldıkları çocuk sebebiyle olduğunu açıkça anlamışlardı. Kuraklık sebebiyle çok sıkıntıya düşünce yağmur duasına çıktılar. Onu yanlarında götürüp duâ ederek onun hürmetine bol yağmura ve berekete kavuştular.
Peygamberimiz (s.a.v.) süt annesi Halime hatunun sağ memesini emer, sol memesini emmezdi. Onu da süt kardeşi emerdi. İki aylık iken emekledi. Üç aylık olunca ayakta durur, dört aylık iken duvara tutunarak yürürdü. Beş aylık iken yürüdü, altı aylık iken çabuk yürümeye başladı. Yedi aylık iken her tarafa gider oldu. Sekiz aylık iken anlaşılacak şekilde, dokuz aylık iken gayet açık konuşmaya başladı. On aylık iken ok atmaya başladı. Halime hatun şöyle anlatmıştır: (İlk konuşmaya başladığında **"Lâ ilâhe illallahü vallahü ekber. Velhamdülillahi rabbil âlemin"** dedi. O günden sonra (Bismillah) demeden hiç bir şeye elini uzatmazdı. Sol eliyle bir şey tutmazdı. Gece gündüz belli zamanlarda bevl ederdi. Yürümeye başladığında çocukların oynadıkları yerden uzak dururdu ve onlara (Biz, bunun için yaratılmadık) derdi. Her gün O'nu güneş ışığı gibi bir nûr kaplar ve yine açılırdı. İki yaşına girdiğinde gelişmiş gösterişli bir çocuk olmuştu. Üzerinde beyaz bir bulut daima onunla birlikte hareket eder, onu gölgelerdi. Bir gün Halime hatun farkında olmadan süt kardeşi Şeyma ile öğlenin yakıcı sıcağında kuzuların yanına gitmişti. Halime hatun, onu yanında göremeyince hemen arayıp buldu. Şeyma'ya niçin sıcakta dışarı çıktınız? dedi. Şeyma, anneciğim! Kardeşimin başı üzerinde bir bulut onu daima gölgeliyor, dedi. Süt kardeşleri ve hiç kimse ondan asla incinmemiştir.
Halime hatun şöyle anlatmıştır: (Muhammed (s.a.v.) iki yaşına girince onu sütten kestim. Sonra Onu annesi Âmine hatuna vermek üzere kocamla Mekke'ye gittik. Fakat Onun öyle bereketlerine kavuştuk ki, ondan ayrılmak, mübârek yüzünü görmemek bize çok güç geliyordu. Onun hallerini annesine anlattım. Âmine hatun, "Benim oğlumun büyük şanı vardır" dedi. Ben: "Vallahi, bundan daha mübârek bir kimse görmedim." dedim. Sonra, Âmine hatuna, bir çok bahaneler söyleyerek biraz daha yanımızda kalmasını istedim. Nihayet biraz daha yanımızda kalması için izin aldım. Tekrar yanımıza alıp kabilemize döndük. Onun bereketiyle malımız mülkümüz ve şanımız arttı. Her işimizde nimetlere kavuştuk.)
Bir gün süt kardeşi Abdullah ile evlerinin yakınında bulunan kuzuların arasına gitmişlerdi. Süt kardeşi koşarak eve gelip, "Beyaz elbiseli iki kişi, Kureyşli kardeşimi yere yatırıp karnını yardılar, ellerini karnına soktular!" dedi. Halime hatun ile kocası Hâris, hemen süratle koşup yanına geldiler. Baktılar ki, rengi değişmiş, semaya bakıyor ve tebessüm ediyor. Sana ne oldu yavrucuğum? diye sorduklarında şöyle anlattı: (Yanıma beyaz elbiseli iki kişi geldi. Birinin elinde içi kar dolu bir tas vardı. Beni tutup, göğsümü yardılar. Kalbimi de çıkarıp yardılar. Ondan siyah bir kan pıhtısı çıkardılar. Göğsümü ve kalbimi o karla temizlediler ve kapatıp kayboldular), dedi. Peygamberimiz (s.a.v.) üç yaşında iken olan bu hadîseye (Şakk-ı sadır=göğsünün yarılması) denir. (Bu husus Kur'ân-ı kerîmde inşirah sûresinin birinci âyetinde bildirilmektedir).
Muhammed aleyhisselâma peygamberliği bildirildikten sonra Eshâb-ı kirâmdan bazıları: Yâ Resûlallah, bize kendinizden bahseder misiniz? deyince **"Ben ceddim İbrâhim'in duasıyım. Kardeşim İsâ'nın müjdesiyim! Annemin ise rüyasıyım. O bana hamile iken Şam saraylarını aydınlatan bir nurun kendisinden çıktığını görmüştü… Ben Sa'd bin Bekroğulları yanında emzirilip büyütüldüm. Bir gün süt kardeşim ile birlikte evimizin arkasında kuzuları otlatıyorduk. O sırada yanıma beyaz elbiseli iki kişi geldi. Birinin elinde içi karla dolu bir altın tas vardı. Beni tuttular, göğsümü yardılar, kalbimi de çıkarıp yardılar. Ondan siyah bir kan parçası çıkarıp bir yana attılar. Göğsümü ve kalbimi o karla temizlediler."** buyurdu. Halime hatun, dört yaşından sonra O'nu Mekke'ye götürüp annesine verdi. Dedesi Abdülmuttalib, Halime hatuna çok büyük hediyeler verip ihsanda bulundu. Halime hatun onu Mekke'ye bırakınca sanki canım ve gönlüm de onunla birlikte kaldı demiştir.

Muhammed aleyhisselâm altı yaşına kadar da annesinin yanında büyüdü. Altı yaşında iken annesi Ümmî Eymen adındaki cariye ile birlikte akrabalarını ve babası Abdullah'ın mezarını ziyâret etmek için Medine'ye gittiler. Medine'de bir ay kaldılar. Bu sırada Muhammed aleyhisselâm Beni Neccar kuyusu denilen havuzda yüzmeyi öğrendi. Bu sırada Medine'deki bir yahudi bilgin ondaki nübüvvet alâmetlerini gürdü. Yanına yaklaşıp ismini sordu. "Ahmed" dir deyince, yahudi bilgin (Bu çocuk âhır zaman Peygamberi olacaktır!) diye bağırdı. Gene orada diğer yahudi âlimlerinden bazıları da ondaki peygamberlik alâmetini görmüşler ve peygamber olacağını anlamışlardır. Bunu birbirleriyle konuşup anlatmışlardır. Onların bu sözlerini duyan Ümmî Eymen durumu Hz. Âmine'ye haber verince, Hz. Âmine ona bir zarar gelmesinden çekinerek onu alıp, Mekke'ye dönmek üzere yola çıktı. Ebvâ denilen yere geldiklerinde Hz. Âmine hastalandı. Hastalığı artıp sık sık kendinden geçiyordu. Başında duran oğlu Muhammed aleyhisselâma bakarak şu beyitleri söyledi:

Eskir yeni olan, ölür yaşayan,
Tükenir çok olan, var mı genç kalan.

Ben de öleceğim, tek farkım şudur:
Seni ben doğurdum, şerefim budur.

Geride bıraktım hayırlı evlât,
Gözümü kapadım, içim pek rahat.

Benim nâmım kalır daim dillerde,
Senin sevgin yaşar hep gönüllerde.

Biraz sonra vefât etti. Orada defn edildi. Hz. Âmine vefât ettiğinde yirmi yaşında idi. Ümmî Eymen, Muhammed aleyhisselâmı yanına alıp, bir kaç gün süren yolculuktan sonra Mekke'ye getirip dedesi Abdulmuttalib'in yanına bıraktı. Muhammed aleyhisselâmın babası ve annesi İbrâhim aleyhisselâmın dininde idi. Yani mü'min idiler. İslâm âlimleri; onların İbrâhim aleyhisselâmın dininde olduklarını ve Muhammed aleyhisselâm'a Peygamberliği bildirildikten sonra da onun ümmetinden olmaları için diriltilip, Kelime-i şehâdeti işittiklerini, söylediklerini ve böylece bu ümmetten de olduklarını bildirmişlerdir. Muhammed aleyhisselâm sekiz yaşına kadar da dedesinin yanında büyüdü. Dedesi Abdülmuttalib Mekke'de sevilen ve çeşitli işleri idare eden bir zat olup, heybetli, sabırlı, ahlâkı dürüst, mert ve cömert idi. Fakirleri doyurur, hatta aç, susuz kalan hayvanlara bile yiyecek verirdi. Allah'a ve ahirete inanırdı. Kötülüklerden sakınan, cahiliyye devrinin çirkin âdetlerinden uzak duran bir zat idi. Mekke'de zulme, haksızlığa engel olur, oraya gelen misafirleri ağırlardı. Ramazan ayında Hira dağında inzivaya çekilmeyi âdet edinmişti. Çocukları seven ve şefkat sahibi olan Abdülmuttalib, Muhammed aleyhisselâmı bağrına basıp gece gündüz yanından ayırmadı. Ona büyük bir sevgi ve şefkat gösterirdi. Kâ'be'nin gölgesinde kendisine mahsus olan minderinde onunla beraber oturur, mâni olmak isteyenlere (Bırakın oğlumu, O'nun şanı yücedir!) derdi. Peygamberimizin (s.a.v.) dadısı Ümmî Eymen'e, O'na iyi bakmasını önemle tenbih eder (Oğluma iyi bak! Ehl-i kitab, benim oğlum hakkında, bu ümmetin peygamberi olacak diyorlar dedi. Ümmî Eymen demiştir ki, (Onun çocukluğunda ne açlıktan, ne de susuzluktan şikâyet ettiğini görmedim. Sabahleyin bir yudum zemzem içerdi. Kendisine yemek yedirmek istediğimizde "İstemem tokum" derdi." Abdülmuttalib uyurken ve odasında yalnızken, ondan başkasının yanını girmesine müsaade etmezdi. Onu daimâ öper, okşar, sözlerinden ve hareketlerinden son derece hoşlanırdı. Sofrada onu yanına alır dizine oturtur; yemeğin en iyisini ve en lezzetlisini O'na yedirir ve O gelmeden sofraya oturmazdı. O'nun hakkında nice rüyalar görüp bir çok hadîselere şahit oldu. Bir defasında, Mekke'de kuraklık ve kıtlık olmuştu. Abdülmuttalib, gördüğü bir rüya üzerine Muhammed aleyhisselâmın elinden tutup Ebû Kubeys dağına çıkıp, (Allahım, bu çocuk hakkı için, bizi bereketli bir yağmur ile sevindir.) diyerek duâ etti. Duası kabul olundu ve bol yağmur yağdı. O zamanki şairler bu hadîseyi şiirler yazarak dile getirmişlerdir.

Abdülmuttalib, bir gün Kâ'be'nin yanında otururken, Necranlı bir rahip yanına gelip onunla konuşmaya başlamıştı. Bir ara "Biz İsmailoğullarından en son gelecek olan peygamberin sıfatlarının kitaplarda yazılı olduğunu okuduk. Burası (Mekke) O'nun doğum yeridir. Sıfatları şöyle, şöyledir!" diyerek birer birer saymağa başladı. Bu sırada, Peygamberimiz yanlarına gelmişti. Necranlı rahip, O'nu dikkatle seyretmeye başladı, sonra da yaklaşıp gözlerine, sırtına, ayaklarına baktı ve heyecanla: "İşte, O budur. Bu çocuk senin neslinden midir?" dedi. Abdülmuttalib oğlumdur! deyince, Necranlı rahip: "Biz kitaplarda okuduğumuza göre O'nun babasının sağ olmaması lâzım!" dedi. Abdülmuttalib (O, oğlumun oğludur. Babası daha O doğmadan, annesi hamile iken ölmüştü) deyince, rahip "Şimdi doğru söyledin" dedi. Bunun üzerine Abdülmuttaliboğullarına: (Kardeşinizin oğlu hakkında söylenileni işitin de, O'nu iyi koruyun!) dedi.

Abdülmuttalib vefâtı yaklaşınca oğullarını toplayıp Peygamberimize (s.a.v.) (Yavrum, bu amcalarından hangisinin yanında kalmak istersin) deyince, koşup amcası Ebû Tâlib'in kucağına oturdu. O'nun yanında kalmak istediğini söyledi.

Peygamberimizi (s.a.v.) dedesi Abdülmuttalib oğlu Ebû Tâlib'e bıraktı ve O'na iyi bakmasını önemle vasiyet etti. Bundan sonra da vefât etti.
Peygamberimiz sekiz yaşından sonra amcası Ebû Tâlib'in yanında kalmaya başladı ve O'nun himayesinde büyüdü. O zaman Mekke'de Ebû Tâlib de babası Abdülmuttalib gibi Kureyş'in ileri gelenlerinden, sevilen, saygı gösterilen ve sözü dinlenilen bir zat idi. O da Peygamberimize (s a.v.) büyük bir sevgi ve şefkat gösterdi. O'nu kendi çocuklarından çok sever, yanına almadan uyumaz, bir yere gitmez ve (Sen çok hayırlısın, çok mübâreksin!) derdi. O elini uzatmadan yemeğe başlamaz, önce onun başlamasını isterdi. Bazen de ona ayrı sofra kurdururdu. Sabahları uyandığında yüzünün pırıl pırıl parladığını, saçlarının taranmış olduğunu görürlerdi. Ebû Tâlib'in fazla malı yoktu ve ailesi de kalabalıktı. Muhammed aleyhissselâmı himayesine aldıktan sonra bolluğa ve berekete kavuştu. Mekke'de vuku bulan kuraklık sebebiyle halk sıkıntıya düştüklerinde Ebû Tâlib O'nu Kâ'be'nin yanına götürüp duâ etti. O'nun bereketiyle bol yağmur yağdı. Kuraklıktan ve kıtlıktan kurtuldular.
Ebû Tâlib bir defasında Şam'a ticâret için giderken, Muhammed aleyhisselâmı da, dokuz veya oniki yaşında bulunduğu sırada yanında götürdü. Ticâret kervanı uzun bir yolculuktan sonra Busra'da Hıristiyanlara mahsus bir manastırın yakınında konakladı. Bu manastırda “Bahîra” adında bir rahip kalmakta idi. Önceden yahudi âlimlerinden iken sonradan hıristiyan olan bu bilgili rahibin yanında elden ele geçerek saklanan bir kitap bulunmakta ve birçok şeyler ondan sorulmakta idi. Kureyş kervanı daha önceki yıllarda buradan defalarca gelip geçmesine rağmen hiç ilgilenmemişti. Her sabah manastırın damına çıkıp kafilelerin geldiği yöne bakarak merakla bir şey beklerdi. Rahib Bahîra'ya bu defa bir hâl olmuştu ve heyecanla irkilip yerinden fırlamıştı. Çünkü o, Kureyş kervanı uzaktan göründüğü sırada kervanın üstünde beyaz bir bulutun da onlarla birlikte akıp geldiğini görmüştü. Bu bulut Muhammed aleyhisselâmı gölgelemekteydi. Kervan konaklayınca da Muhammed aleyhisselâmın altına oturduğu ağacın dallarının üzerine doğru eğildiğini de görerek iyice heyecanlanmıştı. Hemen bir sofra hazırlatıp, acele ile bir de davetçi göndererek Kureyş kervanında bulunanların hepsini yemeğe davet etti. Kureyş kervanında bulunanlar Muhammed aleyhisselâmı mallarının yanında gözlemek üzere bırakıp rahip Bahîra'nın yanına gittiler. Bahîra gelenlere dikkatle bakıp (Ey Kureyş topluluğu, içinizden yemeğe gelmeyen var mı?) diye sorunca, evet, bir kişi var dediler. Çünkü Kureyşliler geldiği halde bulut duruyordu. Bulut gelmeyince kervanda davete gelmeyen olduğunu anladı. Rahip Bahîra ısrarla onun da çağrılmasını isteyince gidip çağırdılar. Gelir gelmez dikkatle ona bakmaya, incelemeye başladı. Yemekten sonra hallerine işlerine dair bir çok sualler sordu. Muhammed aleyhisselâm da cevap verdi. Bahîra gördüğü alâmetlerin ve aldığı cevapların hepsi için âhır zamanda gelecek olan peygamberin sıfatları hakkında bildiklerine tam uyduğunu gördü. Sonra sırtını açıp nübüvvet mührünü de görünce Ebû Tâlib'e (Bu çocuk senin neslinden midir?) dedi. Ebû Tâlib oğlum deyince Bahîra (Kitaplarda bu çocuğun babasının sağ olmayacağı yazılı, O senin oğlun değildir.) dedi. Bu sefer Ebû Tâlib (O benim kardeşimin oğludur.). Babası ne oldu deyince, babası onun doğmasına yakın bir sırada öldü cevabını alan Bahîra, (Doğru söyledin), annesi ne oldu? dedi. O da öldü deyince (doğru söyledin) diyen Bahîra, Peygamberimize (s.a.v.) dönüp, putlar adına yemin verdi ve soracaklarıma cevap ver dedi. Peygamberimiz (s.a.v.) Bahîra'ya putların ismiyle yemin verme. Ben onlardan nefret ederim, dedi. Bahîra, bu sefer Allah adına yemin edip sormaya başladı. Uyur musun, dedi. Gözlerim uyur fakat kalbim uyumaz buyurdu. Bahîra daha birçok sual sorup cevap aldı. Sonra Ebû Tâlib'e, bu çocuğun gözlerindeki kırmızılık devamlı mıdır? dedi. Ebû Tâlib, evet hiç kaybolmaz dedi. Sonra Peygamberimize (s.a.v.) sırtını açmasını rica etti. Ebû Tâlib arzusunu yerine getir deyince, mübârek sırtını açtı. Bahîra nübüvvet mührünü görünce kitaplarda okuduğu mühim alâmetlerden olduğunu anladı. Nübüvvet mührünü öptü. Gözlerinden yaş boşandı. (Ben şehâdet ederim ki sen Allahın Resûlüsün) dedi.
Sonra da ısrarla şöyle dedi: (Kardeşinin oğlunu hemen memleketine geri götür. O'nu hasetçi yahudilerden koru! Vallahi yahudiler bu çocuğu görüp, benim fark ettiklerimi onlar da fark ederlerse O'na bir zarar vermeğe kalkışırlar. Çünkü kardeşinin oğlunda büyük bir hâl vardır. Bu, peygamberlerin sonuncusu olacak. Bunun getireceği din bütün yeryüzüne yayılacaktır. Sakın bu çocuğu Şam'a götürme, mübârek bedenine bir zarar verirler. Bunun hakkında çok ahd ve misak olmuştur.) dedi. Ebû Tâlib misak nedir? dedi. Bahîra dedi ki: (Allahü teâlâ bütün peygamberlerden ve en son da İsâ aleyhisselâmdan ümmetlerine âhir zaman peygamberinin geleceğini bildirmeleri üzerine söz almıştır) dedi. Ebû Tâlib, Bahîra'nın bu sözleri üzerine Şam'a gitmekten vazgeçti. Mallarını Busra'da ucuz fiyata satıp Mekke'ye döndü. Ebû Tâlib, Bahîra'dan işittikleri şeylerden sonra, Muhammed aleyhisselâmı daha da çok sevdi. Ömrü boyunca O'nu daima korudu ve her işinde O'na yardımcı oldu.
Her haliyle faziletler ve güzellikler sahibi müstesna bir insan olarak büyümekte olan Muhammed aleyhisselâm, onyedi

yaşına girmişti. Bu sırada Yemen'e ticâret için giden amcası Zübeyr, ticâretinin bereketli olması için O'nu da yanında götürdü. Bu seferde de nice harikulade halleri görüldü. Mekke'ye döndüklerinde O'nun bu halleri anlatıldı ve Kureyş kabilesi arasında (Bunun şanı pek yüce olacak) diye söylenmeye başlandı…

GENÇLİĞİ

Her bakımdan insanların en üstünü olan Muhammed aleyhisselâm, daha gençliği sırasında Mekke halkı arasında diğerlerinden farklı olarak çok sevilmiştir. Güzel ahlâkı, insanlara görülmemiş bir şekilde iyi davranması, sakinliği, yumuşaklığı ve diğer üstün halleriyle sevilmişti. İnsanlar arasında fevkalade farklılığı ile herkes O'na hayran olmuştur. Mekke halkı, O'nda gördükleri şaşılacak derecedeki doğru sözlülük ve güvenilirlikten dolayı da O'na "El-emin=Güvenilir" dediler ve gençliğinde bu isimle meşhûr oldu.

Peygamberimizin gençliği sırasında, Araplar koyu bir câhiliyyet devri yaşamakta olup, aralarında puta tapmak, içki, kumar, zina, faiz ve daha bir çok çirkin işler yaygınlaşmıştı. Muhammed aleyhisselâm onların bu bozuk hallerinden son derece nefret eder, her kötülüklerinden dâimâ uzak dururdu. Bütün Mekke halkı O'nun bu halini bilirler ve hayret ederlerdi. Putlardan şiddetle nefret ettiği için asla yanlarına yaklaşmazdı. O zaman Kureyş müşrikleri, her senenin belli bir gününde toplanırlardı. Bu toplantılarda, Buvane adlı bir putun yanında kurbanlar kesip, merasim yapmak âdetleriydi. Yine böyle bir günde Peygamberimizin halaları O'nu da götürmek için çok zorladılar. Gitmekten şiddetle kaçınmasına rağmen halaları büyük bir ısrarla tutup götürdüler. Fakat putun yanına vardıklarında Muhammed aleyhisselâmın, birdenbire ortadan kaybolduğunu gördüler. Sonra O'nu benzi sararmış bir halde bulup, Sana ne oldu? dediklerinde: **"Bana bir fenalık gelmesinden korkuyorum"** dedi. Onlar da, (Allah sana kötülük eriştirmez, sende çok iyi hasletler ve meziyetler var. Söyle bakalım sen ne gördün?) dediler. Bunun üzerine Muhammed aleyhisselâm şöyle cevap verdi: **"Ben bu putun yanına yaklaştığım zaman, uzun boylu ve beyazlar giyinmiş biri peyda oldu."**Bana: "Yâ Muhammed! Geri çekil, sakın o puta el sürme! diye haykırdı." Bu vakadan sonra da asla putların yanına yaklaşmadı ve diğer kötülüklerden de daima uzak durdu. Putlar için kesilen kurbanların etlerinden hiç yemedi. Çocukluğunda ve gençliğinde kendine ait koyunları Ciyâd dağında ve civarında güderdi. Böylece geçimini sağlardı. Bir taraftan da çok bozulmuş olan cemiyetten bu münasebetle de uzak dururdu. Bir defasında Eshâb-ı kirâma **"Koyun gütmeyen hiç bir peygamber yoktur"** buyurmuştu: (Yâ Resûlallah sen de güttün mü?) dediklerinde **"Evet ben de güttüm"** buyurdu.

Muhammed aleyhisselâm yirmi yaşında iken Ebû Bekir (r.a.) ile Şam'a ticârete gitti. Bu seferinde de Bahîra adlı rahibin bulunduğu manastırın yakınında konakladıklarında, Hz. Ebû Bekir Bahîra'dan yiyecek birşeyler almaya gitmişti. Bahîra; Muhammed aleyhisselâmın oturduğu ağacı göstererek (O ağacın altında oturan kimdir?) diye sordu. Muhammed bin Abdullah bin Abdulmuttalib'dir cevâbını alan Bahîra (Vallahi O, son peygamberdir. Ben şöyle işittim ki, İsâ aleyhisselâmdan sonra o ağaç alanda kimse oturmadı. Ancak son peygamber olacak kimse oturacaktır) demiştir. Bu müjdeyi duyan Hz. Ebû Bekir, Muhammed aleyhisselâmı o günden sonra daha da çok sevmiştir.

Muhammed aleyhisselâm yirmi yaşlarında bulunduğu sıralarda Mekke'de asayiş tamamen bozulmuştu. Zulüm son derece yaygınlaşıp mal, can ve namus emniyeti kalmamıştı. Mekke'nin yerli halkı, ticâret için ve Kâ'be'yi ziyâret maksadıyla gelen yabancılar haksızlığa ve zulme uğruyorlardı. Haklarını almak için müracaat edecek bir merci de bulamıyorlardı. Bu sırada ticâret maksadıyla Mekke'ye gelen Yemenli bir tüccarın malları, Âs bin Vâil adında bir Mekkeli tarafından zorla elinden alınıp gasp edilmişti. Bu hadîse üzerine Yemenli, Ebû Kubeys dağına çıkıp feryad ederek hakkının alınması için kabilelerden yardım istemişti. Artık zulmün had safhaya ulaştığını dile getiren bu tip hadîseler üzerine, Haşim ve Zühreoğulları ve diğer kabilelerin ileri gelenleri Abdullah bin Cedan'ın evinde toplandılar. Yerli, yabancı hiç kimseye zulüm ve haksızlık yapılmamasına, zulme mani olmaya ve haksızlığa uğramış olanların haklarını almaya karar verdiler ve bu maksatla bir adalet cemiyeti kurdular. Muhammed aleyhisselâmın genç yaşta katıldığı ve kuruluşunda da çok tesirli olduğu bu cemiyete Hılf-ul Fudul cemiyeti denildi. Daha önce Fazl adında iki kişi ve Fudayl adında biri tarafından da böyle bir cemiyet kurulmuştu. Onların önceden kurdukları cemiyete izafeten bu isim verilmiştir. Bu cemiyet, zulmü önleyip, Mekke'de bozulmuş olan asayişi yeniden kurdu. Tesiri uzun müddet devam etti. Muhammed aleyhisselâma peygamberlik bildirildikten sonra Eshâb-ı kirâma anlatıp: **'Abdullah bin Cedan'ın evinde yapılan yeminleşmede ben de bulundum. Bence o yeminleşme, kırmızı tüylü develere** (servete) **sahip olmaktan daha sevimlidir. Şimdi de böyle bir meclise çağrılsam icâbet ederim."** buyurdu.

Mekkeliler öteden beri ticâretle uğraşarak geçimlerini sağlarlardı. Muhammed aleyhisselâmın amcası Ebû Tâlib de ticâretle uğraşıyordu. Muhammed aleyhisselâm yirmibeş

yaşında bulunduğu sıralarda Mekke'de geçim sıkıntısının iyice artması üzerine Mekkeliler Şam'a gitmek üzere büyük bir ticâret kervanı hazırlamıştı. Mekke'de üstün ahlâkı ve meziyetleri ile tanınan ve Tahire (çok temiz) lakabıyla anılan Hatice hatun da ticâret için mal göndermek istiyordu. Fakat bu iş için güvenilir bir kimse arıyordu. Peygamberimizin (s.a.v.) halası Atîke hatun önce peygamberimizle (s.a.v.) bu iş için görüştü. Sonra da durumu Hz. Hatice işitmişti. Eğer mallarımı satmak üzere götürürse ona başkalarına vereceğim ücretten daha fazlasını veririm dedi. Bunun üzerine Peygamberimiz (s.a.v.) Amcası Ebû Tâlib'in de tavsiyesi üzerine Hz. Hatice'nin mallarını götürüp satmak üzere bu ticâret kafilesine katıldı. Bu işe büyük bir memnuniyet gösteren Hz. Hatice kölesi Meysere'yi de O'nun yanına yardımcı olarak vermişti. Bu ticâret seferi üç ay sürdü. Kervanda bulunanlar yolculuk sırasında Muhammed aleyhisselâmın üzerinde O'nu gölgeleyen bir bulutun ve kuş şekline giren iki meleğin O'nunla birlikte sefer bitinceye kadar hareket ettiğini gördüler. Yolda yürüyemeyecek derecede yorulup kervandan geri kalan iki devenin ayaklarını eliyle sığamasından sonra, develerin birden süratlenmesi gibi nice hallerini görünce, O'nu son derece sevip şanının çok yüce olacağını anlamışlardı. Busra denilen yere vardıklarında, oradaki manastırın yakınında bu seferde de konaklamışlardı. Gördüğü birçok alâmetlerden O'nun son peygamber olacağını anlayıp söyleyen rahip Bahîra ölmüş. O'nun yerine Nastura adında başka bir rahip geçmişti. Manastırın yakınına gelip konan Kureyş kervanını seyreden rahip Nastura yakınında bulunan bir kuru ağacın altına birinin oturmasıyla birlikte yeşermesini görerek elinde bir kitap sahifesi ile koşup geldi. Bir elinde bulunan sahifede yazılı olanlara, bir de Muhammed aleyhisselâmın yüzüne bakıyor, baktıkça da hayrete düşüyordu. Nastura bildiği, duyduğu ve okuduğu alâmetlerin aynını görüp, Muhammed aleyhisselâmı göstererek: (İsâ aleyhisselâm'a İncil'i indiren Allah hakkı için bu zat son peygamber olacaktır. Ne olaydı ben O'nun peygamber gönderilerek emr olunduğu zamana ulaşsaydım) dedi… Muhammed aleyhisselâm Busra pazarında Hatice hatunun mallarını satarken de O'nunla pazarlık yapan bir yahudi inanmadığı için (Lat ve Uzzâya (iki put ismi) yemin et ki inanayım) deyince Muhammed aleyhisselâmın "Ben o putlar adına asla yemin etmem! Onların yanından geçerken yüzümü başka tarafa çevirerek geçerim" cevabını alınca O'ndaki diğer alâmetleri de gören yahudi: (Söz senin sözündür. Vallahi bu zat peygamber olacak bir kimsedir ki, âlimlerimiz kitaplarda bunun vasfını bulmuşlardır.) diyerek hayranlığını açıklamıştır. Kureyş kervanı ticâretini tamamlayıp Mekke'ye dönmüştü. Kervanda bulunan ve Hatice hatunun akrabası olan Zübeyr ve kölesi Meysere, Muhammed aleyhisselâm hakkında işittiklerini ve gördüklerini Hatice hatuna bir bir anlattılar. Hatice hatun mallarını satmak üzere teslim ettiği Muhammed aleyhisselâmın bereketiyle iyi kâr getirdiğini görerek çok memnun olmuştu. Kervanı karşıladığı sırada da Muhammed aleyhisselâmı gölgeleyen iki meleği görmüştü. Ticâret seferi sırasında vuku bulan harikulâde hallerin kölesi Meysere tarafından teker teker anlatılması üzerine, amcasının oğlu Varaka bin Nevfel'e gitti. Varaka bin Nevfel putlara tapmayan okumuş ve çok bilgili, yaşlı bir hıristiyan idi. Hatice hatun daha önceden de rüyasında gökten ayın indiğini, koynuna girip koltuğundan çıkarak bütün âlemi aydınlattığını görmüştü. Bu rüyasını da Varaka bin Nevfel'e anlatmıştı. O da (Âhir zaman peygamberi vücuda gelmiştir. Sen O'nun hanımı olursun. Senin zamanında ona vahiy gelir. O'nun dîni bütün âlemi doldurur. Sen O'na en önce îmân eden olursun. O peygamber Kureyş kabilesinin Hâşimoğulları kolundan olacak…) demişti Hatice hatun bu defa kölesi Meysere'nin anlattığı şeyleri de Varaka bin Nevfel'e söyleyince, o da hayrete düşüp: (Bu söylediklerinden anlaşılıyor ki, şüphesiz Muhammed, bu Ümmetin peygamberi olacak. Ben zaten bu ümmetten bir peygamberin çıkacağını biliyor ve onu bekliyordum. Bu zaman onun tam zamanıdır) dedi. Böylece Hz. Hatice'nin sevgisi ve itimadı daha da arttı.

Muhammed aleyhisselâm 12 yaşında iken amcası Ebû Tâlib ile ticâret için Busra'ya kadar, 17 yaşında iken amcası Zübeyr ile Yemen'e, 20 yaşında Hz. Ebû Bekir ile Şam'a ve 25 yaşında iken Hz. Hatice'nin mallarını satmak üzere Şam'a olmak üzere dört defa seyahate çıktı. Bu seyahatlerinden başka hiç bir yere seyahat yapmadı.

EVLENMESİ

Muhammed aleyhisselâm yirmibeş yaşında iken ilk olarak Hz. Hatice ile evlendi. Hz. Hatice, Kureyş kabilesinin Esedoğulları kolundan kırk yaşında ve dul idi. Fakat, malı, cemâli, aklı, ilmi, şerefi, nesebi, iffet ve edebi pek fazla bir hatun idi. Yüksek ahlâkı ve üstün vasıfları sebebiyle Kureyş arasında Tâhire (çok temiz), İslâmiyet geldikten sonra da "Hadîcet-ül-Kübra" ismiyle meşhûr olmuştu. Hz. Hatice mallarını Şam tarafına götürüp Busra'da satan Muhammed aleyhisselâmın adaletini, üstün ahlâkını ve hakkında duyduğu, şahit olduğu hadîseler sebebiyle onu son derece takdir etmişti. Bu hadîseden kısa bir süre sonra, yakınlarının araya girmesiyle evlenmeleri kararlaştırıldı. Peygamber efendimizin (s.a.v.) bu sırada evlenecek kadar parası ve malı yoktu. O zaman da samimi bir arkadaşı olan Hz. Ebû Bekir'e gidip borç istemeyi düşündü. Bu maksadla Hz. Ebû Bekir'in dükkânına gitti. Hz. Ebû Bekir dükkânının önünde oturuyordu. Peygamberimizi (s.a.v.)

uzaktan görünce bu gelen benim samimi dostum ve çok sevdiğim arkadaşımdır, dedi. Şimdi benden ne taleb ederse bol bol vereyim diye karar verdi. Peygamberimiz (s.a.v.) yanına yaklaşınca üzüntülü görüp, sebebini sordu. Durumu anlayınca kasasını açıp, buyur istediğin kadar al dedi. Peygamber efendimiz (s.a.v.) lâzım olduğu kadar alıp nikâh için gerekli hazırlığı yaptı. Nikâh meclisi Hz. Hatice'nin evinde kuruldu. Ebû Tâlib ve Varaka bin Nevfel tarafından takdim konuşmaları yapıldı. Nikâhı Varaka bin Nevfel kıydı. Kureyş kabilesinin ileri gelenleri de nikâh şahidi olarak bulundular. Zamanının emsalsiz bir kadını olan Hz. Hatice, evlilik hayatı boyunca Muhammed aleyhisselâma daima hizmet edip yardımcısı oldu. Muhammed aleyhisselâmın bu evliliği Hz. Hatice'nin vefâtına kadar yirmibeş sene sürdü. Bunun onbeş senesi bi'setten önce on senesi bi'setten sonra idi.
Muhammed aleyhisselâm, ilk zevcesi Hz. Hatice hayatta iken başkası ile hiç evlenmemişti. Muhammed aleyhisselâmın Hz. Hatice'den ikisi erkek, dördü kız olmak üzere altı çocuğu oldu. Bunlar; Kâsım, Zeynep, Rukıyye, Ümmü Gülsüm, Fâtıma ve Abdullah (Tayyib) dır. Peygamberliği sırasında evlendiği Hz. Mâriye'den de İbrâhim adlı oğlu olmuştu. Diğer zevcelerinden çocuğu olmadı. Zeynep, kızlarının en büyüğü idi. En küçük kızı Fâtıma babasının en sevgilisiydi. Hz. Fâtıma Peygamberimiz (s.a.v.) kırk yaşında iken doğdu. Erkek evlâtları küçük yaşta vefât ettikleri gibi, Hz. Fâtıma'dan başka bütün kızları da O'ndan önce vefât ettiler. Hz. Fâtıma da Muhammed aleyhisselâmdan altı ay sonra vefât etti. Hz. Ali ile evlenmişti. Muhammed aleyhisselâmın soyu Hz. Fâtıma evlâdı, Hz. Hasan ve Hz. Hüseyin ile devam etti.
Resûlullah (s.a.v.) ikinci defa olarak, ellibeş yaşında iken, Ebû Bekir'in (r.a.) kızı; Âişe (r.anha) ile nikâhlanıp, üç sene sonra da Medine'de evlendi. Bunu Haticet-ül-Kübra'nın vefâtından bir yıl sonra, Allahü teâlânın emri ile nikâh eylemişti, ölünceye kadar, sekiz sene onunla yaşadı.
Diğerlerini, hep Hz. Âişe'den sonra, dinî, siyasî sebeplerle veya merhamet ve ihsan ederek nikâh etti. Bunların hepsi dul olup, çoğu yaşlı idi. Meselâ, Mekke'deki kâfirlerin, müslümanlara eziyet ve zararları dayanılamayacak bir dereceye geldikte, Eshâb-ı kirâmın bir kısmı Habeşistan'a hicret etmişti. Habeş padişahı Necâşî Hıristiyan idi. Müslümanlara çeşitli şeyler sorup, aldığı olgun cevaplara hayran kalarak imâna geldi. Müslümanlara çok iyilik yaptı. İmânı zayıf olan Ubeydullah bin Cahş, fakirlikten kurtulmak için, papazlara aldanıp mürted olmuş, dinini dünyâya değişmişti. Resûlullahın (s.a.v.) halasının oğlu olan bu mel'ûn, karısı Ümm-i Habîbeyi de (r.anha) dinden çıkıp zengin olmağa cebr ve teşvik etti ise de, kadın, fakirliğe ve ölüme râzı olacağını fakat Muhammed aleyhisselâmın dininden çıkmayacağını söyleyince, bunu boşadı. Sürünerek, sefaletten ölmesini bekliyordu. Fakat, az zamanda kendi öldü. Ümm-i Habîbe, Mekke'deki Kureyşin o zamanki baş kumandanı Ebû Süfyân'ın kızı idi. Resûlullah (s.a.v.) o zamanlarda, kureyş orduları ile, çok çetin muharebelerle uğraşıyordu ve Ebû Süfyân, İslâmiyeti yok etmek için son gayreti ile çarpışıyordu. Resûlullah (s.a.v.), Ümmî Habîbe'nin dininin kuvvetini ve başına gelen çok acı hali işitti. Necâşîye mektûb yazıp, (oradaki Ümm-i Habîbe ile evleneceğim. Nikâhımı yap! Sonra kendisini buraya gönder!) şeklinde talepte bulundu. Necâşî daha önce müslüman olmuştu. Mektuba çok hürmet edip, oradaki müslümanları sarayına davet ederek, ziyafet verdi. Hicretin yedinci yılında nikâh yapılıp, hediyye ve ihsanlarda bulundu. Bu suretle, Ümm-i Habîbe, imânının mükâfatına kavuşarak, orada zengin ve rahat oldu. Onun sayesinde, oradaki müslümanlar da rahat etti. Cennetde, kadınlar kocalarının yanında bulunacakları için, Cennetin en yüksek derecesi ile müjdelenmiş oldu ki, dünyânın bütün zevk ve nimetleri, bu müjde yanında pek küçük kalır. Bu nikâh, Ebû Süfyân'ın ilerde müslüman olmakla şereflenmesini hazırlayan sebeplerden birisi oldu. Görülüyor ki, bu nikâh, kâfirlerin iftiralarının ne kadar yanlış ve çürük olduğunu bildirdiği gibi, Resûlullahın (s.a.v.) aklının, zekâsının, dehasının, ihsanının ve merhametinin derecesini de göstermektedir.
İkinci misâl olarak; Hz. Ömer'in (r.a.) kızı Hafsa (r.anha) dul kalmıştı. Hicretin üçüncü yılında, Hz. Ömer, Hz. Ebû Bekir'e ve Hz. Osman'a kızımı alır mısın dedikde, düşüneyim, demişlerdi. Bir gün, Resûlullah (s.a.v.), her üçü ve başkaları yanında iken, **(Yâ Ömer! Seni üzüntülü görüyorum, sebebi nedir?)** diye sordu. Bir şişedeki mürekkebin rengi kolay görüldüğü gibi, Resûlullah (s.a.v.) de, herkesin düşüncesini, bir bakışta anlardı. Lüzum görürse sorardı. Ona, hatta herkese doğru söylememiz farz olduğundan, Hz. Ömer de, (Yâ Resûlallah (s.a.v.) kızımı Ebû Bekir'e ve Osman'a (r.a.) teklif ettim, almadılar) gibi cevap verdi. Resûlullah (s.a.v.) en çok sevdiği üç Eshâbının üzülmesini hiç istemediğinden, onları sevindirmek için, hemen buyurdu ki, **(Yâ Ömer! Kızını, Ebû Bekir'den ve Osman'dan (r.a.) daha iyi birisine versem ister misin?)**. Hz. Ömer şaşırdı. Çünkü, Hz. Ebû Bekir'den ve Hz. Osman'dan daha iyi kimse olmadığını biliyordu. (Evet, yâ Resûlallah!) dedi. **(Yâ Ömer, kızını bana ver!)** buyurdu. Bu suretle, Hafsa (r.anha), Hz. Ebû Bekir'in ve Hz. Osman'ın ve bütün mü'minlerin anneleri oldu ve bunlar, ona hizmetçi oldu ve Hz. Ebû Bekir ve Hz. Ömer ve Hz. Osman birbirlerine daha yakın ve daha sevgili oldular.

Üçüncü bir misal, hicretin beş veya altıncı senesinde, Beni Mustalak kabilesinden alınan yüzlerce esir arasında, Cüveyriyye (r.anha), kabilenin reisi Hârisin kızı idi. Bunu satın alıp âzâd ederek, kendilerine nikâh edince, Eshâb-ı kirâmın (aleyhimürrıdvân) hepsi, biz, Resûlullah (s.a.v.) ailesinin, annemizin akrabasını cariye olarak, hizmetçi olarak kullanmaktan haya ederiz dedi. Hepsi, esirlerini âzâd etti. Bu nikâh, yüzlerce esirin âzâd olmasına sebep oldu. Cüveyriyye (r.anha) bu hali her zaman söyleyerek öğünürdü. Âişe (r.anha) ve Cüveyriyye'den daha hayırlı, daha bereketli bir kadın görmedim, derdi.

Resûlullah (s.a.v.)'ın çok evlenmesinin mühim bir sebebi de, şerî'ati (İslâm dinini) bildirmek içindi. Hicab âyeti gelmeden, yani kadınların örtünmeleri emir olunmadan önce, kadınlar da Resûlullaha gelip, bilmediklerini sorar, öğrenirlerdi. Resûlullah (s.a.v.) birinin evine gitse, kadınlar da gelir, oturur, dinler, istifade ederlerdi. Hicâb âyeti gelip, kadınların yabancı erkeklerle oturmaları, konuşmaları yasak edilince, yabancı kadınları kabul etmedi. Onların, bilmediklerini, mübârek zevcesi Hz. Aişe'den sorup öğrenmelerini emir eyledi. Gelip soranların çokluğundan, Hz. Âişe, hepsine cevap yetiştirmeğe vakit bulamıyordu. Bu mühim hizmeti kolaylaştırmak ve Hz. Âişe'nin yükünü hafifletmek için lâzım olduğu kadar hanımı nikâh etti. Kadınlara ait yüzlerce nazik bilgileri, müslüman kadınlarına, mübârek zevceleri yolu ile bildirdi. Zevceleri bir olsaydı, bütün kadınların ondan sorması güç ve hatta imkânsız olurdu. Allahü teâlânın dinini tam olarak bildirmek için, çok evlenmek yükünü de omuzlarına aldı.

Muhammed aleyhisselâm Hz. Hatice ile evlendikten sonra da Mekke'de ticâretle meşgul oldu. Ticâreti, Saib bin Abdullah ile ortaklık şeklinde yürütürdü. Kazançlarıyla misafirleri ağırlarlar, yetimlere ve fakirlere yardım ederlerdi. Muhammed aleyhisselâm yine bu sıralarda Hz. Hatice'nin kölesi Zeydi himayesine alıp, onu kölelikten âzâd etti. O zaman küçük yaşta bulunan Hz. Ali'yi de yanına alıp evladı gibi yetiştirmiştir. Otuzbeş yaşında bulunduğu sırada Kâ'be hakemliği yaptı. O zaman yağmur ve seller sebebiyle Kâ'be'nin duvarları iyice yıpranmış, bir yangın sebebiyle de tahribata uğramıştı. Bu durum üzerine Kureyş kabilesi Kâ'beyi İbrâhim (a.s.)'ın yaptığı temele kadar yıkıp yeniden yapmaya başlamıştı. Her kabileye bir bölümünü vererek duvarları yükselttiler. Bu işin büyük bir şeref olduğunu bilen kabileler Hacer-ül-esved taşını yerine koyma hususunda anlaşamadılar. Her kabile böyle bir şerefe sahip olmak istediğinden aralarında gittikçe artan büyük bir anlaşmazlık çıktı. Dört beş gün süren bu anlaşmazlık sebebiyle nerdeyse kan dökülecekti. Bu sırada Abdulmuttalibin dayısı ve yaşlı bir zat olan Huzeyfe'nin (Ey Kureyş topluluğu! Anlaşamadığınız iş hakkında hüküm vermek üzere, şu kapıdan ilk girecek zatı aranızda hakem yapın) diyerek Kâ'beye açılan Benî Şeybe kapısına işaret etti. Orada bulunanlar bu teklifi kabul ettiler ve Benî Şeybe kapısına bakarak ilk girecek ve işin en nazik anında bu işi halledecek kimseyi beklemeye başladılar. Nihayet kapıdan, doğruluğunu, üstün ahlâkını son derece takdir ettikleri ve El-Emin (güvenilir) dedikleri Muhammed aleyhisselâmın geldiğini gördüler. (İşte El-Emin onun hükmüne razıyız) dediler. Durum Muhammed aleyhisselâma anlatılınca bir örtü istedi. Hacer-ül-esved'i bir örtü üzerine koyup (Her kabileden bir kişi bir ucundan tutsun) dedi. Taşı konulacağı yere kadar kaldırttı. Sonra da kendisi taşı kucaklayıp yerine koydu. Mekke'de çıkmak üzere olan büyük bir harbin böylece önlendiğini gören kabileler, onun bu hareketinden çok memnun oldular. Sonra da yarım kalmış olan duvarları yaparak tamamladılar.

Bİ'SETİ (PEYGAMBERLİĞİ)

Muhammed aleyhisselâm daha otuzyedi yaşında iken gaibden "Yâ Muhammed" diye nida olunduğunu duyardı. Otuzsekiz yaşında iken de bir takım nurlar görmeye başladı. Bu halini sadece Hz. Hatice'ye anlatırdı. Muhammed aleyhisselâma peygamberliğin bildirilmesi yaklaştığı bu sırada, o zamanın meşhûr edîblerinden Kus bin Sa'de, Ukkaz panayırında deve üzerinde büyük bir kalabalığa karşı okuduğu hutbede onun geleceğini müjdelemişti. Bu hutbeyi dinleyenler arasında Muhammed aleyhisselâm da bulunmuştu. Kus bin Sa'de bu meşhûr hutbesinin bir bölümünde şöyle demiştir. **"Ey insanlar! Geliniz, dinleyiniz, bekleyiniz, ibret alınız, yaşayan ölür, ölen fena bulur, olacak olur… Kulak veriniz iyi dinleyiniz? Gökte haber var, yerde ibret alacak şeyler var… Allahın indinde bir din… Ve Allahın gelecek olan bir peygamberi vardır ki, gelmesi pek yakın oldu. Gölgesi başınızın üstüne geldi. Ne mutlu o kimseye ki, ona îmân edip de o dahi ona hidâyet eyleye. Vay ona isyan ve muhalefet eden bedbahta! Yazıklar olsun ömürleri gaflet ile geçen Ümmetlere!.."**

Muhammed aleyhisselâm otuzdokuz yaşında iken sadık rüyalar görmeye başladı. Rüyasında ne görürse aynen çıkardı. Bu hal altı ay devam etti. Vahiy gelmesi yaklaşınca "Ya Muhammed" diye sesler işitirdi. Bundan sonra yalnızlığı sevip insanlardan uzaklaşarak Hira Dağında bir mağarada tefekküre dalardı. Bazen Mekke'ye gelir, Kâ'beyi tavaf ettikten sonra evine giderdi. Evinde bir müddet kalıp yanına biraz yiyecek alarak yine Hira Dağı'nda mağaraya gidip tefekkür ve ibadetle meşgul olurdu. Bu halini gören Mekkeliler (Muhammed (s.a.v.) Rabbine âşık oldu) demişlerdi.

Muhammed aleyhisselâm kırk yaşında iken yine bir Ramazan ayında Hira Dağı'ndaki mağaraya çekilmiş ve tefekküre dalmıştı. Ramazanın 17. Pazartesi gecesi, gece yarısından sonra kendisini adıyla çağıran bir ses işitti. Başını kaldırıp etrafa baktığı sırada ikinci defa bir ses işitti ve her tarafı birdenbire bir nûr kapladığını gördü. Sonra Cebrâil aleyhisselâm karşısına geldi. "Oku!" dedi. **"Ben okumuş değilim"** cevabını verdi. O zaman melek Muhammed aleyhisselâmı tutup takatı kesilinceye kadar sıktı ve "Oku!" dedi. Yine, **"Ben okumuş değilim."** cevabını verdi. İkinci defa sıktı ve "Oku!" dedi. "Ben okumuş değilim" dedi. Cebrâil aleyhisselâm üçüncü defa tutup sıktı ve sonra bıraktı ve **"Oku! Her şeyi yaratan Rabbinin ismiyle ki. O, insanı pıhtılaşmış kandan yarattı! Oku! ki senin Rabbin kalemle yazı yazmayı öğreten, insana bilmediğini öğreten bol kerem ve ihsan sahibidir."** meâlindeki Alâk sûresinin ilk beş âyetini getirdi. Muhammed aleyhisselâm da onunla beraber okudu. İlk vahiy bu suretle başladı ve bütün cihanı aydınlatan İslâm güneşi doğdu.

Muhammed aleyhisselâm Peygamberlik vazifesinin mes'ûliyetini düşünerek büyük bir ürperti ve heyecanla Hira Dağı'ndaki mağaradan çıkıp aşağıya inmeye başladı. Dağın ortasına geldiği sırada bir ses duydu. Cebrâil aleyhisselâm "Yâ Muhammed, Sen Allahın Resûlüsün; ben de Cibrîlim." diyordu. Cebrâil'in (a.s.) hem sesini duydu, hem de kendisini gördü. Evine dönünceye kadar yanından geçtiği her taşın, her ağacın (Esselâmü Aleyke Yâ Resûlallah) dediğini işitiyordu… Bundan sonra evine gelip **"Beni örtünüz"**buyurarak ürpermesi geçinceye kadar bir miktar yattı. Biraz istirahat ettikten sonra gördüklerini Hz. Hatice'ye anlattı. Hz. Hatice "Biliyorum ki sen doğru sözlüsün… Emanete riâyet edersin… Güzel huylu ve iyi ahlaklısın… Senin bu ümmetin peygamberi olacağını umarım…" dedi. Sonra bu durumu sormak üzere Hz. Hatice'nin amcasının oğlu Varaka bin Nevfel'e gittiler, İbraniceyi bilen, çok kitap okumuş ve dinler hakkında bilgi sahibi olan Varaka bin Nevfel'e durumu anlattılar. Varaka bin Nevfel Muhammed aleyhisselâmın anlattıklarını dinledikten sonra "Müjde yâ Muhammed! Allaha yemin ederim ki sen İsâ'nın (a.s.) haber verdiği son peygambersin! Sana görünen melek, senden evvel Musa'ya (a.s.) gelen Cebrâil'dir. Ah! Ne olurdu! Genç olsaydım. Seni Mekke'den çıkardıkları zamana yetişseydim de sana yardım etseydim!" dedi.

Muhammed aleyhisselâma ilk vahiy geldikten sonra üç sene vahiy gelmedi. Bu arada Mikâil (a.s.) adındaki melek gelip bazı şeyler öğretti. Fakat vahiy getirmedi. Bu sırada Peygamberimiz (s.a.v.) üzüldükçe Cebrâil aleyhisselâm gözüküp "Ey Muhammed! Sen Allah'ın Peygamberisin!" der, üzüntüsünü yatıştırırdı.

İlk vahyin gelmesiyle Peygamberliği başlayan Muhammed aleyhisselâmın tebliğinin 13 senesi Mekke'de, 10 senesi de Medine'de geçti.

MEKKE DEVRİ

Muhammed aleyhisselâm vahyin bir müddet kesilmesinden sonra yine Hira Dağına çıkmıştı. Dağdan aşağı inerken bir ses duydu. Başını kaldırıp baktığında Cebrâil aleyhisselâmı gördü. Mübârek kalbi çarparak ve ürpererek evine dönüp **"Beni örtünüz"** dedi ve örtündü. Bu sırada Cebrâil aleyhisselâm Müddessir sûresinin **"Ey, (elbisesine) bürünen Peygamber! Kalk da (kavmini Allahın âzâbı ile) korkut, (Îmân etmezlerse âzâba uğrayacaklarını kendilerine haber ver). Rabbini tenzih et. Elbiseni de (daima) temiz tut. Âzâba sebep olan şeyleri terk etmekte sebat et."** meâlindeki ilk âyetlerini getirdi. Bundan sonra artık Vahiy aralıksız devam etti. Kur'ân-ı kerîm âyetleri, 22 sene 2 ay 22 gün süren bir müddet içerisinde vahyedilip tamamlandı.

Muhammed aleyhisselâm "Ümmi" idi. Yani kitap okumamış, yazı yazmamış, kimseden bir ders görmemişti. Mekke'de doğup büyüyüp, belli kimseler arasında yetişip, seyahat etmemiş iken, Tevrat'ta ve İncil'de, Yunan ve Roma devirlerinde yazılmış kitaplarda bulunan bilgilerden, hadîselerden haber verdi. İslâmiyeti bildirmek için, hicretin altıncı senesinde Rum, İran ve Habeş hükümdarlarına ve diğer Arap padişahlarına mektûblar gönderdi. Hizmetine altmıştan ziyade yabancı elçi gelmiştir. Bu hususu Allahü teâlâ Kur'ân-ı kerîmde şöyle bildiriyor: **"Sen bu kitap gelmeden önce, bir kitap okumazdın. Yazı yazmadın. Okur yazar olsaydın, başkalarından öğrendin diyebilirlerdi."** buyurulmaktadır (Ankebut sûresi âyet 48). Hadîs-i şerîfde de: **"Ben Ümmî Peygamber Muhammedim… Benden sonra peygamber yoktur."**buyuruldu. Yine Kur'ân-ı kerîmde şöyle buyurulmaktadır.

"O hevadan (kendi nefsinden) söylemiyor. Kur'ân sâde bir vahiydir, ancak vahiy olunur."(Necm sûresi âyet 3-4)

Muhammed aleyhisselâma ilk vahyin gelip, bir müddet kesilmesi ve sonra **"Kalk insanları inzar (irşad) et. Âzâp ile korkut"** şeklinde emri ilâhinin gelmesi üzerine insanları îmân etmeye davete başladı. İlk îmân eden Hz. Hatice oldu. Cebrâil aleyhisselâm ilk vahyi getirdiği sıralarda Peygamberimize abdestin nasıl alınacağını öğretti. Bundan sonra da onunla birlikte iki rekât namaz kıldı. Muhammed aleyhisselâm Cebrâil aleyhisselâmdan öğrendiği gibi abdest almayı ve kıldıkları iki rekât namazı Hz. Hatice'ye de öğretti. Ona imam olup bu iki rekât namazı kıldırdı. Bu sırada henüz beş vakit namaz

emredilmemişti. Sadece sabah ve ikindide iki vakit namaz kılınıyordu. Onları bu şekilde namaz kılarken gören Hz. Ali de müslüman oldu. Peygamberimiz (s.a.v.) insanları İslâm'a davet işine başladığında gayet ihtiyatlı davranıp önce yakınlarını ve samimi dostlarını davet etti. Hz. Hatice'den ve Hz. Ali'den sonra azatlı kölesi Zeyd bin Hârise, eski dostu ve yakın arkadaşı Hz. Ebû Bekir, Hz. Osman, Abdurrahman bin Avf, Sa'd bin Ebî Vakkas, Zübeyr bin Avvam, Talha bin Ubeydullah ilk müslüman olanlardır. Hz. Hatice'den sonra müslüman olan bu sekiz kişiye "Sâbıkûn-i İslâm", yani "ilk Müslümanlar" denir.

Muhammed aleyhisselâm, Peygamberliğinin ilk üç yılında insanları gizlice İslâm'a davet etti. İnsanlar birer ikişer müslüman oluyordu. Bu ilk yıllarda müslümanların sayısı ancak otuza ulaşmıştı. İbadetlerini evlerinde yapıyorlar ve Kur'ân-ı kerîmin nazil olan Âyetlerini gizlice okuyorlardı.

Bi'setin dördüncü yılında Hicr sûresi 94. âyeti nazil olunup, bu âyette: **"Sana emr olunan şeyi açıkla, baş ağrıtırcasına anlat, müşriklere aldırma;"** meâlindeki ilâhi emir gelince, Muhammed aleyhisselâm Mekkelileri açıktan açığa İslâm'a davet etmeye başladı. Vahy olunan âyetleri açıkça okuyor ve herkese, hak din olan İslâm'ı kabul etmelerini söylüyordu. İlk sıralarda îmân edenler az oldu. îmân etmeyenler de önce ondan alâkalarını kesmediler. Allahü teâlâya ibâdet edilmesini emreden âyetler gelince bunları işiten Kureyş kavmi, Muhammed aleyhisselâmın doğru sözlü ve yüksek ahlâk sahibi olduğunu bildikleri halde, ondan yüz çevirdiler ve düşman kesildiler.

Bir müddet sonra da: **"Yakın akrabanı Allahın âzâbı ile korkutarak, onları hak dine çağır."** âyet-i kerîmesi nazil olunca, Muhammed aleyhisselâm akrabasını dine davet etmek üzere Hz. Ali'yi göndererek, onları Ebû Tâlib'in evine çağırdı. Önlerine bir kişiye yetecek kadar bir tabak yemek ve bir tas süt koydu. Önce kendisi besmele ile başlayıp gelen akrabasına buyurun dedi. Gelenler kırk kişi kadar olmasına rağmen o yemek ve süt Muhammed aleyhisselâmın mu'cizesi ile hepsini doyurdu ve hiç eksilmedi. Gelenler bu mu'cize karşısında şaşıp kalmışlardı. Yemekten sonra Muhammed aleyhisselâm, akrabalarını İslâm'a davet etmek için söze başlamak üzere idi. Amcası Ebû Leheb düşmanlık ederek, (Biz bugünkü gibi bir sihir görmedik. Arkadaşınız sizi bir sihirle büyüledi) diyerek sözlerine hakaretle devam etmesi üzerine davetliler dağıldılar. Bu hadîseden kısa bir müddet sonra akrabasını tekrar davet etti. Hz. Ali yine hepsini çağırmıştı. Önceki gibi yine önlerine yemek kondu. Muhammed aleyhisselâm yemekten sonra ayağa kalkıp: (**Hamd, yalnız Allaha mahsustur. Yardımı ancak ondan isterim. Ona inanır, Ona dayanırım. Şüphesiz bilir ve bildiririm ki Allahdan başka ilâh yoktur. O birdir, Onun eşi ve ortağı yoktur."** dedikten sonra sözlerine şöyle devam etti. **"Size asla yalan söylemiyorum ve doğruyu bildiriyorum… Sizi bir olan ve ondan başka ilâh olmayan Allaha îmân etmeye davet ediyorum. Ben Onun size ve bütün insanlığa gönderdiği Peygamberiyim. Vallahi siz, uykuya daldığınız gibi, öleceksiniz. Uykudan uyandığınız gibi de diriltileceksiniz ve bütün yaptıklarınızdan hesaba çekileceksiniz, iyiliklerinizin karşılığında mükâfat, kötülüklerinizin karşılığında da ceza göreceksiniz. Bunlar da ya Cennette ebedi kalmak veya Cehennemde ebedi kalmaktır. İnsanlardan, âhiret âzâbı ile ilk korkuttuğum kimseler sizlersiniz"** dedi. Ebû Tâlib bu sözleri dinledikten sonra, (Sen emr olunduğun şeye devam et! Seni korumaktan geri durmayacağım. Fakat eski dinimden ayrılmak hususunda nefsimi bana boyun eğer bulmadım.) dedi. Ebû Leheb hariç orada bulunan diğer amcaları ve akrabasının hepsi yumuşak konuştular. Fakat Ebû Leheb, (Ey Abdulmuttaliboğulları, başkaları onun elini tutup mani olmadan önce siz ona mani olun!..) gibi daha birçok çirkin sözler söyledi. Onun bu sözleri üzerine Muhammed aleyhisselâmın halası, Ebû Leheb'e (Ey kardeşim! Kardeşimin oğlunu ve Onun dinini yardımsız bırakmak sana yakışır mı? Vallahi bugün yaşayan âlimler, Abdulmuttalibin soyundan bir peygamberin geleceğini bildiriyorlar. İşte O peygamber, budur!) dedi. Ebû Leheb, bu sözler karşısında çirkin konuşmalarına devam edince, Ebû Tâlib, Ebû Leheb'e kızarak (Ey korkak! Vallahi biz sağ oldukça, ona yardımcı ve koruyucuyuz!) dedi. Muhammed aleyhisselâma da: (Ey kardeşimin oğlu! İnsanları Rabbine imâna davet etmek istediğin zamanı bilelim; silâhlanıp seninle birlikte ortaya çıkarız!) dedi. Sonra Muhammed aleyhisselâm tekrar söze başlayıp **"Ey Abdulmuttaliboğulları! Vallahi, Araplar içinde, benim size getirdiğim, dünyâ ve ahiretiniz için hayırlı olan şeyden (yani bu dinden) daha üstününü ve daha hayırlısını kavmine getirmiş bir kimse yoktur. Ben sizi dile kolay gelen, mizanda ağır basan iki kelimeyi söylemeye davet ediyorum ki o da: "Eşhedü en lâ ilâhe illallah ve eşhedü enne Muhammeden abdühû ve Resûlühû" yani Allahdan başka ilah olmadığına ve Muhammedin Onun kulu ve resûlü olduğuna şehâdet ederim demenizdir." "Allahü teâlâ sizi buna davet etmemi emretti. O halde hanginiz benim bu davetimi kabul eder ve bu yolda yardımcım olur? "dedi. Kimseden ses çıkmadı, başlarını önlerine eğdiler. Muhammed aleyhisselâm bu sözlerini üç defa tekrarladı. Her söyleyişinde Hz. Ali ayağa kalkıp üçüncü defasında "Yâ Resûlallah, her ne kadar**

bunların yaşça en küçüğü isem de sana ben yardımcı olurum!..” dedi. Bunun üzerine Muhammed aleyhisselâm Hz. Ali’nin elinden tuttu. Diğerleri ise hayret içinde ve alaylı alaylı gülerek dağıldılar.

Muhammed aleyhisselâm insanların bu inkârcı tutumu karşısında onları daima imâna davet ediyordu. Mekkelilerden bir kısmı îmân ile şerefleniyordu. Yine bir gün Allahü teâlânın “**Emredildiğin şeyi, onları çatlatırcasına bildir.”** emrine uyarak, Safa tepesi üzerine çıktı. Yüksek ve gür bir seda ile: **“Ey Kureyş topluluğu buraya geliniz, toplanınız size mühim bir haberim var”** diye seslendi. Bunun üzerine kabileler merakla koşup orada toplandılar. Hayretle ve merak içinde beklemeye başladılar. (Ey Muhammed-ül-emîn! Bizi buraya niçin topladın, neyi haber vereceksin?) diye sordular. Muhammed aleyhisselâm **“Ey Kureyş kabileleri”** hitabıyla konuşmaya başladı. Herkes büyük bir dikkatle dinliyordu. Onlara şöyle hitâb etti:. **(Benimle sizin haliniz düşmanı görünce, ailesine haber vermek üzere koşan ve düşmanın kendisinden önce ailesine ulaşıp zarar vermesinden korkarak Yâ Sabâhâh (Ey topluluklar) diye haykıran bir kimsenin haline benzer. Ey Kureyş topluluğu, ben size şu dağın ardında bir düşman ordusu var, üzerinize hücum etmek üzeredir desem bana inanır mısınız?”** dedi. (Evet inanırız, çünkü sende şimdiye kadar doğruluktan başka birşey görmedik. Senin yalan söylediğini hiç görmedik!…) dediler. Muhammed aleyhisselâm bu umumi hitâbtan sonra, bütün Kureyş kabilelerinin ismini **“Ey Hâşimoğulları! Ey Abd-i Menafoğulları! Ey Abdulmuttaliboğulları!..”** şeklinde sayarak: **“Ben size önümüzdeki şiddetli azabın bildiricisiyim. Allahü teâlâ bana: “En yakın akrabalarını âhıret Âzâbı ile korkut”** emrini verdi. Sizi Lâ ilâhe illallah vahdehû lâ şerike leh (Allah birdir, Ondan başka ilâh yoktur)**diyerek îmân etmeye davet ediyorum. Bende onun kulu ve Resûlüyüm. Eğer buna îmân ederseniz Cennete gideceksiniz. Siz (Lâ ilâhe illallah) demedikçe ben size ne dünyâda bir faide ne de ahirette bir nasib sağlayabilirim?”** dedi. Dinleyen kabileler arasından Ebû Leheb (Bizi buraya bunun için mi topladın?) diyerek, yerden aldığı taşı Muhammed aleyhisselâma attı. Diğerlerinden o anda böyle bir muhalefet gelmedi. Aralarında konuşarak dağıldılar. Ebû Leheb’in gösterdiği inkâr ve düşmanlık üzerine daha sonra **“Ebû Leheb’in elleri kurusun, Zaten kurudu…”** diye başlayan “Tebbet” sûresi nazil oldu.

Muhammed aleyhisselâm bütün insanlara ve cinne peygamber olarak gönderilip, insanları açıkça İslâm’a davet etmesi emredildiği zaman, bütün insanlık âlemi dinî, ruhî, ictimaî ve siyâsî bakımlardan yaygın bir karanlık, tam bir cahiliyyet, taşkınlık, azgınlık ve sapıklık içerisinde bulunmakta idi. O zaman dünyâ üzerinde göze çarpan belli başlı devletlerden Bizans, İran, Mısır, Hindistan, İskenderiye, Mezopotamya, Çin ve benzerlerinde yaşayan insanlar inançsızlık veya bâtıl inançlar içinde çırpınıyordu. Bunlar ne yaptıklarını bilmeyen azgınlar haline gelmişti. Âlem öylesine kararmış ve zulmet öyle kesifleşmişti ki, insanlar her şeyin yaratıcısı olan Allaha îmân ve ibadet etmek yerine kâinatta cereyan eden hadîselere ve Allahü teâlânın yarattığı eşyaya tapıyorlardı. Yıldızlara, ateşe, elleriyle yonttukları taştan ve tahtadan putlara zavallı insanlık “İlâh” diye secde ediyordu… İnsanları sınıflara ayırmışlar, kuvvetliler zayıfları korkunç bir tahakkümle eziyordu.

Dünya üzerinde siyâsî, coğrafî ve ticârî bakımdan mühim bir yer tutan Arabistan’da da durum diğer yerlerden farksızdı. O zaman Arabistan’da insanlar inanç bakımından bazı değişiklikler gösteriyordu. Bir kısmı tamamen inançsız ve dünyâ hayatından başka birşey kabul etmiyordu. Bir kısmı ise Allaha ve âhıret gününe inanıyor, fakat insandan bir peygamberin geleceğini kabul etmiyordu. Bir kısmı da Allaha inanıyor âhirete inanmıyordu. Diğer büyük bir kısmı da Allaha şirk koşup putlara tapıyordu. Müşriklerin her birinin evinde bir put bulunurdu. Kâ’be’ye de 360 put konulmuştu. Bütün bunlardan başka Hz. İbrâhim’in bildirdiği din üzere olan ve “Hanifler” denilen, kimseler de vardı. Bunlar Allahü teâlâya inanır ve putlardan uzak dururlardı.

Cahiliyye devri denilen bu zamanda Arabistan’da insanlar genellikle göçebe hayatı yaşıyorlardı ve kabilelere bölünmüşlerdi. Devamlı çekişme halinde bulunan bu kabileler, baskın ve yağmacılığı adeta kendileri için bir geçim vasıtası kabul etmişlerdi. Aralarında zulmün ve yağmacılığın yaygınlaştığı kabilelerden meydana gelen Arabistan’da siyâsi bir nizam, içtimai bir düzen de yoktu. Yine bu sırada dünyânın diğer yerlerinde olduğu gibi Arabistan’da da ahlâksızlık son haddine ulaşmıştı, içki, kumar, zina, hırsızlık, zulüm, yalan ve ahlâksızlık namına ne varsa alabildiğine yaygınlaşmıştı. Zulme, güçlünün güçsüze karşı kullandığı en amansız ve tüyleri ürpertici bir vasıta olarak başvuruluyor, kadın elde basit bir mal gibi alınıp satılıyordu. Bir kısmı da kız çocuklarının doğmasını bir felâket ve yüz karası sayıyorlardı. Bu korkunç telâkki o dereceye çıkmıştı ki, küçük kız çocuklarını, kumlar üzerinde açtıkları çukurlara diri diri yatırıp (Babacığım! Babacığım!) diyerek boyunlarına sarılmalarına ve acı acı feryat etmelerine hiç kulak asmadan üzerlerini toprakla kapatarak ölüme terk ediyorlardı. Bu hareketlerinden dolayı da en ufak bir vicdan âzâbı duymuyorlardı. Netice itibariyle o

zamanın insanları arasında şefkat, merhamet, iyilik ve adalet gibi güzel hasletler yok olmuş gibiydi.
Korkunç bir cahiliyye devri yaşayan Araplar arasında dikkate değer bir husus vardı. O da; edebiyatın, belagatın ve fesahatin çok yaygınlaşarak zirveye ulaşmış olmasıydı. Şaire ve şiire çok önem verirler, bunu büyük bir iftihar vesilesi sayarlardı. Güçlü bir şair hem kendisi hem de kabilesi için itibar sağlardı. Muayyen zamanlarda panayırlar kurulur. Şiir ve hitâbet yarışmaları açılırdı. Birinci gelenlerin şiirleri veya hitâbeleri Kâ'be duvarına asılırdı. Cahiliyye devrindeki Kâ'be duvarına asılan en meşhûr şiirlere "Muallakat-ı Seb'a (yedi askı)" denilmiştir. Kur'ân-ı kerîm âyetleri nazil olmaya başlayınca ondaki eşsiz belagatı gören nice kimseler de bu sebeple müslüman oldu.
Muhammed aleyhisselâm insanlara ebedî se'âdeti bildirmek, onları dalâletten hidâyete kavuşturmak üzere peygamber olarak gönderildiği sırada cahiliyye devri yaşayan Mekke'liler, kendilerinin îmân etmeye davet edilmesi üzerine ilk önce çoğu lakayt (ilgisiz), kayıtsız davrandı. Sonra açıkça düşmanlık göstermeye başladılar. Müşriklerin bu düşmanlıkları önce alay etme tarzında olup, sonra hakaret şekline, daha sonra işkence safhasına girdi. Bunlardan sonra da ticârî ve diğer bütün münasebetleri kesme ve şiddet gösterme devresi başladı. Müşriklerden bilhassa beş kişi, sevgili Peygamberimiz Muhammed aleyhisselâmı çok üzmekte ve alay etmekte idiler. Bunlar arasında, Âs bin Vâil, Esved bin Muttalib, Esved bin Abdi Yagves ve Velid bin Mugîre vardı. Bir defasında Peygamberimiz (s.a.v.) Kâ'benin yanında oturmakta iken, Cebrâil aleyhisselâm da gelmişti. Müşriklerden bu beş kişi önlerinden geçerken Cebrâil aleyhisselâm, Âs bin Vâilin ayağının tabanına, Esved bin Muttalib'in gözüne, Esved bin Yagvesin başına, Velidin inciğine, Hâris'in karnına birer işaret koydu ve (Yâ Muhammed! Allahü teâlâ bunların şerrinden seni halâs eyledi Yakında bunların her biri bir belâya mübtelâ olarak helâk olacaklardır.) dedi. Bu beş müşrikten Âs bin Vâil bir gün merkebe binmişti, Mekke'nin dışında bir yerde merkebinden inince ayağına diken battı. Dikenin battığı yer şişti, ne kadar ilâç yaptılarsa da çare bulamadılar. Nihayet ayağı deve boynu gibi şişip (Muhammed'in Allah'ı beni öldürdü) diye feryat ede ede öldü. Esved bin Muttalib Mekke'nin dışında bir ağaç altında otururken birdenbire gözleri kör oldu. Cebrâil aleyhisselâm da başını tutup altına oturduğu ağaca çarparak helâk etti. Esved bin Abdi Yagves de Mekke'den çıkıp Bad-ı semûm denilen yere gitmişti. Burada iken yüzü ve gövdesi simsiyah oldu. Evine gelip kapısını çalınca evindekiler onu tanıyamadılar ve içeri almadılar. Kahrından başını evinin kapısına vura vura öldü. Hâris bin Kays da tuzlu balık yemişti. Öyle bir hararete tutuldu ki ne kadar su içtiyse kanmadı. Su içe içe çatlayıp öldü. Velid bin Mugîre'nin ise baldırına bir okçu dükkânı önünde demir parçası battı. Baldırı yara olup, çok kan kaybetti ve (Muhammedin Allah'ı beni öldürdü) diye feryat ederek öldü.
Müşriklerin zulüm ve baskıyı arttırması üzerine Muhammed aleyhisselâm Eshâb-ı kirâmdan Erkam bin Ebul Erkamın evini emniyetli bir yer olarak seçti. Dar bir sokak içinde, Safa tepesinin doğusunda bulunan bu ev giriş çıkış için ve gelip gidenleri kontrol etmeye elverişli bir yerdi. Peygamberimiz (s.a.v.) İslâmiyeti burada anlatıyor ve müslümanlar oraya toplanıyordu. Bir çok Mekkeli bu evde müslüman oldular. Bir merkez olarak seçilen bu eve (Dâr'ül İslâm) adı verilmişti.
İnsanları ebedî se'âdete kavuşturmak için ve rahmet olarak gönderilen Muhammed aleyhisselâm, Mekke'de cahiliyye devri yaşamakta olan insanları açıkça İslâm'a çağırdı. Hakiki kurtuluşun Allahü teâlâya îmân etmekte olduğunu, nefse uymaktan, zulümden haksızlıktan ve bütün çirkin işlerden uzaklaşmakla olacağını bildirince, nefislerinin isteklerine, şehvetlerine uyanlar, zayıfları ezenler ve iyice azgınlaşmış olanlar karşı çıktılar. Bütün bu bozuk, işlerine son verileceğini görerek Muhammed aleyhisselâmın bildirdiklerini inkâr ettiler ve ona düşman kesildiler. Bir kısmı da kendileri gibi aciz ve fâni insanların ayıplamalarından sakınarak îmân etmediler. Nefislerine, şeytana ve kendileri gibi sapık insanlara aldanarak se'âdetten mahrum kaldılar.
Muhammed aleyhisselâmın bildirdiklerine îmân etmeyen ve ona düşmanlık gösteren müşrikler, önce alay etmeye başladılar. Bir araya toplanıp Ona kâhin, mecnun, şair, deli, sihirbaz diyelim şeklinde karar almak istediler. Bunların hiç birinin Muhammed aleyhisselâmda bulunmadığını yine kendileri itiraf ediyorlar ve Ona bir şeyler söylemek için toplandıklarında müşriklerden Velid bin Mugîre şöyle diyordu: (Hayır o kâhin değildir. Biz, kâhinleri gördük. Onun okuduğu ne kâhin fısıltısıdır, ne de uydurma şeylerdir. Kâhinler doğru da, yalan da söyler. Biz Muhammed'de hiç bir yalan görmedik. O mecnun, deli de değildir. Deliliğin ne olduğunu biliriz, onda böyle bir hal yoktur. O şair de değildir. Biz şiirin her çeşidini iyi biliriz. Onun okudukları bunlardan hiçbirine benzemez. O, sihirbaz da değil! Biz sihirbazları gördük. Onun okudukları sihirbazların okuyup üfürmelerine ve düğümleyip bağlamalarına hiç benzemiyor). Fakat bütün bunlara rağmen müşriklerin ileri gelenleri çeşitli hilelerle ve zulümle insanların îmân etmesine mani oluyorlardı. Mekke halkını, Muhammed aleyhisselâmın okuduğu âyet-i kerîmeleri dinlemekten men ederlerdi. Kendileri ise geceleri gizlice Muhammed aleyhisselâmın bulunduğu evin yanına gelerek bir köşeye

saklanıp dinlerlerdi. Sabah olup ortalık aydınlanmaya başlayınca, birbirinden habersiz olarak gece Kur'ân-ı kerîmi dinlemeye geldiklerini gören müşriklerin ileri gelenleri birbirlerini ayıplarlar, bir daha böyle yapmayalım derlerdi. Ancak ertesi gece gene birbirinden habersiz gidip bir köşeye saklanarak yine dinlerlerdi. Sabah olunca da birbirlerini görüp şaşırırlardı. Bir daha böyle yapmamak üzere yemin ederek ayrılırlar, fakat bundan kendilerini alıkoyamazlardı. Ancak nefislerine uyup, üstünlük taslayarak ve diğer müşriklerin kendilerini ayıplamalarından çekinerek ve daha bir çok boş düşüncelere kapılarak îmân etmediler. Üstelik başkalarına da mani oldular. Sokaklarda, Muhammed sihirbaz diye bağırdılar. İslâm nurunun günden güne yayılması üzerine iyice azgınlaşan müşrikler, artık alay etmekten de öteye, müslümanlara işkence yapmaya başladılar. Muhammed aleyhisselâmın kapısının önüne pislik dökmeye, kapısına kan sürmeye, geçeceği yollara diken dökmeye başladılar. Mekke'ye dışardan gelenlere İslâm'ı anlatırken, peşinde dolaşıp yalan söylüyor, inanmayın diyerek taşkınlık gösterirlerdi. İlk müslüman olanlardan önce zayıf ve kimsesiz olanlara, sonra da hepsine ağır işkenceler yapmaya başladılar. Bütün bunlarla da insanların îmân etmelerine engel olamadıklarını bilakis İslâm'ın günden güne yayıldığını gören müşrikler her yola başvurdular. Menfaatleri sebebiyle putlara tapan ve İslâmiyetin, zulümlerine, haksızlık ve ahlâksızlıklarına kesinlikle son vereceğini gören, müşrikler, buna mani olmak için ilk defa başvurdukları şeylerin neticesiz kaldığını gördüler. İleri gelenleri toplanıp Peygamberimizin (s.a.v.) amcası Ebû Tâlib'e giderek (Ey Ebû Tâlib! Biz senden kardeşinin oğlunu susturmanı, ona engel olmanı istiyoruz. Ya onu bildirdiği şeylerden vazgeçirirsin veya iki taraftan birisi yok oluncaya kadar onunla da seninle de çarpışırız… Bundan vazgeçsin ne isterse vereceğiz…) dediler. Ebû Tâlib, müşriklerin söylediklerini Muhammed aleyhisselâma nakletti, Bunun üzerine Muhammed aleyhisselâm **"Ey amca! Şunu bil ki, Güneşi sağ elime, Ay'ı da sol elime verseler** (her ne vaad ederlerse etsinler) **ben asla bu dinden ve onu insanlara tebliğ etmekten, bildirmekten vazgeçmem. Ya Allahü teâlâ bu dîni bütün cihana yayar, vazifem biter veya bu yolda canımı fedâ ederim."** dedi. Bu sözleri dinleyen Ebû Tâlib, Peygamberimiz (s.a.v.)'in boynuna sarılarak (işine devam et, istediğini yap! Vallahi, seni asla herhangi bir şeyden dolayı kimseye teslim etmeyeceğim…) dedi. Ebû Tâlib'in yeğenini her şeye rağmen koruyacağını ve asla yalnız bırakmayacağını anlayan müşrikler, bundan da bir netice alamadıklarını görerek bizzat Muhammed aleyhisselâmı çağırıp şöyle dediler. (Eğer sen mal toplamak istiyorsan sana istediğin kadar verelim. Hükümdar olmak istiyorsan seni kendimize hükümdar yapalım. Daha her ne istiyorsan yapalım, verelim. Yeter ki bu davandan vazgeç) dediler. Peygamberimiz (s.a.v.) müşriklere şöyle cevap verdi: **"Sizin söylediğiniz, şeylerin hiç birisi bende yoktur. Ben, size mallarınızı istemek, içinizde şeref ve şan kazanmak, üzerinize hükümdar olmak için gelmedim. Fakat Allah, beni, size Peygamber olarak gönderdi. Bana bir kitap da indirdi, îmân ederseniz Cennetle müjdeleyici, isyanınızdan dolayı da âzâbla korkutucu olmamı Allah bana emretti. Ben de Rabbimin bana vahy ettiklerini size tebliğ ettim. Size tebliğ ettim. Size öğüt de verdim. Size getirip tebliğ ettiğim şeyi alır kabul ederseniz o, dünyâda ve ahirette nasibiniz ve se'âdetiniz olur. Onu reddederseniz Yüce Allah aramızda hükmü verinceye kadar tebliğ etmek, sabretmek ve buna katlanmak benim vazifemdir."** İnkârlarında ısrar eden müşrikler bu teşebbüslerinden de netice alamayınca işi zulüm ve işkence safhasına döktüler. Muhammed aleyhisselâma kastetmeye karar verdiler. Başları Ebû Cehil şöyle demişti: "Yarın kaldırabileceğim kadar kocaman bir taşı alıp, O secdeye kapandığı zaman başının üzerine bırakacağım." Diğer müşrikler de "Sen istediğini yap, seni destekleyeceğiz" demişlerdi. Ertesi günü beklediler ve Muhammed aleyhisselâm Kâ'beye gelerek namaza durup secdeye kapandığı sırada Ebû Cehil kocaman bir taşı alıp yanına yaklaştı. Daha yaklaşır yaklaşmaz, büyük bir korkuyla perişan bir halde geri kaçtı. Elleri taşı tutamaz oldu ve taş elinden yere düştü. Bu hali gören ve merakla seyreden müşrikler ne oldu sana dediklerinde Ebû Cehil: Bir benzerini görmediğim zapt edilmez bir arslan beni parçalamak üzere üstüme yürüdü, dedi. Ebû Cehil birkaç kere böyle yapmak istemişse de aynı durumla karşılaşmıştır. Bu ve buna benzer mu'cizeleri görenlerden bir kısmı îmân ediyor, bir kısmı ise düşmanlıkta ısrar ediyorlardı. Bundan başka müşriklerin Muhammed aleyhisselâma saldırdıkları ve bazan da mübârek yüzünü, başını yaraladıkları oluyordu. Diğer taraftan müslüman olanlara yaptıkları işkenceler görülmemiş bir vahşet halini almıştı. Yapılan işkencelere dayanamayarak şehîd olan ilk müslüman Yasîr (r.a.) ve Ebû Cehil tarafından karnına mızrak saplanarak şehîd edilen, Yasîr (r.a.)'ın hanımı Sümeyye hatundur.

HABEŞİSTAN'A HİCRET

Peygamberimiz (s.a.v.) ilk müslümanların ağır işkencelere ve zulüm altında zor duruma düşmeleri üzerine "Siz Habeş ülkesine gidiniz, Allah sizi orada ferahlığa kavuşturur ve sizi yine toplar.." buyurdu. Bi'setin beşinci yılında Eshâb-ı

kirâmdan 10'u erkek, 5'i kadın olmak üzere 15 kişilik bir kafile Mekke'den ayrılarak Habeşistan'a hicret ettiler. Müşrikler bu hicrete de mani olmak için harekete geçtiler. Fakat hicret edenler süratle uzaklaştıkları için engelleyemediler. Bi'setin altıncı yılında Hz. Hamza'nın, sonra da Hz. Ömer'in müslüman olması üzerine müslümanların durumu kuvvetleniyor ve İslâmiyet günden güne yayılıyordu.
Habeşistan'a hicret eden ilk kafilenin hükümdar Necâşî tarafından iyi karşılanması üzerine, Peygamberimiz müşriklerin baskı ve işkencelerine maruz kalan müslümanlardan ikinci bir kafileyi de Bi'setin yedinci yılında Habeşistan'a gönderdi. 80'i erkek, 10'u kadından meydana gelen bu kafile de Habeşistan'a hicret etti. Müşrikler bu hicrete hiç tahammül edemedi. Hicret eden müslümanların peşinden adamlarını gönderdiler. Müşriklerin gönderdikleri kişiler Habeş hükümdarı Necaşî'nin yanına varıp Müslümanları kendilerine teslim etmesini istediler. Necâşî sebebini sorunca yalan söylediler. Bunun üzerine Necâşî müslümanları çağırdı. Onlara sebebini sordu. Cafer bin Ebû Tâlib şöyle cevap verdi. “Ey hükümdar! Biz cahil bir millettik. Putlara tapardık. Akrabamızla münasebeti keser, komşularımıza kötülük yapardık. Kuvvetli olanlarımız, zayıf olanlarımızı ezerdi. Her türlü kötülüğü işlerdik…
Allahü teâlâ bize, aramızdan en üstün ve en emin ve en şerefli olan Muhammed aleyhisselâmı peygamber olarak gönderdi. O peygamber Allahü teâlâya imân etmeye ve ona ibadete çağırıyor. Şimdiye kadar taptığımız putları, taşları terk etmemizi söylüyor. Doğru sözlü olmayı, emanetleri yerine getirmeyi, akrabalık haklarını gözetmeyi, komşularla iyi geçinmeyi, kan dökmekten ve günahlardan sakınmayı emretti. Biz de Onu tasdik ettik. Ona imân ettik. Tebliğ ettiği şeylere tâbi olduk.
İşte bu yüzden kavmimiz bize düşman kesildi. Bizi Allahü teâlâya ibadet etmekten vazgeçirmeye kalkıştılar. Bunun için bize her çeşit işkenceyi yaparak zulmettiler, Biz de yurdumuzu bırakarak, senin himayene geldik. Yardımını ummaktayız…”
Habeş hükümdarı Necâşî bunları dinledikten sonra kendini tutamayıp, “Vallahi bu aynı kandilden fışkıran bir nurdur ki, Hz. Musa da, Hz. İsâ da bunu bildirmiştir…” dedi. Sonra müşriklerin elçilerine dönüp, hadi çekip gidiniz, ben onları size asla teslim etmem… dedi. Necâşî Müslümanlara çok yardım etti. Sonra kendisi de müslüman oldu. Habeşistan'a hicret eden müslümanlar orada yedi yıl kaldılar. Daha sonra Peygamber efendimiz (s.a.v.) Medine'ye hicret edince onlar da Medine'ye geldiler.
Bu arada İslâmiyetin yayılmasına mani olmak için her yola başvuran müşrikler, Peygamberimize (s.a.v.) çeşitli şeyler soruyorlar, nazil olan Âyetler okundukça aldıkları cevaplar ve gördükleri mu'cizeler karşısında şaşırıyorlardı. Günden güne müslümanların sayısı arttıkça bunu engellemek için çeşitli yollar deneyen müşrikler, bu defasında müslümanları muhasara altına almaya, başta ticârî ve diğer münasebetleri tamamen kesmek üzere karar aldılar. Müslümanlara hiçbir şey satmamaya ve onlardan hiçbir şey satan almamaya yemin ettiler. Bu anlaşmalarını bir kâğıda da yazarak Kâ'be içine astılar. Müslümanlar ise Şı'b-i Ebî Talib (Ebû Tâlib mahallesi) denilen yerde toplanmışlardı. Müşrikler bu mahalleye yiyecek, içecek hiç bir şey sokmuyorlardı. Oradan bir şey satın almak üzere çıkmak isteyene ve oraya yiyecek içecek satmak için gitmek isteyen hiçbir satıcıya fırsat vermiyorlardı. Bu mahallede muhasara altına alınan müslümanlar ise dışardan fazla bir şey satın alamadıkları için şiddetli kıtlıkla karşı karşıya kalmışlardı. Sadece hac mevsiminde dışarı çıkabiliyorlar, ancak Mekke'ye gelen tüccarlardan bir şey satın almak istediklerinde müşrikler, tüccarlardan fiyatlarını çok yüksek tutmalarını istiyorlardı. Bu sebeple müslümanlar fazla bir şey satın alamıyorlardı. Öyle ki bazıları yiyecek bulamadıkları için ağaç yapraklarını yiyerek açlıklarını gideriyordu. Küçük çocuklar açlıktan feryat ediyordu.
Müslümanlar içinde zengin olanlar sıkıntıya düşenlerin ihtiyacını karşılamak için bütün mallarını harcamışlardı. Ancak bu da kâfi gelmemişti. Üç sene süren bu hadîse üzerine ümitlenen müşrikler, İslâmın hızla yayıldığını görerek iyice çıldırmışlardı. Allahü teâlâ, müşriklerin anlaşmalarını yazarak Kâ'be içine astıkları sahifeye bir güve kurdu musallat etti. O sahifede “Bismike Allahümme” ibaresi hariç diğer kısmını tamamen yiyip bitirdi. Bu husus Peygamberimize (s.a.v.) vahiyle bildirildi. Muhammed aleyhisselâm bu durumu amcası Ebû Tatib'e bildirince, Ebû Tâlib müşriklere gidip (Kardeşimin oğlunun bana haber verdiğine göre Allah sizin Kâ'be'de astığınız sahifeye bir kurt musallat etmiş ve (Allah) lâfzı hariç o sahifede zulüm, akrabalarla münasebeti kesme ve iftira olarak yazılı diğer kısmı yiyip bitirmiştir. Kâ'be'ye gidip bakınız. Bu zulüm ve kötü davranışınızdan vazgeçiniz…) dedi.
Kâ'be'ye gidip astıkları sahifeyi, gerçekten bir güve kurdunun yiyip bitirdiğini gördüler. Bu hadîse karşısında şaşıran müşrikler bazı ileri gelen kimselerin de böyle bir uygulamadan vaz geçtiklerini bildirmeleri üzerine Bi'setin onuncu yılında bundan tamamen vazgeçmek zorunda kaldılar. Fakat düşmanlıklarını gün geçtikçe şiddetlendirip İslâmiyetin yayılmasına mani olmak için her türlü yola başvurdular.
Halbuki İslâmiyet süratle yayılıyor, sevgili Peygamberimiz Muhammed aleyhisselâm cahiliyye devrinin zulmetinde bunalan insanları kurtarmaya çalışıyor ve hakiki se'âdete

kavuşturuyordu. Bu se'âdet ile şereflenen insanlar da kavuştukları büyük nimete şükrediyorlar, müşriklerin hakaretleri ve işkenceleri karşısında asla yılmıyorlardı. Muhammed aleyhisselâmın mu'cizelerini ve müslümanların dinlerindeki sebatını gören nice gönüller İslâm nuru ile aydınlanıyordu.

Müşriklerin müslümanlara uyguladıkları üç senelik ablukanın sona ermesinden sonra. Habeşistan'dan yirmi kişi kadar Hıristiyan Ruhban Mekke'ye gelmişti. Bunlar daha önce Habeşistan'a hicret eden müslümanlardan İslâmiyet ile ilgili duydukları şeyleri bizzat mahallinde görmek ve araştırmak üzere Mekke'ye gelmişlerdi. Kâ'be yanında Peygamberimizle görüşen bu Hıristiyan kafilesi, Kur'ân âyetlerini dinlediler ve o kadar ağlaştılar ki, sakalları gözyaşları ile ıslandı. Sorduktan her soruya verilen cevaplar karşısında son derece memnun kalıp, Peygamberimizin kendilerini İslâma davet etmesi üzerine büyük bir şevkle sevinç gözyaşları dökerek müslüman oldular. Bu hallerini görerek kendilerine çeşitli hakarette bulunan Ebû Cehile ve diğer müşriklere asla aldırış etmediler (Bize yaptığımız cahilliği biz size yapamayız ve bize nasip olan hak dinden asla dönmeyiz) dediler.

Muhammed aleyhisselâmın peygamberliğinin onuncu yılında büyük oğlu Kâsım ve bir müddet sonra da diğer oğlu Abdullah küçük yaşta iken vefât ettiler. Yine Bi'setin onuncu yılında Peygamberimizin (s.a.v.) amcası Ebû Tâlib ve ondan birkaç gün sonra da hanımı Hz. Hatice vefât etti. Ard arda vuku bulan bu ölüm hadîselerinden dolayı bu seneye Senet-ul hüzün (Hüzün yılı) denildi. Bu vefât hadîselerine çok sevinen müşrikler, Peygamberimiz (s.a.v.) ve müslümanlara karşı öncekinden daha şiddetli davranmaya başladılar. Ebû Tâlib hayatta iken, onun himayesinden çekinen müşrikler, o vefât edince, Muhammed aleyhisselâma ve müslümanlara yaptıkları tecavüzleri kat kat arttırdılar.

MÎ'RÂC

Mekke ehâlisi îmân etmiyor. Müslümanlara çok sıkıntı veriyordu. İşkenceyi arttırıp işi azdırmışlardı. Resûlullah çok üzüldü. Hicretden bir yıl önce, elliiki yaşında idi. Zeyd bin Hârise'yi alarak Taif'e gitti. Tâif halkına bir ay nasihat etti. Hiç kimse îmân etmedi. Alay ettiler, işkence yaptılar, yuhaladılar. Çocuklar taşa tuttular. Ümitsiz, üzüntülü, yorgun geri dönerken mübârek bacakları yaralandı. Zeyd'in başı kan içinde kaldı. Tâif'den uzaklaştılar. Çok sıcak bir saatte yorgun bir halde yol kenarında oturdular. Bir bağ yanında istirahat edip, yaralarının kanlarını sildiler. Yakınlarında bulunan bağın sahibi, Rebîaoğullarından Utbe ve Şeybe adında zengin iki kardeşti. Peygamberimizi (s.a.v.) ve Zeydi (r.a.) görüp, köleleri Addas ile iki salkım üzüm gönderdiler. Peygamberimiz (s.a.v.) üzümü yerken besmele çekti. Üzümü getiren köle Addas Hıristiyan idi. Besmeleyi işitince şaşırdı. Yıllarca buralardayım. Kimseden böyle söz duymadım. Bu nasıl sözdür?) dedi.

Resûlullah: "**Sen neredensin?"** buyurdu.

Addâs: Nineveliyim, dedi.

Resûlullah: **"Yunus aleyhisselâmın memleketinden imişsin"** buyurdu.

Addâs: Sen Yunus'u nerden tanıyorsun? Onu, buralarda kimse bilmez, dedi.

Resûlullah: **"O benim kardeşimdir. O da, benim gibi Peygamber idi"** buyurdu.

Addâs: Bu güzel yüzün, bu tatlı sözlerin sahibi yalancı olmaz. Ben inandım ki, Sen Allah'ın Resûlüsün, dedi. Müslüman oldu, yâ Resûlallah, yıllarca bu zalimlere, bu yalancılara kölelik ediyorum. Herkesin hakkını yiyorlar. Herkesi aldatıyorlar. Hiç iyi tarafları yok. Dünyalık toplamak, Şehvetlerini yapmak için her alçaklığı göze alıyorlar. Onlardan nefret ediyorum. Sizinle birlikte gitmek, size hizmetle şereflenmek, cahillerin, ahmakların size yapacağı saygısızlıklara hedef olmak, mübârek vücudunuzu korumak için fedâ olmak istiyorum, dedi.

Resûlullah, tebessüm buyurdu: **"Şimdi efendilerinin yanında kal!" Az zaman sonra, adımı her yerde İşitirsin. O zaman bana gel."** buyurdu. Bir müddet İstirahat edip, Mekke'ye yürüdüler.

Peygamberimiz (s.a.v.) Tâif'den Mekke'ye döndüğü sırada Mekke'ye varmadan Nahle adındaki bir yerde bir müddet istirahat etti. Bu sırada namaza durmuştu. Nusaybin cinlerinden bir grup oradan geçerken Peygamberimizin (s.a.v.) okuduğu Kur'ân âyetlerini duydular ve durup dinlediler. Sonra Peygamberimiz (s.a.v.) ile görüşüp müslüman oldular. Muhammed aleyhisselâm onlara **"Kavminize varınca benim îmâna davetimi onlara da söyleyin, onları îmâna davet edin"** buyurdu. O cinniler kavimlerine gidip bunu bildirince, işiten cinnilerin hepsi îmân ettiler. Bu husus Kur'ân-ı kerîmde Cin sûresinde bildirilmektedir. Bu hadîseden sonra Mekke'ye yürüdüler.

Muhammed aleyhisselâm Mekke'ye doğru gitmekte iken, başının Üzerinde kendisini gölgeleyen bir bulutu ve biraz sonra da Cebrâil aleyhisselâmı gördü. Cebrâil aleyhisselâm (Yâ Muhammed, şüphesiz ki, Allahü teâlâ kavminin sana ne söylediklerini işitti, dedi.) Sonra bir melek göstererek, (Şu melek, Allahü teâlânın dağları emrine verdiği melektir. Kavmin hakkında ne dilersen ona emredebilirsin) dedi. Dağlara müvekkil melek: Mekkenin iki tarafında bulunan Ebû Kubeys ve Kuaykın dağını göstererek (Yâ Muhammed! Eğer şu iki yalçın dağın Mekkeliler üzerine kapanıp birbirine kavuşmasını istersen, emret, kavuşturayım) dedi. Muhammed

aleyhisselâm **“Hayır! Ben insanlara rahmet olarak gönderildim. Allahü teâlânın bu müşriklerin sulbünden îmân edecek, Allaha şirk koşmayacak bir nesil çıkarmam için duâ ederim”** buyurdu.
Karanlıkta Mekke’ye girdiler. Birkaç ay Mekke’de çok sıkıntılı geçti. Her taraf düşman idi. Gidilecek bir yer yoktu. Doğruca amcası Ebû Tâlib’in kızı Ümm-i Hânî’nin Ebû Tâlib mahallesinde bulunan evine geldi. Ümm-i Hânî, o zaman imân etmemişti. Kimdir o dedi.
Resûlullah (s.a.v.) **“Amcan oğlu Muhammedim. Kabul edersen, misafir geldim,”** buyurdu.
Ümm-i Hânî: Senin gibi doğru sözlü, emin, asil, şerefli misafire can fedâ olsun. Yalnız, teşrif edeceğinizi önceden bildirseydiniz, birşeyler hazırlardım. Şimdi yedirecek birşeyim yok, dedi.
Resûlullah (s.a.v.) **“Yiyecek, içecek istemem. Hiçbiri gözümde yok. Rabbime ibadet etmek, yalvarmak için bir yer bana yetişir”** buyurdu.
Ümm-i Hânî, Resûlullah’ı (s.a.v.) içeri alıp, bir hasır, leğen, ibrik verdi. Gelen misafire ikram etmek, onu düşmandan korumak, Araplar için en şerefli vazife sayılırdı. Bir evdeki misafire zarar gelmesi, ev sahibi için büyük yüzkarası olurdu. Ümm-i Hânî düşündü. Bunun Mekke’de düşmanları çok. Hatta öldürmek isteyenler var. Şerefimi korumak için, sabaha kadar onu gözeteyim dedi. Babasının kılıcını alıp, evin etrafında dolaşmağa başladı.
Resûlullah, o gün çok incinmişti. Abdest alıp, Rabbine yalvarmağa, af dilemeğe, kulların îmâna gelmesi, se’âdete kavuşmaları için duaya başladı. Çok yorgun, aç, üzüntülü idi. Hasır üzerine uzanıp uyuyuverdi.
O anda, Allahü teâlâ, Cebrâil aleyhisselâma:
Sevgili Peygamberimi çok üzdüm. Mübârek bedenini, nazik kalbini çok incittim. Bu halde, yine bana yalvarıyor. Benden başka, hiçbirşey düşünmüyor. Git! Habîbimi getir! Cennetimi, Cehennemimi göster. O’na ve O’nu sevenlere hazırladığım nimetleri görsün. O’na inanmıyanlara, sözleri, yazıları ve hareketleri ile O’nu incitenlere hazırladığım azapları görsün. O’nu ben teselli edeceğim. O’nun nazik kalbinin yaralarını ben gidereceğim, buyurdu. Cebrâil (a.s.), bir anda Resûlullah’ın yanına geldi. Mışıl mışıl uyuyor gördü. Uyandırmağa kıyamadı. İnsan şeklinde idi. Mübârek ayağının altını öptü. Kalbi, kanı olmadığı için, soğuk dudakları, Resûlullah’ı uyandırdı. Cebrâil (a.s.)’i hemen tanıdı ve **(Ey Cebrâil kardeşim. Böyle vakitsiz niçin geldin. Yokta bir hata mı ettim, Rabbimi gücendirdim mi? Bana acı haber mi getirdin?)**buyurdu ve Rabbinin darılacağından çok korktu.
Cebrâil (a.s.): Ey bütün yaratılmışların en üstünü! Ey Yaratanın sevgilisi; Ey peygamberlerin efendisi, iyilikler menbaı, üstünlükler kaynağı olan şerefli peygamber! Rabbin sana selâm ediyor. Seni kendine davet ediyor. Lütfen kalk. Buyur, gidelim, dedi. Kâ’be yanına geldiler. Orada, bir kimse geldi. Göğsünü yardı. Kalbini çıkardı. Zemzem suyu ile yıkadı. Yine yerine koydu. Sonra Cennetten gelen Burak adındaki beyaz hayvana binip, bir anda Kudüs’de, Mescid-i Aksa’ya geldiler. Cebrâil (a.s.) kayayı parmağı ile deldi. Burak’ı oraya bağladı. Geçmiş peygamberlerden bazısının ruhları insan şeklinde orada idi. Cemaatle namaz için Âdem (a.s.), Nuh (a.s.), İbrâhim (a.s.) peygamberlere, imam olmalarını sıra ile söyledi. Hiçbiri kabul etmedi, özür dilediler. Cebrâil (a.s.), Habîbullahı ileri sürdü. Sen varken, başkası imam olamaz, dedi. Namazdan sonra, mescidten çıkıp bilinmeyen bir Miraç ile, bir anda, yedi kat gökleri geçtiler. Her gökte bir büyük peygamberi gördü. Cebrâil (a.s.) Sidre’de kaldı ve kıl kadar ilerlesem, yanar, yok olurum dedi. Sidret-ül-müntehâ, altıncı gökte bulunan büyük bir ağaçtır. Resûlullah (s.a.v.) Cenneti, Cehennemi, sayısız şeyleri görüp, Refref adındaki bir Cennet yaygısı üstünde olarak Kürsi, Arş ve Ruh alemlerini geçip, bilinmeyen, anlaşılmayan, anlatılamıyan şekilde, Allahü teâlânın dilediği yüksekliklere ulaştı. Mekansız, zamansız, cihetsiz, sıfatsız olarak Rabbi ile konuştu. Hiçbir mahlûkun bilemeyeceği, anlayamayacağı nimetlere kavuşup, bir anda, Kudüs’e ve oradan Mekke-i Mükerreme’ye, Ümm-i Hânî’nin evine geldi. Yattığı yer henüz soğumamış, leğendeki abdest suyunun hareketi durmamış idi. Dışarda dolaşan Ümm-i Hanî uyuklamış, birşeyden haberi olmamıştı. Kudüs’ten Mekke’ye gelirken Kureyş’in kervanına rastladı. Kervandaki bir deve ürktü, yıkıldı.
Sabah olunca, Kâ’be yanına gidip Miracını anlattı. İşiten kâfirler alay etti. Muhammed aklını kaçırmış, iyice sapıtmış dediler. Müslüman olmağa niyetli olanlar da vazgeçti. Birkaçı sevinerek Ebû Bekir’in evine geldi. Çünkü, bunun akıllı, tecrübeli, hesaplı bir tüccar olduğunu biliyorlardı. Kapıya çıkınca hemen sordular:
Ey Ebû Bekir! Sen çok kere Kudüs’e gidip geldin, iyi bilirsin, Mekke’den Kudüs’e gitmek gelmek, ne kadar zaman sürer dediler. Ebû Bekir: İyi biliyorum. Bir aydan fazla, dedi. Kâfirler bu söze sevindi. Akıllı, tecrübeli adamın sözü böyle olur, dediler. Gülerek, alay ederek ve Ebû Bekir’in de kendileri gibi düşüneceğini zannettiler.
Senin efendin, Kudüs’e bir gecede gidip geldiğini söylüyor, artık iyice sapıttı diyerek, Ebû Bekir’e sevgi, saygı ve itimâd gösterdiler.

Ebû Bekir (r.a.) Resûlullah'ın mübârek adını işitince, (Eğer O söyledi ise inandım. Bir anda gidip gelmiştir) deyip içeri girdi. Kâfirler neye uğradıklarını anlayamadı. Önlerine bakıp gidiyor ve (Vay canına, Muhammed neyaman büyücü imiş. Ebû Bekir'e sihir yapmış) diyorlardı.

Ebû Bekir hemen giyinip, Resûlullah'ın yanına geldi. Büyük kalabalık arasında, yüksek sesle (Yâ Resûlallah! Miracınız mübârek olsun! Allahü teâlâya sonsuz şükürler ederim ki, bizleri, senin gibi büyük Peygambere, hizmetçi yapmakla şereflendirdi. Mübârek yüzünü görmekle, kalbleri alan, ruhları çeken tatlı sözlerini işitmekle nimetlendirdi. Yâ Resûlallah! Senin her sözün doğrudur, inandım. Canım sana fedâ olsun!) dedi. Ebû Bekir'in sözleri kâfirleri şaşırttı. Diyecek şey bulamayıp dağıldılar. Şüpheye düşen, imânı zayıf birkaç kişinin de kalbine kuvvet verdi. Resûlullah (s.a.v.) o gün Ebû Bekir'e (sıddîk) dedi. Bu adı almakla derecesi bir kat daha yükseldi.

Kâfirler bu hâle çok kızdı. Mü'minlerin kuvvetli imânına, Peygamberin (s.a.v.) her sözüne hemen inanmalarına, O'nun çevresinde pervane gibi toplanmalarına dayanamadılar. Resûlullah'ı mahcup, mağlup etmek için, imtihan etmeğe yeltendiler.

Yâ Muhammed (s.a.v.) Kudüs'e gittim diyorsun. Söyle bakalım. Mescidin kaç kapısı, kaç penceresi var, gibi şeyler sordular. Hepsine cevap verirken, Hazret-i Ebû Bekir, öyledir yâ Resûlullah derdi. Halbuki, Resûlullah (s.a.v.) edebinden, hayasından karşısındakinin yüzüne bile bakmazdı. Buyururdu ki, (Mescid-i Aksa'da etrafıma bakmamıştım. Sorduklarını görmemiştim. O anda Cebrâil (a.s.), Mescid-i Aksa'yı gözümün önüne getirdi, pencerelerini görüyor, sayıyordum. Sorularına, hemen cevap veriyordum). Yolda, develi yolcular gördüğünü söyledi, inşâallah Çarşamba günü gelirler buyurdu. Çarşamba günü güneş batarken, kervan Mekke'ye geldi. Fırtına eser gibi olduğunu bir devenin yıkıldığını söylediler. Bu hâl mü'minlerin imâmnı kuvvetlendirdi. Kâfirlerin düşmanlığını arttırdı.

Hicretten bir yıl önce Receb ayının 27'sinde Cuma gecesi vuku bulan bu mu'cizeye Peygamberimizin (s.a.v.) Mi'racı denir. Resûlullah (s.a.v.) Mi'raca ruh ve bedeni, ile uyanık iken çıktı. Peygamberimize (s.a.v.) Mi'rac gecesinde nice ilâhi hakikatler gösterildi ve beş vakit namaz bu gecede farz kılındı. Mi'rac Kur'ân-ı kerîmde İsra sûresinde ve Hadîs-i şerîflerde bildirilmektedir.

AKABE BÎATLARI

Peygamberimiz (s.a.v.) Tâiften Mekke'ye döndükten sonra da müşriklerin şiddetle karşı çıkmalarına rağmen bütün güçlüklere ve sıkıntılara katlanarak insanları İslâma davet etti. Böylece İslâmiyet günden güne yayılıyor: Müslüman olanlar çoğalıyordu. Mekke hac mevsiminde uzaktan, yakından gelenlerle dolup taşardı. Peygamberimiz (s.a.v.) bu mevsimde kurulan panayırlara gider, Mekke'ye gelen Arap kabilelerine İslâmı anlatır ve onları îmâna davet ederdi. Müşrikler ise hep mani olmak için uğraşırlardı.

Peygamberimiz (s.a.v.) Bi'setin onuncu yılında hac mevsiminde Akabede Medine'den gelen altı kişiyle karşılaştı, onlarla görüştü. Onlara Kur'ân-ı kerîm okudu ve İslâma davet etti. Medine'deki Hazrec kabilesinden olan bu altı kişi Peygamberimizi dinledikten sonra hemen îmân ettiler. Bu altı kişi ilk Medineli müslümanlardır.

Bundan bir sene sonra Bi'setin onbirinci yılında yine hac mevsiminde 12 Medineli Peygamberimizin (s.a.v.) davetini kabul ederek müslüman oldular. Allaha şirk koşmayacaklarına, zinâdan, hırsızlıktan sakınacaklarına, kimseye iftira etmeyeceklerine, kız çocuklarını öldürmeyeceklerine, Allaha ve Resûlüne itaat edeceklerine dair kesinlikle söz verdiler. Bu hadîselere ilk Akabe bîatları denilmiştir. Medinelilerin yaptıkları bu bîat büyük bir önem taşıyordu. Peygamberimiz bu bîatlerde bulunanlara İslâmı anlatmak ve Kur'ân-ı kerîmi öğretmek üzere Eshâb-ı kirâmdan Mus'ab bin Umeyri muallim olarak onlarla birlikte Medine'ye gönderdi. Bu sıralarda Medinedeki müslümanların sayısı kırka ulaşmıştı. Mus'ab bin Ümeyrin üstün gayretleri ile Medine'de bulunan Evs ve Hazrec kabilelerinden hemen hemen müslüman olmayan kalmamıştı. Az zamanda İslâmiyet Medine'de yayıldı. Peygamberimiz (s.a.v.) Medine'de İslâmın bu şekilde süratle yayıldığını haber alınca çok sevinip bu seneye (sevinç yılı) denildi. (Mi'rac ikinci Akabe bi'atından sonra vuku buldu.) Bu seneden sonra yine hac mevsiminde Medine'den 73 erkek 2 kadın olmak üzere 75 kişi Akabede gece yarısı gizlice Peygamberimizle görüştüler. Resûlullah onlara **"Allah'dan başka ilâh olmadığını, benim onun Resûlü olduğuma îmân ederek dînin emirlerini yerine getireceğini bana itaat edeceğinize hiç bir şeyden çekinmeden Allah yolunda Allah için hakkı söyleyeceğinize, kendi nefsinizi ve namusunuzu koruduğunuz gibi bana yardımcı olacağınıza söz veriyor musunuz?"** buyurdu. Bunu seve seve kabul ettiklerini bildiren Medineliler (Ya Resûlallah, senin uğrunda ölürsek bize ne var?) diye sordular. Resûlullah **"Cennet var"**, buyurunca, Resûlullahın elini tutarak bîat ettiler. Peygamberimiz bu bîat edenler içinden okuma yazma bilen 12 kişiyi temsilci olarak seçti. Bunlar Medine'nin ileri gelenlerinden idi. Bu temsilciler (Allaha hamd olsun ki; bizi Muhammed aleyhisselâmın sevgisiyle ve ona İmân etmekle şereflendirdi. Allahın ve

Resûlünün davetini kabul ettik, dinledik ve boyun eğdik..) diyerek sevinçlerini ve teslimiyetlerini ifade ettiler.

HİCRET

Son Akabe bîatıyla Medine müslümanlar için rahat edecekleri ve sığınacakları bir yer olmuştu. İkinci Akabe bîatini duyan Mekkeli müşriklerin müslümanlara tutumları çok şiddetli ve pek tehlikeli bir hâl almıştı. Müslümanlar için Mekke'de kalmak tahammül edilemeyecek derecede güçleşmişti. Peygamberimize (s.a.v.) durumlarını arz ederek, Mekke'den hicret için müsâade istediler. Peygamberimiz (s.a.v.) **"Sizin hicret edeceğiniz yurdun, iki kara taşlık arasında hurmalık bir şehir olduğu bana gösterildi"** buyurdu.**Aradan bir müddet geçmişti.** Bir gün Peygamberimiz (s.a.v.) sevinçli bir halde Eshâb-ı kirâmın yanına gelip **"Sizin hicret edeceğiniz yer bana bildirildi. Orası Yesrib (Medine)'dir. Oraya hicret ediniz"** ve **"Orada Müslüman kardeşlerinizle birleşin. Allahü teâlâ onları size kardeş yaptı. Yesribi (Medine'yi) size emniyet ve huzur bulacağınız bir yurt yaptı."** buyurdu. Resûlullah'ın (s.a.v.) izin vermesi ve tavsiye etmesi üzerine Müslümanlar Medine'ye peyderpey hicret etmeye başladılar. Resûlullah, hicret edenlere son derece ihtiyatlı ve tedbirli davranmalarını sıkı sıkı tenbih ediyordu. Müslümanlar, müşriklerin dikkatini çekmemek için küçük gruplar halinde yola çıkıyor, mümkün olduğu kadar gizli hareket ediyorlardı. Medine'ye ilk hicrette bulunan; müşriklerden çok eziyet görmüş olan Ebû Seleme'dir. Neden sonra işin farkına varan müşrikler, hicret etmek üzere yola çıkan müslümanlardan görebildiklerini yoldan çevirmeye, kadınları kocalarından ayırmaya, gücü yettiklerini hapis etmeye ve çeşitli cefalar çektirmeye başladılar. Onları dinlerinden döndürmek için her türlü eziyeti yaptılar. Fakat bir iç harbin patlak vermesinden korktukları için öldürmeye cesaret edemediler. Ancak Müslümanlar da her fırsattan istifade ederek Medine'ye hicrete devam ettiler.

Bu arada Hz. Ömer de bir gün kılıcını kuşandı, yanına oklarını Ve mızrağını alıp Kâ'beyi açıkça yedi defa tavaf etti. Orada bulunan müşriklere yüksek sesle şunları söyledi:

"İşte ben de dinimi korumak için Allah yolunda hicret ediyorum. Karısını dul, çocuklarını yetim bırakmak, anasını ağlatmak isteyen varsa önüme çıksın."

Böylece Hz. Ömer ve yanında yirmi kadar müslüman güpegündüz açıktan Medine'ye doğru yola çıktılar. O'nun korkusundan bu kafileye hiç kimse dokunamadı. Daha sonra Eshâb-ı kirâmdan diğerleri de hicrete devam ettiler. Bu arada Hz. Ebû Bekir de hicret için izin istedi. Resûlullah **"Sabreyle. Ümidim odur ki; Allahü teâlâbana da izin verir. Beraber hicret ederiz."** buyurdu. Hz. Ebû Bekir: Anam babam sana fedâ olsun. Böyle ihtimal var mıdır? diye sordu. Resûlullah da; **"Evet vardır"**buyurunca sevindi. Sekizyüz dirhem vererek hemen iki deve satın aldı. Beklemeye başladı. Nihayet Mekke'de Hz. Peygamberimiz (s.a.v.), Hz. Ebû Bekir, Hz. Ali, fakirler, hastalar, ihtiyarlar ve müşriklerin hapsettiği kimseler kaldı.

Diğer taraftan Medineliler (Ensâr), hicret eden Mekkeliler'i (Muhacirler) çok iyi karşılayıp, misafir ettiler. Aralarında kuvvetli bir birlik meydana geldi. Resûlullah'ın da hicret edip müslümanların başına geçeceği ihtimaliyle Mekkeli müşrikler telâşa kapıldılar.

Mühim işleri görüşmek için bir araya geldikleri Dârü'n-Nedve'de toplandılar, ne yapacaklarını konuşmaya başladılar. Şeytan, Şeyhi Necdi kılığında, ihtiyar bir Necdli şeklinde müşriklerin yanına geldi. Konuşmalarını dinledi. Çeşitli teklifler öne sürüldü. Hiçbiri beğenilmedi. Sonra şeytan da söze karışıp, onlara "Sizin düşündüklerinizin hiçbiri O'na karşı çare değildir. Çünkü O'nun öyle güler yüzü tatlı dili vardır ki, her tedbiri bozar. Başka çare düşününüz" diyerek fikrini söyledi. Kureyşin reisi ve en azılı İslâm düşmanı olan Ebû Cehil: En doğru fikir şudur ki, her kabileden bir kuvvetli kimse seçelim. Herbiri ellerinde kılıçları ile Muhammedin (s.a.v.) üzerine saldırsın. Kılıç vurup kanını döksünler. Böylece kimin öldürdüğü belli olmaz. Zaruri olarak diyete râzı olurlar. Biz de O'nun diyetini verir, bu sıkıntıdan kurtuluruz dedi. Şeyhi Necdi kılığında aralarına katılan Şeytan da bu fikri beğendi ve hararetle tasdik etti.

Onlar bunun hazırlığı içindeyken Allahü teâlâ, Resûlüne hicret emri verdi. Cebrâil (a.s.) gelerek müşriklerin kararını ve o gece yatağında yatmamasını bildirdi. Peygamberimiz (s.a.v.), Hz. Ali'yi kendi yatağında yatmasını ve bıraktığı emanetleri sahiplerine vermesini söyledi. **"Bu gece yatağımda yat uyu, şu hırkamı da üzerine ört! Korkma sana hiç bir zarar gelmez."** buyurdu. Geceleyin Yâsin sûresinin ilk sekiz âyetini okuyarak, kendisini öldürmek için evini sarmış kâfirlerin üzerine bir avuç toprak saçtı ve evinden çıktı. Müşriklerin hiçbiri onu göremedi. Peygamber efendimizin saçtığı topraktan o gün kime isabet ettiyse daha sonra Bedir Savaşında öldürüldü.

Safer ayının yirmiyedinci Perşembe günü, Peygamberimiz (s.a.v.) ve Hz. Ebû Bekir yanlarına bir miktar yiyecek alarak, bir kılavuz ile birlikte yola çıktılar. Bir saatlik mesafedeki Sevr dağında bulunan mağaranın önüne geldiler. Mağara'ya Resûlullahtan (s.a.v.) izin alarak önce Hz. Ebû Bekir girdi, içeriyi dikkatlice gözden geçirdi. Gördüğü çok sayıdaki delikleri, yılan ve akrep çıkmaması için, gömleğini parçalayarak kapattı. Açık kalan bir deliği de ayağı ile kapayıp

Peygamber efendimizi içeri davet etti. Resûlullah'ın (s.a.v.) içeri girmesinden sonra Allahü teâlâ'nın emriyle bir örümcek kapıya ağını ördü ve bir çift güvercin yuva yaparak yumurtladı. Sabaha kadar evin çevresinde bekleyen müşrikler sabahleyin içerde Hz. Ali'yi görünce şaşırdılar. Resûlullah'ı (s.a.v.) yatağında bulamayan müşrikler, her tarafı aramaya başladılar. Hz. Ebû Bekir'in evine gittiler orada da bulamadılar, iz takip ederek Sevr dağındaki mağaranın önüne geldiklerinde, bir örümceğin mağaranın ağzını örmüş ve bir güvercinin de yuva yapmış olduğunu gördüler. İçeriye bakmadan geri döndüler. Allahü teâlâ, bu mucize ile Peygamberini ve O'nun arkadaşı Hz. Ebû Bekir'i müşriklerin kötülüklerinden korudu. Ayaklarının ucuna baksalardı her ikisini de göreceklerdi. Bu durum karşısında Resûlullah (s.a.v.) için endişelenen Hz. Ebû Bekir'i Peygamberimiz teselli etdi ve Ona"Sen üzülme, Allah bizimle beraberdir" buyurdu.
Mağarada Peygamber efendimiz (s.a.v.) başını Hz. Ebû Bekir'in dizine koyarak bir miktar uyumuştu ki, bir yılan Hz. Ebû Bekir'in delik üzerine koyduğu ayağını ısırdı. Izdırapla gözlerinden yaş aktı. Peygamberimiz (s.a.v.) uykudan uyanıp, **"Yâ Ebâ Bekir! Seni ağlatan şey nedir?"** diye sorunca, Hz. Ebû Bekir de "Ayağımı birşey ısırdı, canım yandı. Fakat anam, babam sana fedâ olsun, yâ Resûlallah!" dedi. Hemen Peygamberimiz yılanın soktuğu yere mübârek tükrüğünü sürdü ve Allahü teâlânın izniyle Hz. Ebû Bekir iyileşti. Peygamberimiz (s.a.v.) ve Hz. Ebû Bekir üç gün üç gece bu mağarada kaldı. Hz. Ebû Bekir'in oğlu Abdullah, Mekke'de duyduklarını, geceleyin mağaraya gelip, haber veriyor, Ebû Bekir'in azadlı kölesi ve sürülerinin çobanı Âmir bin Füheyre ise geceleri süt getiriyor ve izleri yok ediyordu.
Rebiülevvelin birinci Pazartesi günü mağaradan ayrılarak Medine'ye doğru yola çıkan Resûlullah'ı (s.a.v.) ve Hz. Ebû Bekir'i her yerde aramalarına rağmen bulamayan müşrikler âdeta çılgına dönmüşlerdi. En azılıları olan Ebû Cehil, Mekke ve civarında tellâllar bağırtarak Peygamberimizi (s.a.v.) ve Ebû Bekir'i (r.a.) bulup getirenlere ve yerlerini bildireceklere 100 deve vaad ediyordu. Onun bu vaadini duyan ve mala tamah eden baza kimseler silâhlarını alıp atlarına atlayıp yola düştüler. Bunlardan biri de Sürâka idi. Peygamber efendimize yaklaşınca Peygamber efendimiz (s.a.v.) ona bir nazar etti. Sürâka'nın atının ayakları dizlerine kadar kuma gömüldü. Sürâka şaşkına dönüp af diledi ve kurtulması için duâ istedi. Resûlullah (s.a.v.) tebessüm ederek duâ etti. Sürâka kurtuldu ve Peygamber efendimizin (s.a.v.) emri ile geri döndü. Sürâka, Mekke'nin fethinden sonra müslüman olmuştur.
Peygamber efendimiz (s.a.v.) ve Hz. Ebû Bekir (r.a.) yollarına devam ederek milâdın 622 ci senesi Eylülünün yirminci ve Rebiülevvel'in sekizinci Pazartesi günü Medine yakınlarındaki Kubâa köyüne vardılar. Bu gün müslümanların hicrî güneş yılının başlangıcı oldu. Bu senenin Mayıs ayının 16 cı Cum'a gününe tesadüf eden Muharrem ayının birinci günü de müslümanların hicrî kameri yılının başlangıcı olması, Hz. Ömer'in hilâfeti zamanında söz birliği ile kabul edildi. Birkaç gün burada kalan Peygamberimiz (s.a.v.), ilk iş olarak Kubâ mescidini yaptı. Rebiülevvelin 12. Cum'a günü Medine şehrine doğru yola çıktı. Rânûna vadisinden geçerken, öğle vakti olmuştu. Burada ilk Cum'a namazını kıldı ve ilk hutbeyi okudu. Namazdana sonra her ikisi ve yanındakiler develerine bindi ve Medine'nin yolunu tuttular.
Eshâb-ı kirâm, Peygamber efendimizin (s.a.v.) teşrifini büyük bir heyecan ile bekliyordu. Ona kavuşma şevkiyle yanıyorlardı. Yollara düşüp, ufuklara bakarak günlerce beklemişlerdi. Nihayet bir benzeri daha görülmemiş ve görülmeyecek mutluluğa kavuştular. Sevgili Peygamberimiz (s.a.v.) Medine'ye teşrif etti.
Eshâb-ı kirâmın meşhûrlarından Enes bin Mâlik hazretleri Resûlullahın (s.a.v.) Medine-i münevvereye girdiği günden daha güzel ve neşeli bir gün görmedim buyurmuştur. O gün sevinç sedaları Medine semalarına yükseldi. Eshâb-ı kirâm sevinç gözyaşları döktü. Kadınlar ve çocuklar şiirler söylüyordu. Şu mısraları yüksek sesle terennüm ettiler.

"Tale'al-bedrü aleynâ, min seniyyât-ül-veda'
Vecebe'ş-şükrü aleynâ, Mâ de'allahü dâ
Eyyühel-meb'ûsü fina, ci'te bil-emr-il-mutâ"
"Veda yokuşundan ay doğdu üzerimize, Allah'a her duâ ettikde, şükretmek lâzım bu nimete!
Ey bize gönderilen yüce Peygamber! İtaat etmemiz gereken bir emirle geldin bize!"
Herkes Peygamberimize (s.a.v.) "Bize buyurun, yâ Resûlallah (s.a.v.)" diyerek, evlerine davet ediyorlardı. Resûl-i Ekrem efendimiz (s.a.v.) devesini serbest bıraktı. Deve ilk defa iki yetime ait bir arsaya çöktü ve çok durmadan kalktı. Biraz yürüdükten sonra ikinci olarak başka bir yere çöktü. Boran Peygamber efendimizin (s.a.v.) dayıları olan Neccâroğullarından Ebû Eyyûb-i Ensârî (r.a.) hazretlerinin evine en yakındı. Peygamberimiz, bu zâta misafir oldu. Ensâr (Medineli Müslümanlar) dîni için vatanını terk eden Muhâcir kardeşlerini barındırdı, evlerinde misafir etti, iş buldu, mülklerinden yer verdi ve her yardımı yaptı.
Bu çeşit fedâkârlık ancak İslâm kardeşliğinde vardır. Nitekim Allahü teâlâ **"Ancak mü'minler kardeştirler."** buyurarak, gerçek sevgi ve samimiyetin maddî menfaatle değil, îmân ve

inançla var olabileceğini buyurmuştur. Bu da bu derecede açıkça Ensâr ve Muhâcirînin arasında görülmektedir.
Medine'ye hicretin, İslâm tarihinde büyük önemi vardır. Hicretten sonra Müslümanlığın kolayca ve süratle yayılması sağlanmış, İslâm dininin merkezi Mekke'den Medine'ye nakledilmiş oldu. Ensâr ve Muhâcirîn bu yeni İslâm merkezinde el ele vererek İslâm dininin kuvvetlenmesi için her fedâkârlığa katlanıyorlar. Resûlullah'ın (s.a.v.) etrafında toplanarak ve İslâm dininin esaslarına uyarak yeni bir nizam ve mes'ûd bir hayat kuruyorlardı. Eski sıkıntılı ve korkulu günler arkada kalmış, inançlarından dolayı insanlara işkence yapan müşriklerin eza ve cefâ veren ellerinin uzanamayacağı Medine'de hürriyet ve emniyet havası içinde sakin, tatlı bir hayat başlamıştı. Müslümanlar bir devlet olmuşlardı. Cihad emri, burada geldi. Medine'deki kabileler arasındaki kin ve düşmanlık kalktı.
MEDİNE DEVRi
Peygamberimizin (s.a.v.) Bi'setin onüçüncü yılında 12 Rebi'ul-evvelde, milâdî 622 senesinde Medine'ye Hicreti ile on sene süren Medine devri başladı.
Bu sırada Medine'de Yemen'den gelip yerleşmiş olan Evs ve Hazrec kabileleri ve Benî Kaynuka, Beni Nadir, Benî Kureyza adında üç Yahudi kabilesi bulunuyordu. Mekkeli müslümanların gelip Medine'de bulunan müslümanlarla her bakımdan yardımlaşmak üzere kardeşlik kurmaları ile Medine'nin havası değişmişti.
İlk zamanlarda Medine'de bir mescid olmadığı için Peygamberimizin (s.a.v.) bulunduğu her yerde cemaatla namaz kılınıyordu. Daha sonra Resûlullahın Medine'ye ilk geldikleri gün devesinin çöktüğü arsa satın alınarak oraya bir mescid, Resûlullah için de bu mescide bitişik odalar yapıldı. Peygamberimiz (s.a.v.) kalmakta olduğu Eshâb-ı kirâmdan Ebû Eyyûbi Ensârî Hâlid bin Zeyd'in (r.a.) evinden mescidin bitişiğinde yapılan bu odalara taşındı (Bkz. Ebû Eyyub-i Ensârî). Yine bu arada Peygamberimiz (s.a.v.) mallarını, mülklerini Mekke'de bırakarak hicret eden müslümanlar ile Medineli müslümanlar arasında kardeşlik kurdu. Her Medineli müslüman, Mekke'den gelen müslümanlardan birini evine aldı, malına ortak etti. Evi, ailesi olmayan yetmişden fazla fakir müslüman da mescidin avlusunda yapılan sofada ikamet ettiler, bütün ihtiyaçları burada, karşılandı. Bunlara "Eshâb-ı Suffa" denildi. Bunlar Peygamberinizin (s.a.v.) yanından ayrılmaz, söylediklerini ezberler, İslâmiyeti iyice öğrenirlerdi. Medine dışındaki yerlere İslâmiyyeti öğretmek üzere bunlardan öğreticiler gönderilirdi.
Hicretin birinci yılında Medine'de mescid yapıldıktan sonra günde beş vakit ezan okunmaya başlandı. Yine bu sene Peygamberimiz (s.a.v.) Hz. Ebû Bekir'in kızı Hz. Âişe ile evlendi.
Müslümanlar Medine'ye hicret ettikten sonra da müşrikler düşmanlıklarını devam ettirdiler. Her sene hac mevsiminde çevreden Kâ'bedeki putlara tapmak için gelen Arab kabilelerinden kazanç sağlayan müşrikler bu kazancın ellerinden kaçması endişesine kapıldılar. Ayrıca Mekkeli müşriklerin Şam ticâret yolu da Medine yakınından geçiyordu. Bu yolun da kapanmasından korkan müşrikler, yeni çareler arıyorlardı. Hicretten sonra Medine'de birleşen müslümanların karşısında; Mekkeli müşrikler, Medinede ve çevresinde bulunan Yahudiler ve münafıklar olmak üzere üç çeşit düşmanları vardı. Bu bakımdan tehlike daha çok artmıştı. Böylesine mühim ve tehlikeli bir durum karşısında Peygamberimiz (s.a.v.) tarafından yeni tedbirler alındı. Medine'de bulunan Evs ve Hazrec kabileleri arasındaki anlaşmazlıkları düzeltip onları birbirine dost yaptı. Yahudi kabileleri ile de bir anlaşma yapıldı. Bu anlaşmaya göre; Yahudiler kendi dinlerinde serbest kalacak, ancak Medine'ye dışardan yapılacak her türlü düşman saldırısına karşı müslümanlarla birlikte vatanlarını müdafaa edeceklerdi. Yahudilerle müslümanlar arasında bir anlaşmazlık çıkarsa, Resûlullahın hakemliğini kabul edeceklerdi. Bundan başka Mekke civarında bulunan diğer kabileler ile sulh antlaşması yaptı. Mekkelilerin Şam ticâret yolu kapatıldı. Medine'de bulunan müslümanların ilk nüfus sayımı yapılıp binbeşyüz civarında bulunan müslümanlar için nüfus defteri tutuldu. Peygamberimiz (s.a.v.) Medine'nin asayişini korumak, düşmanların durumunu kontrol etmek için de devriyeler tertipledi. Muhtemel düşman saldırılarına karşı nöbet tutuluyordu. Düşman hücum etmedikçe ve tecavüze uğramadıkça savaş yapmamak üzere hazırlanan bu keşif kollarına (seriyye) denir. Beş ile dört yüz kişi arasında değişen bu seriyyeler Hz. Hamza'nın, Hz. Ubeydetübni Hâris'in ve Hz. Sa'd bin Ebî Vakkas'ın komuta ettiği seriyye olmak üzere üç seriyye hazırlanmıştı. Hicretin ikinci yılında cihada, düşmanla harbe izin verildi. Önce yalnız müdafaa etmek suretiyle izin verilmesi üzerine ilk gazâlar yapılmaya başlandı.
Peygamberimizin bizzat idare ettiği savaşlara "Gazâ", başında bulunmadığı askerî harekâta da "Seriyye" adı verildi. Medine devrinde yapılan gazâların sayım yirmidir. Seriyyeler ise daha fazladır. Cihada izin verilmesi Kur'ân-ı kerîmde Hicr sûresi 39-41 âyetlerinde, Hac sûresi 39. âyetinde, Bekara sûresi 190, 192 ve 193. âyetlerinde bildirilmektedir. Hicretin ikinci yılı olaylarından müdafaa için cihada izin verilmesinin yanında bir diğer hadîse de, daha önce Kudüs'e karşı namaz kılınmakta iken Allahü teâlânın Kâ'be'ye yönelerek namaz kılmayı

emretmesi ile kıble değişti. Kıblenin değiştiğini, Kâ'be'ye yönelerek namaz kılınmasını emreden Bekara sûresi 144. âyeti nazil olunca Müslümanların kıblesi Kâ'be oldu. Kıblenin Kâ'be olmasından bir ay ve hicretten 18 ay sonra Şaban ayının 10. günü Bedir gazâsından bir ay önce oruç farz oldu. Yine bu sene Ramazan ayında teravih namazı kılınmaya başlandı ve sadaka-yı fıtr vermek vacip oldu. Hicretin ikinci senesinde Ramazan ayında zekât vermek de farz oldu. Hicretin ikinci yılında Zilhicce ayında da Kurban kesmek ve bayram namazı kılmak vacip oldu.

BEDİR SAVAŞI

Muhammed aleyhisselâm Medine'ye hicret ettikten sonra. Medine'de bütün işleri ve münâsebetleri belli bir tertibe koyup, müslümanları güçlü bir duruma getirdi. Böylece İslâmiyet her geçen gün yayılıyor ve müslümanlar da kuvvetleniyordu. Diğer taraftan Mekkeli müşrikler ise Müslümanlar üzerine saldırmak için devamlı hazırlık yapıyorlar ve savaş için bahaneler arıyorlardı. Nihayet miladı 624 ve hicretin ikinci yılında müşriklerin bin kişilik bir orduyla Medine'ye yürümeleri üzerine, Medine dışında Bedir denilen yerde Bedir Savaşı yapıldı. Bu savaşta Müslümanların sayısı 313 kişi idi. Müşriklerle yapılan bu ilk savaşta Müslümanlar ilk parlak zaferi kazandılar. Başta Ebû Cehil olmak üzere müşriklerin ileri gelenleri bu savaşta öldürüldü. Yine bir kısım ileri gelenleri olmak üzere 70'i esir alındı. Peygamberimiz (s.a.v.) bu esirlerin bir kısmını fidye karşılığı, okuma yazma bilenleri de Medineli 10 çocuğa okuma yazma öğretmek şartıyla serbest bıraktı. Bu hadîse Mekke'den ve Medine'den bir çok kimsenin müslüman olmasına sebep oldu.

Bedir Savaşında Müslümanların galip gelmesi, Medine'de bulunan Yahudileri endişelendirmişti. Münafıklarla birleşen Benî Kaynuka Yahudileri, Peygamberimizle (s.a.v.) yaptıkları vatandaşlık anlaşmasını bozarak harbe karar verdiler. Bunun üzerine yapılan Benî Kaynuka gazasında yenilip teslim olan Yahudiler Medine'den çıkarıldı.

Muhammed aleyhissselâm müşriklere önce İslâm'ı anlatarak ve nasihat ederek imân etmelerini bildirdi. Yine imân etmeyip düşmanlık yapmalarına sabrederek, onları daima îmân etmeye çağırdı. Nihayet Allahü teâlânın önce müdafaa, sonra da haktan kaçınanlara cihad emriyle savaş yaptı. Bu savaşlardan ilki olan Bedir Savaşında müşrikler ağır bir yenilgiye uğradı. Müslümanlar ise artarak kuvvetlendi. Günden güne İslâmiyyet yeni vak'alarla yayıldı.

Hicretin üçüncü yılında meydana gelen başlıca hadîseler şunlardır:

Sevik gazvesi, Necd gazvesi, Zeyd bin Hârise Seriyyesi, Muhammed hin Mesleme Seriyyesi yapıldı. Peygamberimiz (s.a.v.) kızı Ümmü Gülsüm'ü, Hazret-i Osman ile evlendirdi Hazret-i Ömer'in kızı Hafsa'yı kendi nikâhlarına aldılar. Hazret-i Ali'nin oğlu, Hazret-i Hasan dünyâya geldi Şevval ayında Uhud gazvesi yapıldı.

UHUD SAVAŞI

Bedir savaşında yenilen müşrikler bir yıl sonra da 3000 kişilik bir kuvvetle Medine üzerine yürüdüler. Peygamberimiz müşriklerin bu saldırısına karşı 1000 kişilik bir ordu ile düşmanı Uhud dağında karşıladı. Bir müdafaa savaşı olan Uhud Savaşında Peygamberimizin (s.a.v.) mübârek dişi kırıldı, mübârek yüzü kanadı ve mübârek dudağı yaralandı. Hz. Hamza şehîd edildi. Bundan başka Muhâcir ve Ensâr'dan yetmiş sahâbî şehîd oldu.

Uhud Savaşından sonra hicretin dördüncü yılında Beni Nadir gazâsı yapıldı. Daha önceden Peygamberimizle (s.a.v.) anlaşma yapan Yahudi kabilelerinden Beni Nadir kabilesi Uhud Savaşından sonra Peygamberimize (s.a.v.) suikast yapmaya kalkışarak anlaşmayı bozdular. Münafıkların kendilerini destekleyeceklerini söylemeleri üzerine anlaşmayı yenilemeye yanaşmayan Beni Nadir kabilesi ile yapılan savaşta, bu kabile Medine'den çıkarıldı. Böylece müslümanların Medine'deki durumu daha da kuvvetlendi.

Hicretin dördüncü yılında müşrikler, Medine'den çıkarılan Yahudiler ve münafıklar çok tehlikeli bir hal almışlar, her fırsatta saldırmaya hazırlanıyorlardı. Peygamberimiz (s.a.v.) bu düşmanlara karşı korunma ve savunma tedbirleri aldı. Bir taraftan da İslâmiyyeti yaymak için çevrede bulunan kabilelere Eshâb-ı kirâmdan heyetler gönderiyordu. Onlar da gittikleri yerlerde İslâmiyeti anlatıyor, insanları îmân etmeye davet ediyorlardı.

Medine civarında bulunan iki kabile Peygamberimize (s.a.v.) elçi göndererek kendilerine İslâmiyeti öğretmek üzere muallim (öğretmen) istediler. Bu istek üzerine Eshâb-ı kirâmdan on kişi gönderildi. Reci denilen yere vardıklarında 200 kişilik bir düşman hücumuna uğrayan bu heyetten 8 kişi şehîd oldu. Bu hadîseye "Reci vakası" denir. Yine Necid şeyhi Ebû Bera'nın Medine'ye gelip kendilerini irşad için muallimler istemesi üzerine irşad için Eshâb-ı kirâmdan 70 kişilik bir heyet gönderilmişti. Eshâb-ı Suffa'dan olan bu irşad heyeti "Bir-i Mâûne" denilen yere vardıklarında, Necidliler verdikleri teminata rağmen ihanet ederek üzerlerine gönderdikleri bir ordu tarafından yetmişini de şehîd ettiler. Bu hadîse de "Bir-i Mâûne faciası" adı ile bilinmektedir.

Şarap (içki) içmeyi harâm kılan âyet-i kerîme de hicretin dördüncü yılında indi. Peygamberimiz (s.a.v.) bu yılda Hz. Ümm-i Seleme ile evlendi. Hz. Ümmî Seleme'nin kocası Uhud Savaşında yaralanmış, sonra da vefât etmişti. Peygamberimiz

(s.a.v.) ihtiyar ve çocukları olan Hz. Ümmü Seleme'yi kendisine nikâhlayarak zor durumdan kurtarıp himayesine aldı.

HENDEK SAVAŞI

Hicretin beşinci yılında Hendek Savaşı yapıldı. Müşriklerin Medine üzerine yaptıkları üçüncü ve son saldırı olan bu savaş, Beni Nadir Yahudileri ve müşriklerin beraberce hazırladıkları onbin kişilik bir orduya karşı Peygamberimiz (s.a.v.) Medine'nin etrafına geniş ve derin bir hendek kazdırıp üç bin kişilik bir ordu ile düşmana karşı durdu. Bir ay süren kuşatmada Medine'de bulunan Benî Kureyza Yahudileri de Peygamberimizle (s.a.v.) yaptıkları anlaşmayı bozarak müslümanları arkadan vurmaya kalkıştılar. Neticede kuvvetli bir fırtınaya ve şiddetli yağmura tutularak darmadağın olan düşman ordusu perişan bir halde paniğe kapılarak Mekke'ye döndü. Bu hadîse Kur'ân-ı kerîmde Ahzab sûresi 9. âyetinde şöyle bildirilmektedir: **"Ey îmân edenler! Allah'ın size olan nimetlerini hatırlayınız. Hani ordular saldırmıştı da, biz onların üzerine bir rüzgar ve sizin görmediğiniz (meleklerden) ordular göndermiştik."** Bu savaştan sonra Peygamberimiz (s.a.v) **"Artık nöbet sizindir. Bundan sonra Kureyş sizin üzerinize gelemez"** buyurdu.

Peygamberimiz (s.a.v.) Hendek Savaşından Medine'ye dönünce Eshâb-ı kirâma silahlarını çıkarmadan Hendek, Savaşı sırasında ihanet ederek müşrikler ile birleşip müslümanları arkadan vurmak isteyen Benî Kureyza Yahudileri üzerine hareket emri verdi. Neticede teslim olan bu kabileye haklarında verilen hüküm uygulandı.

Teyemmüm âyeti ve haccın farz olduğunu bildiren âyet de hicretin beşinci yılında nazil oldu.

Hicretin altıncı yılında Mekke dışındaki müşrikler ile Müreysi Gazası yapıldı. Mekkeli müşriklerin İslâmiyeti resmen bir devlet olarak tanımak zorunda kaldıkları Hudeybiye antlaşması da bu yılda yapıldı. Yine bu yılda Peygamberimiz (s.a.v.) bütün insanlara Peygamber olarak gönderildiğini bildirmek ve İslâmiyeti her tarafa yaymak için Bizans, İran, Habeş, Mısır, Gassan ve Yemame hükümdarlarına elçiler göndererek onları İslâma davet etti. Peygamberimizin (s.a.v.) bu daveti karşısında Habeş Hükümdarı müslüman oldu. Bizans İmparatoru elçiye iyi muamele yaptı. Mısır valisi Peygamberimize (s.a.v.) hediyeler gönderdi. İran Şahı ve Gassan Beyi ise elçilere hakaret ederek sert davrandılar. Yemame Beyi ise boş ve mânâsız tekliflerde bulundu.

Hicretin yedinci senesinde, İslâmiyet Arap yarımadasında süratle yayılmaya başladı ve düşmanlar oldukça tesirsiz hale getirildi. Bu yılda vuku bulan mühim hadîselerden biri de Hayber'in fethidir. Peygamberimizin (s.a.v.) Medine'ye hicret etmesinden sonra antlaşma yaptığı Yahudi kabileleri daha sonra bu antlaşmayı bozarak Mekkeli müşriklerle birleşip müslümanlara ihanet etmeleri sebebiyle birer birer Medine'den çıkarılmışlardı. Bu yahudi kabilelerinden Beni Nadir kabilesi Hayber'e yerleşmişti. Peygamberimiz (s.a.v.) binaltıyüz kişilik bir ordu ile Hayber üzerine gitti ve bir hafta süren kuşatmadan sonra Hayber feth edildi. Böylece yahudi tehlikesi ve fitnesi ortadan kaldırıldı. Yine bu yılda Peygamberimiz (s.a.v.) Eshâb-ı kirâmdan iki bin kişi ile Mekke'ye gidip Kâ'be'yi tavaf etti. Mekkeliler üzerinde büyük bir tesir bırakan bu ziyâret üzerine bir çok meşhûr kimse müslüman oldu. İslâm'ın ilk yıllarında Mekke'den Habeşistan'a hicret eden müslümanlar da bu yılda Medine'ye geldiler.

Hicretin sekizinci yılında Mûte Savaşı yapıldı. Peygamberimizin (s.a.v.) gönderdiği bir elçinin şehîd edilmesi üzerine yapılan bu savaş, yüzbin kişilik Rum ordusuna karşı üç bin müslümanın çok büyük kahramanlıklar gösterdiği bir savaştı. Bu savaştan geri çekilmek zorunda kalan Rumların müslümanlara karşı olan tutumu iyice kırıldı.

MEKKE'NÎN FETHİ

Hicretin sekizinci yılında vuku bulan hadîselerin başında Mekke'nin fethi yer alır. Peygamberimiz (s.a.v.) ile on sene müddetle Hudeybiye antlaşmasını imzalayan Kureyşliler, daha iki yıl geçmeden antlaşmayı bozdular. Peygamberimiz (s.a.v.) Kureyşlilerden yapılan antlaşmaya uymalarını istedi. Müşrikler buna yanaşmayınca Peygamberimiz (s.a.v.) onbin kişilik bir kuvvet ile Mekke üzerine yürüdü. Arap yarımadasında puta tapıcılığın merkezi olan Mekke feth edildi. Kâ'be'deki putlar kırılıp Kâ'be putlardan temizlendi. Yirmi yıldan beri müslümanlara amansız düşmanlık yapan müşriklerin de gücü tamamen kırıldı. Peygamberimiz (s.a.v.)'in affına kavuşup, çoğu müslüman oldu. Mekke'nin fethinden sonra Hevazin ve Sakif kabileleri, Sa'doğulları gibi bazı küçük kabileleri de yanlarına alarak 20 bin kişilik bir ordu ile harekete geçtiler. Peygamberimiz (s.a.v.) 12 bin kişilik bir ordu ile üzerlerine gidip bu müttefik müşrik ordusunu mağlup etti. Yenilen bu düşman kabileler Taif'e sığınarak yeniden savaşa hazırlanmaya başladılar. Peygamberimiz (s.a.v.) Tâif'i 20 gün kuşatma altında tuttuktan sonra muhasarayı kaldırdı. Bir sene sonra da Taifliler kendi istekleriyle müslüman oldular.

Hicretin dokuzuncu yılı İslâmiyet'in Arap yarımadasında büyük bir süratle yayıldığı bir yıl oldu. Bir taraftan bölük bölük insanlar Medine'ye gelip müslüman oluyor, bir taraftan da İslâmiyeti kabul eden kabilelerin dînî ve idari işlerini yürütmek için çevreye memurlar ve'valiler gönderiliyordu. Bu sırada çevrede İslâm'ın yayılmasını engellemek isteyen devletler vardı. Bunlardan biri de o zamanın en güçlü devletleri

arasında yer alan Bizans'dı. Bizans Kayseri Heraklius Mûte Savaşı'ndan beri Arap yarımadasını istilâ ederek İslâmiyetin yayılmasına son vermek istiyordu. Heraklius, Hıristiyan Arapların ve diğer bir takım kabilelerin de desteğini alıp, kendisi de 40 bin kişilik bir ordu toplayarak Medine üzerine yürümeye hazırlanmıştı. Peygamberimiz (s.a.v.) bu durumu haber alınca otuz bin kişilik bir ordu hazırladı. Bu hazırlıkta Eshâb-ı kirâm mallarını da vererek fiilen büyük bir fedâkârlık gösterdi. İslâm ordusu Tebük'e geldiği sırada müslümanların bu hazırlığını işiten Bizanslılar savaşmaktan çekinip geri dönmüşlerdi. Peygamberimiz (s.a.v.) ordusuyla Tebük'te 20 gün kaldı, Şam'da bulaşıcı bir hastalık olan Taun (veba) salgını olduğunu duyunca Medine'ye döndü, Böylece Bizans'ın mukavemeti iyice kırılmış oldu ve İslâmiyetin şanı, şerefi her tarafta duyuldu.

Peygamberimiz (s.a.v.) Mekke devrinde müşrikler, Medine devrinde ise müşrikler, yahudiler ve münafıklar olmak üzere üç çeşit düşmanla karşılaştı. Bunlardan müşrikler ve yahudilerle yaptığı savaşlar neticesinde onları mağlup ederek düşmanlıklarına son verdi Münafıklar ise düşmanlıklarına sinsice ve gizlice devam ediyorlardı. Bu münafıkların müslümanlara yaptıkları gizli düşmanlıklardan biri de, müslümanlar arasına fitne sokmak maksadıyla Peygamberimizin (s.a.v.) Medine'ye hicreti sırasında yaptırdı **"Temeli takva üzerine atıldı"** buyurulan Kubâ mescidi karşısında Mescid-i Dırar'ı yapmalarıdır. Münafıkların Kubâ mescidinin cemaatini bölmek gibi birçok bozuk ve nifak düşüncelerle yaptıkları bu mescit, Tevbe sûresi 107 ve 108. âyetlerinin nazil olması üzerine Peygamberimiz (s.a.v.) tarafından yıktırıldı Bu hadîseden iki ay sonra da münafıklar, başları Abdullah bin Übey'in ölmesi ile dağıldı ve müslümanlara karşı düşmanlık faaliyetleri sona erdi. Böylece hicretin dokuzuncu yılında İslâm'ın belli başlı düşmanlarının karşı durma ve engelleme güçleri çok mühim bir derecede sona erdirildi.

Bu yılın mühim bir hadîsesi de çevreden Medine'ye akın akın heyetlerin gelmesidir. Bu bakımdan bu yıla "Senet-ül-Vüfûd=Elçiler yılı denildi. Peygamberimize (s.a.v.) gelen bu heyetler; ya müslüman olmak için veya müslüman olduklarını bildirmek üzere yahut da kabul ettikleri İslâmiyet'in esaslarını öğrenmek için geliyorlardı. Peygamberimiz müslüman olan bu kabilelere İslâmiyet'i öğretmek, işlerini yürütmek üzere muallimler ve valiler gönderdi.

Hicretten önce îmân etmemiş olan ve hicretin sekizinci yılında Taif muhasarası sırasında Peygamberimize (s.a.v.) karşı çıkan Taifliler de hicretin dokuzuncu yılında Tebük seferinden sonra herkesten önce heyet göndererek müslüman oldular.

İslâm'ın beş şartından biri olan hac da hicretin dokuzuncu yılında farz kılındı. Âl-i İmrân sûresinin 96 ve 97. âyetleri nazil olunca Peygamberimiz (s.a.v.) bunu Eshâb-ı kirâma bildirdi. O sene Hz. Ebû Bekir'i üç yüz kişilik bir kafileye Hac emiri tayin etti. Bu kafilede bulunan Eshâb-ı kirâm Hz. Ebû Bekir'in emirliğinde Mekke'ye gitti. Bu sırada "Berâe" sûresinin ilk âyetleri nazil oldu. Bu âyetlerde muahede hakkındaki bazı hükümler bildirildi. Peygamberimiz (s.a.v.) bunu bildirmek üzere Hz. Ali'yi de Mekke'ye gönderdi. O zaman Araplar arasında yaygın olan bir geleneğe göre bir antlaşma yapılır veya yapılmış olan bir antlaşma bozulursa bunu bizzat yapan veya onun tayin ettiği bir akrabası tarafından ilân olunurdu. Peygamberimiz (s.a.v.) bu iş için Hz. Ali'yi Hac kafilesinin arkasından Mekke'ye gönderdi. Hz. Ali de kafileye yetişip Mekke'ye girdiler. Hz. Ebû Bekir bir hutbe okudu. Hac ibadetini anlattı. Eshâb-ı kirâm öğretilen esaslara göre hac yaptılar. Hac ibadeti eda edilirken Hz. Ali de Mina'da "Cemre-i Akabe" denilen yerde bir hutbe okudu. Bu hutbesinde: "Ey insanlar beni size Resûlullah (s.a.v.) gönderdi, diyerek söze başladı ve Berâe sûresinin ilk âyetlerini okudu. Bundan sonra ben size dört şeyi bildirmeye memurum dedi. Bu dört hususu şöyle bildirdi:

1- Mü'minlerden başka hiç kimse Cennete giremez.
2- Bu seneden sonra hiç bir müşrik Kâ'be'ye yaklaşamayacak.
3- Hiçbir kimse Kâ'be'yi çıplak tavaf etmeyecek (O zaman müşrikler Kâ'be'yi çıplak oldukları halde tavaf ederlerdi.)
4- Her kimin Resûlullah (s.a.v.) ile antlaşması varsa, müddeti bitinceye kadar muteber olacak. Bunlar dışındakilere dört ay mühlet tanınmıştır. Bundan sonra hiç bir müşrik için ahd ve himaye yoktur.

O günden sonra hiç bir müşrik Kâ'be'yi tavaf etmeye gelmedi ve hiç kimse çıplak olarak Kâ'be'yi tavaf etmedi. Bu hususlar bildirildikten sonra müşriklerden çoğu müslüman oldu. Hac farizası yerine getirildikten sonra Hz. Ebû Bekir ve Hz. Ali yanlarındaki Eshâb-ı kirâm ile Medine'ye döndüler.

Hicretin onuncu yılında İslâmiyet bütün Arap yarımadasına yayıldı. Arabistan'ın her tarafından insanlar Medine'ye geliyor, müslüman olmakla şereflenmek, ebedî se'âdete kavuşmak için birbirleriyle yarış ediyorlardı. Artık Arabistan'da müslümanlara karşı duracak hiç bir kuvvet kalmamış, İslâmiyet her tarafa hakim olmuştu. Sadece bazı Yahudi ve Hıristiyan kabileleri müslüman olmamıştı.

Peygamberimiz (s.a.v.) hicretin onuncu yılında Hâlid bin Velid'i dört yüz mücâhid ile Yemen civarında bulunan Hâris bin Ka'boğullarını İslâm'a davet etmek üzere gönderdi. Hâlid bin Velid (r.a.) Resûlullahın (s.a.v.) emri üzerine bu kabileyi üç gün üst üste İslâm'a davet etti. Onlar da davete icâbet ederek

müslüman oldular. Yine bu yılda Peygamberimiz (s.a.v.) Necranlı Hıristiyanlar ile sulh anlaşması yaptı. Bu Hıristiyanlardan bir kısmı daha sonra kendiliklerinden müslüman oldu. Bu sene Hz. Ali de, Eshâb-ı kirâmdan üçyüz kişi ile birlikte Yemen'de bulunan Medlec kabilesini İslâm'a davet etmek için gönderildi. Önce karşı durdu ise de neticede bu kabile de müslüman oldu. Peygamber efendimiz (s.a.v.) bu sene İslâmiyet'in yayıldığı bütün beldelere valiler ve zekât toplamak üzere görevliler (amil, Sai) gönderdi. Peygamberimiz (s.a.v.) Veda haccını da hicretin 10. yılında yaptı.

VEDA HACCI

Hicretin onuncu senesinde Peygamber efendimiz (s.a.v.) hac için hazırlanıp, Medine'deki müslümanlara da hac için hazırlanmalarını emir buyurdu. Medine dışında bulunan müslümanlara da haber gönderdi. Bu haber üzerine binlerce müslüman Medine'de toplandı. Hazırlıklar tamamlanınca Peygamberimiz (s.a.v.) Zilka'de ayının 25. günü 40 bin kişilik bir kafile ile öğle namazından sonra Medine'den hareket etti, 100 tane de kurbanlık deve götürdü. 10 gün süren yolculuktan sonra Zilhicce ayının 4. günü Mekke'ye vardılar. Yemen'den ve diğer beldelerden hac yapmak üzere gelenlerin de katılmasıyla müslümanların sayısı 124 bine ulaştı. Sevgili Peygamberimiz (s.a.v.) Zilhicce'nin 8. günü Mina'ya, 9. günü (Arefe günü) Arafat'a gitti. Arafat vadisinin ortasında öğleden sonra "Kusvâ" adındaki devesinin üstünde Veda Hutbesini okudu. O gün Eehâb-ı kirâm ile vedalaştı.

VEDA HUTBESİ

Ey insanlar!

Sözümü iyi dinleyiniz! Bilmiyorum, belki bu seneden sonra sizinle burada ebedi olarak bir daha birleşemiyeceğim.

İnsanlar! Bugünleriniz nasıl mukaddes bir gün ise, bu aylarınız nasıl mukaddes bir ay ise, bu şehriniz (Mekke) nasıl mübârek bir şehir ise, canlarınız, mallarınız, namuslarınız da öyle mukaddestir. Her türlü tecavüzden korunmuştur.

Eshâbım! Yarın Rabbinize kavuşacaksınız ve bugünkü her hâl ve hareketinizden muhakkak sorulacaksınız. Sakın benden sonra eski sapıklıklara dönüp de birbirinizin boynunu vurmayınız! Bu vasiyetimi burada bulunanlar, bulunmayanlara bildirsin. Olabilir ki bildirilen kimse, burada bulunup işitenden daha iyi anlıyarak muhafaza etmiş olur.

Eshâbım! Kimin yanında bir emanet varsa onu sahibine versin!, Faizin her çeşidi kaldırılmıştır, ayağımın altındadır. Lâkin borcunuzun aslını vermek gerektir. Ne zulmediniz, ne de zulme uğrayınız. Allah'ın emriyle faizcilik artık yasaktır. Cahiliyyetten kalma bu çirkin âdetin her türlüsü ayağımın altındadır, ilk kaldırdığım faiz de Abdulmuttalib'in oğlu (amcam) Abbas'ın faizidir.

Eshâbım! Cahiliyet devrinde güdülen kan davaları da tamamen kaldırılmıştır. Kaldırdığım ilk kan dâvası Abdulmuttalib'in torunu (amcamoğlu) Rebîa'nın kan davasıdır.

Ey insanlar! Harb edebilmek için harâm ayların yerlerini değiştirmek, şüphesiz ki küfürde çok ileri gitmektir. Bu, kâfirlerin kendisiyle dalâlete düşürüldükleri bir şeydir. Bir sene helâl olarak kabul ettikleri (bir ayı) öbür sene harâm olarak ilân ederler. Cenab-ı Hakkın helâl ve harâm kıldıklarının sayısına uydurmak için bunu yaparlar. Onlar Allah'ın harâm kıldığını helâl, helâl kıldığını da harâm ederler.

Hiç şüphe yok ki, zaman Allahü teâlâ'nın yarattığı gündeki şekil ve nizamına dönmüştür.

Ey insanlar! Bugün şeytan sizin şu topraklarınızda yeniden tesir ve hakimiyetini kurma gücünü ebedî sûrette kaybetmiştir. Fakat siz; bu kaldırdığım şeyler dışında, küçük gördüğünüz işlerde ona uyarsanız bu da onu memnun edecektir. Dininizi korumak için bunlardan da sakınınız!

Ey insanlar! Kadınların haklarını gözetmenizi ve bu hususta Allah'tan korkmanızı tavsiye ederim. Siz kadınları, Allah emaneti olarak aldınız; onların namuslarını ve iffetlerini Allah adına söz vererek helâl edindiniz. Sizin kadınlar üzerinde hakkınız, onların da sizin üzerinizde hakları vardır. Sizin kadınlar üzerindeki hakkınız, onların, aile mahremiyetinizi sizin hoşlanmadığınız hiç bir kimseye çiğnetmemeleridir. Eğer râzı olmadığınız herhangi bir kimseyi aile yuvanıza alırlarsa, onları hafifçe dövüp sakındırabilirsiniz. Kadınların da sizin üzerinizdeki hakları, meşru bir şekilde, her türlü yiyim ve giyimlerini temin etmenizdir.

Ey Mü'minler! Size bir emanet bırakıyorum ki, ona sıkı sarıldıkça yolunuzu hiç şaşırmazsınız. O emanet Allah'ın kitabı Kur'ân-ı kerîmdir.

Ey mü'minler! Sözümü iyi dinleyiniz ve iyi muhafaza ediniz! müslüman müslümanın kardeşidir ve böylece bütün müslümanlar kardeştir. Din kardeşinize ait olan herhangi bir hakka tecavüz, başkasına helâl değildir. Meğer ki, gönül hoşluğu ile kendisi vermiş olsun.

Eshâbım! Nefsinize (kendinize) de zulmetmeyiniz. Kendinizin de üzerinizde hakkı vardır.

Ey insanlar! Allahü teâlâ her hak sahibine hakkını (Kur'an'da) vermiştir. Varise vasiyete lüzum yoktur. Çocuk kimin döşeğinde doğmuşsa ona aittir. Zina eden için mahrumiyet vardır. Babasından başkasına ait soy iddia eden soysuz, yahut efendisinden başkasına intisaba kalkan nankördür. Allah'ın gazabına, meleklerin ve bütün müslümanların lânetine uğrasın! Cenab-ı Hak, bu gibi insanların ne tevbelerini, ne de adalet ile şehâdetlerini kabul eder.

Ey İnsanlar! Rabbiniz birdir. Babanız da birdir; hepiniz Âdem'in çocuklarısınız. Âdem ise, topraktandır. Allah yanında en kıymetliniz, takvası çok olanınızdır. Arabın arab olmayana bir üstünlüğü yoktur. Üstünlük ancak takva iledir.
Ey insanlar! Yarın beni sizden soracaklar, ne diyeceksiniz! Eshâb-ı kirâm (Allah'ın dinini tebliğ ettin. Vazifeni yerine getirdin. Bize vasiyet ve nasihatte bulundun, diye şehâdet ederiz, dediler).
Bunun üzerine Resûl-i ekrem efendimiz (s.a.v.) mübârek şehâdet parmağını kaldırıp, sonra cemaat üzerine çevirip indirerek; "Şahid ol yâ Rab! Şahid ol yâ Rab! Şahid ol yâ Rab!" buyurdu.
Peygamberimiz (s.a.v.) Veda Hutbesini okuduğu gün, Mâide sûresinin üçüncü âyeti; **"Bugün sizin dininizi kemâle erdirdim. Üzerinize nimetimi tamamladım. Size din olarak İslâm dinini seçtim"**meâlindeki âyet-i kerîme nazil oldu. Peygamberimiz (s.a.v.) bu âyet-i kerîmeyi Eshâb-ı kirâma okuyunca, Hz. Ebû Bekir ağlamaya başladı. Eshâb-ı kirâm ağlamasının sebebini sorunca (Bu âyet, Resûlullahın (s.a.v.) vefâtının yakın olduğuna delâlet ediyor. Onun için ağlıyorum.) buyurdu.
Peygamberimiz (s.a.v.) Mekke'de 10 gün kalıp, Veda Haccını yaptı ve Veda Tavafı yaparak Medine'ye döndü. Veda Haccından sonra Eshâb-ı kirâm geldikleri yerlere gidip, Resûlullahın bildirdiği ve emrettiği şeyleri oralarda anlattılar.
Hicretin onuncu yılında vuku bulan bir hadîse de Peygamberlik iddiasında bulunan yalancıların ortaya çıkmasıdır. Bunlardan birisi Yemen'de ortaya çıkan Esved-i Ansîdir. Peygamberimizin (s.a.v.) emri üzerine Esved-i Ansî Yemen'deki müslümanlar tarafından evinde öldürüldü. Diğeri de Müseylemet-ül-Kezzab'dır. Peygamberimizin (s.a.v.) vefâtından sonra Ebû Bekir (r.a.), Müseyleme üzerine Hâlid bin Velid kumandasında bir ordu gönderdi. Müseyleme de öldürüldü.
Peygamberimiz (s.a.v.) hicretin onbirinci yılında hastalanıp, vefâtından kısa bir zaman Önce müslümanlar için büyük bir tehlike olan Bizans üzerine gönderilmek üzere Üsame bin Zeyd komutasında bir ordu hazırladı. Ordu hareket etmek üzere iken Resûlullahın hastalığının artması üzerine hareket etmedi. Bu ordu daha sonra Hz. Ebû Bekir'in halifeliğinin ilk günlerinde Bizans üzerine gidip parlak zaferler kazandı. Sevgili Peygamberimiz Muhammed aleyhisselâmın vefâtı da bu yılda oldu.
VEFATI
Peygamberimiz (s.a.v.) Veda Haccında Mina'da bulunduğu sırada, **"Allah'ın yardımı ve Zafer günü gelip insanların Allah'ın dinine akın akın girdiklerini görünce, Rabbini överek, tesbih et! O'ndan af dile! Çünkü O, tevbeleri daima kabul eder."** meâlindeki en son nazil olan Nasr sûresi indiğinde Peygamberimiz (s.a.v.) kızı Hz. Fâtıma'yı çağırıp **"Bana kendi vefâtım haber verildi."** buyurdu. Bunun üzerine ağlamaya başlayan Hz. Fâtıma'ya **"Ağlama zira benim ehlimden bana ilk kavuşan sen olacaksın"** buyurdu. Cebrâil aleyhisselâm Peygamber Efendimize (s.a.v.) her sene o zamana kadar nazil olan âyetleri okumak üzere de bir kere gelirdi. Vefat edeceği sene iki kere gelip Kur'ân-ı kerîmi iki defa baştan sona okudu.
Resûlullah (s.a.v.) vefât etmeden bir müddet önce Bakî mezarlığında ve Uhud'da bulunan müslümanların kabrini ziyâret ederek onlar için duâ ve istiğfâr etti.
Bakî mezarlığında iken yanında bulunan Ebû Müveyhib'e dönerek: **"Ey Ebû Müveyhib! Ben dünyâ hazineleri ile âhiret nimetlerini seçmede serbest bırakıldım, istersen dünyâda bakî ol, sonra Cennete git, istersen Likaullah (Allah'a kavuşmak) hasıl olup Cennete gir dediler. Ben Likaullahı ve sonra Cenneti seçtim."** buyurdu.
Peygamberimiz (s.a.v.) vefâtından önce Humma hastalığına tutuldu. Bu hastalık 13 gün sürdü. Bu müddetin son 8 gününü Hz. Aişe'nin odasında geçirdi. Hastalığının ilk günlerinde ve ateşi düştüğü sıralarda mescide çıkıp Eshâbına namaz kıldırıyordu.
Hastalığının ikinci günü Hz. Ali ve Fazl bin Abbas kollarına girerek mescide teşrif etti. Minbere oturup hamd ve senâdan sonra, **"Ey Eshâbım, bilmiş olunuz ki, aranızdan ayrılmam yaklaştı. Kimin bende hakkı varsa benden istesin. Benim yanımda sevgili olan benden hakkını istesin veya helâl etsin ki, Rabbime ve rahmetine bunları ödemiş olarak kavuşayım."** buyurdu. Sonra minberden inip öğle namazını kıldırdı. Namazdan sonra tekrar minbere çıkıp namazdan önce buyurduğunu tekrar etti. Bunun üzerine Eshâbdan biri kalkıp üç dirhem alacağı olduğunu söyleyince hemen ödedi.
Peygamberimiz (s.a.v.) hastalığının arttığı günlerde Eshâb-ı kirâma yaptığı vasiyetlerden biri de şöyledir: "**Müşrikleri Arabistan'dan çıkarınız. Size gelen elçilere benim yaptığım gibi ikram ve ihsanda bulununuz."** Vefatından beş gün önce hastalığı biraz hafifledi ve mescide teşrîf edip, minbere çıkarak Eshâb-ı kirâma: **"Ey Eshâbım, hiç bir peygamber ümmeti içinde ebedi olarak yaşamadı. Biliniz ki, ben de Rabbime kavuşacağım. Muhakkak ki siz de Rabbinize kavuşacaksınız. Dünyada hiç kimse kalmaz. Herşey Allah'ın iradesine bağlıdır. Allah'ın takdir buyurduğu zaman ne öne alınır, ne de o zamandan kaçılır. Sizinle buluşacağımız yer, Kevser Havzının başıdır. Her kim benimle Kevser Havzı kenarında buluşmak isterse**

elini ve dilini korusun, günahlardan sakınsın. Ey Şahabım! Allah kullarından birini dünyâ hayatıyla âhıret hayatını seçmekte serbest bıraktı. Fakat bu kul âhıret hayatını seçti.” Hz. Ebû Bekir, Resûlullahın sözleriyle vefâtına işaret buyurduğunu anlayarak ağlamaya başladı. Peygamberimiz (s.a.v.) **“Ağlama Ya Ebâ Bekir”** buyurarak onu teselli etti ve **“Bana her bakımdan en faydalı olanınız Ebû Bekir’dir.” ve “Mescide açılan kapılardan Ebû Bekir’inki hariç hepsini kapatınız.”** buyurdu. Sonra minberden inerek Hz. Aişe’nin odasına döndü. Eshâb-ı kirâm çok üzülüp ağlamaya başladı. Bunun üzerine Peygamberimiz (s.a.v.) Hz. Ali’nin ve Fâzıl bin Abbas’ın kollarına girerek tekrar mescide teşrif etti. Minberin alt basamağına durup Eshâb-ı kirâma son hutbesini okudu ve vasıyyetini yaparak şöyle buyurdu: **“Ey Muhacirler, size Ensâr hakkında hayırlı olmanızı vasiyyet ederim. Onlar benim has cemaatimdir. Onlar sizi evlerinde misafir edip, her hususta sizi nefslerine tercih ettiler. Eshâbım! İlk muhacirlere de hürmet etmenizi vasiyyet ederim. Bütün muhacirler birbirlerine hayırlı olsunlar. Her iş Allah’ın izni ile olur. Allah’ın iradesine karşı çıkanlar sonunda mağlup olurlar. Allah’ın emrine uymak istemeyenler, muhakkak aldanırlar.”** Daha önce Hz. Ebû Bekir’den memnuniyetini belirttiği gibi bu hutbede de Hz. Ömer’den memnuniyetini belirtti ve **“Ömer benimledir, ben de onunlayım. Benden sonra hak Ömer’le beraberdir.”** buyurdu. Resûlullah (s.a.v.) bu hutbeden sonra minberden indi ve Eshâbdan ayrılıp odasına çekildi. Vefatına üç gün kala bir yatsı vaktinde namaz için ezan okunmuştu. Peygamberimiz (s.a.v.) namazın kılınıp kalınmadığını sorunca, (Cemaat sizi bekliyor yâ Resûlallah!) denildi. Resûlullah cemaate gitmek istedi. Cemaate gidecek takat bulamayınca **“Ebû Bekir’e (r.a.) söyleyin namazı kıldırsın”** buyurdu. Resûlullah (s.a.v.) bu emrini üç defa tekrarladı. Hz. Ebû Bekir üç gün cemaate namaz kıldırdı. Peygamberimiz(s.a.v.) vefât ettiği günün sabah namazı vaktinde mescide açılan odanın kapısındaki perdeyi kaldırdı. Hz. Ebû Bekir cemaate sabah namazını kıldırıyordu. Eshâbına bakıp onların namazda saf tutup durduklarını görünce sevinerek tebessüm etti. Sonra da mescide girdi. Resûlullahın (s.a.v.) teşrifini fark eden Hz. Ebû Bekir mihrabdan çekilmek üzere iken Resûlullah eliyle yerinde durması için işaret edip oturduğu yerde Hz. Ebû Bekir’e uyarak sabah namazını kıldı. O gün hastalığı hafiflemişti. Namazdan sonra Eshâb-ı kirâma dönüp: **“Ey insanlar! Siz Allahü teâlânın hıfzındasınız ve sizi Allahü teâlâya emânet ettim. Takva üzere olun. Allahü teâlâdan korkun. Allahü teâlânın emrini tutun ve itaat edin. Ben bu dâr-ı dünyâdan ayrılırım.”** buyurdu. Sonra mescidden odasına geçti. Bu, Eshâb-ı kirâmın Resûlullahı son görüşü oldu.

Resûl-i ekrem efendimiz (s.a.v.) Hz. Âişe’nin hücresine girip yattığı sırada, Üsâme bin Zeyd huzuruna geldi. Resûlullah (s.a.v.) 23 senelik Peygamberlik müddetinde son olarak hazırladığı Suriye tarafında Bizans üzerine gidecek olan orduya kumandan tayin ettiği Üsâme bin Zeyde hareket etmesini buyurdu. Bu sırada Peygamberimizin (s.a.v.) hastalığı şiddetlendi. Kızı Hz. Fâtıma’yı yanına çağırıp kulağına birşeyler söyledi. Hz. Fâtıma ağlamaya başladı. Sonra ikinci defa birşeyler söyleyince Hz. Fâtıma güldü. Resûlullah (s.a.v.) kızı Hz. Fâtıma’ya vefât edeceğini söyleyince Hz. Fâtıma ağladı. Sonra da **“Sana müjde olsun ki bütün ehlimden önce sen bana kavuşursun”** buyurdu. Bunun üzerine Hz. Fâtıma sevinip güldü.

Resûl-i Ekrem vefât edeceği sırada Hz. Ali’ye, Hz. Âişe’ye vasiyyette ve nasihatta bulundu. Bu sırada ağlayıp gözyaşı döken Hz. Fâtıma’ya **“Kızım bir miktar sabreyle, ağlama. Zira Hamele-i Arş (melekler) senin ağlaman üzerine ağlaşırlar.”** buyurdu. Hz. Fâtıma’nın gözyaşını sildi. Teselli verip Allahü teâlâdan sabır vermesini diledi ve **“Ey kızım, benim ruhum kabz olacak, (İnnâ lillahi ve innâ ileyhi râci’ûn) diyesin. Ey Fâtıma gelen her musîbete bir karşılık verilir”** buyurdu. Bir müddet mübârek gözlerini kapayıp sonra “**Bundan sonra babana üzüntü ve gussa (keder, tasa) olmaz. Zira fâni âlemden ve mihnet yerinden kurtuluyor”** buyurdu. Sonra hanımlarına nasihat buyurdu. Sonra torunları Hz. Hasan ve Hz. Hüseyin’i yanına alıp, onlara şefkatle bakarak alınlarından öptü. Sonra da Hz. Ali’yi yanına çağırıp mübârek başını Hz. Ali’nin koluna dayayarak oturup, şöyle buyurdu: **“Yâ Ali, zimmetimde filan Yahudinin şu kadar malı vardır. Asker hazırlamak için almıştım. Sakın onu ödemeyi unutma. Elbette zimmetimi kurtarırsın ve Kevser Havzı başına benimle görüşeceklerin birincisi sensin. Benden sonra sana çok zarar gelir, sabır edesin. İnsanlar dünyâyı istedikleri vakit sen ahireti seçesin”** buyurdu. Resûlullah (s.a.v.) vasiyyetini tamamladıktan sonra hâli değişti ve yatağına yatırdılar.

Rebi’ul-evvel ayının onikisinde Pazartesi günü öğleden evvel Cebrâil aleyhisselâm gelip (Yâ Resûlallah, Cennetleri süslediler, Huri ve Rıdvan donandı. Allahü teâlâ sana hiç kimseye verilmeyen çok şeyler ihsan etti. Kevser Havzı Makam-ı Mahmud ve Şefâat-i Ümmet verdi. Kıyâmet günü sen râzı oluncaya kadar ümmetini bağışlar. Yâ Resûlallah Melek-ül-Mevt kapıda beklemektedir, içeri girmeğe izin ister. Şimdiye kadar kimseden izin istememiştir. Bundan sonra da istemez.) dedi.

Resûl-i Ekrem efendimiz (s.a.v.) izin verdi. Azrâil aleyhisselâm içeri girip selâm verdi ve sonra, (Yâ Resûlallah Allahü teâlâ beni senin huzuruna gönderdi. Senin emrinden dışarı çıkmamamı buyurdu. Dilersen şerefli ruhunu kabz edip ulvi âleme yükselteyim, yoksa dönüp gideyim) dedi. Cebrâil aleyhisselâm: (Ey Habîbullah, Allahü teâlâ sana müştakdır) dedi. Sonra selâm verip veda ederken (Ey Muhammed, Ey Ahmed, bundan sonra vahiy için bir daha gelmem ve Hak teâlânın haberini yer yüzüne getirmem. Benim maksudum ve matlubum sen idin yâ Resûlallah.) dedi. Bundan sonra Peygamber efendimizin (s.a.v.) **"Ey Azrâil vazifeni yap"** buyurması üzerine, mübârek ruhunu kabz etti. Böylece Resûl-i Ekrem efendimiz (s.a.v.) Hicretin onbirinci yılında (milâdî 632) Rebi'ul-evvel ayının 12'sinde Pazartesi günü öğleden evvel vefât etti. Vefat ettiğinde Kamerî seneye göre 63, Şemsî seneye göre 61 yaşında idi.

Eshâb-ı kirâm, Resûlullahın vefâtı üzerine pek çok üzülüp gözyaşı döktüler. Çoğunun dili tutulup bir müddet konuşamaz oldular. Hz. Ebû Bekir Resûlullahın yanına girip mübârek yüzünden örtüyü kaldırarak mübârek alnından öptü. Sonra başını kaldırıp, mübârek alnından tekrar öpüp, (Ah Sâfi) dedi. Bir daha öpüp (Ah dost) dedi. Sonra mübârek pazusunu öpüp ağladı. (Anam babam sana fedâ olsun! dirin ve ölün tayyib, temiz ve ne güzeldir!) dedi. Ve (Eğer ihtiyarımız elimizde olsaydı canlarımızı yoluna fedâ ederdik. Eğer sen bizi men etmeseydin, gözlerimizden pınarları akıtırdık. Salât ü selam okuyup, (Yâ Resûlallah, bizi Rabbinin katında hatırla) dedi. Sonra dışarı çıktı. Mescidde minbere çıkarak Eshâb-ı kirâma bir hutbe okudu. Allahü teâlâya hamd ve sena etti ve Resûl-i Ekrem efendimize (s.a.v.) salât okudu. Sonra şöyle dedi: "Her kim Muhammed'e (s.a.v.) îmân etmişse bilsin ki Muhammed aleyhisselâm vefât etti. Her kim Allahü teâlâya tapıyorsa O, Hayy (diri) ve Bâkî'dir, ölmez, ebedidir.) buyurdu ve sonra Âl-i imrân sûresinin yüzkırkdördüncü**"Muhammed (s.a.v.) de kendinden önce geçen Resûller gibi Resûldür. Eğer O vefât eder, yahut öldürülürse, siz dininizden, yahut cihaddan, eski halinize dönecek misiniz? Böyle değişen, Allahü teâlâya zarar vermez, kendine zarar eder. İslâm ve sebatta şükredenlere muhakkak mükâfat verecektir."** âyetini okudu.

Hz. Ebû Bekir Eshâb-i kirâmı ve Ehl-i beyti teselli etti. İlk ânda acı haber üzerine çok şaşıran Hz. Ömer, Hz. Ebû Bekir'i dinleyince kendine geldi. Peygamberimizin (s.a.v.) vefât ettiği gün Eshâb-ı kirâm yapılan umûmi bir bi'atle Hz. Ebû Bekir'i halife seçtiler.

MUHAMMED ALEYHÎSSELÂMIN YÜKSEK AHLÂKI

Allahü teâlâ, sevgili Peygamberine (s.a.v.) verdiği iyilikleri, ihsanları sayarak, O'nun mübârek kalbini okşarken, kendisine güzel huylar verdiğini de saymakta, **"Sen güzel huylu olarak yaratıldın"**buyurmaktadır. İkrime (r.a.) buyuruyor ki, Abdullah İbni Abbâs'dan işittim: Bu âyet-i kerîmedeki (Huluk-ı azim) yani güzel huylar, Kur'ân-ı kerîmin bildirdiği ahlâktır. Âyet-i kerîmede **"Sen huluk-ı azim üzeresin"**buyuruldu. Huluk-ı azim demek, Allahü teâlâ ile sır, gizli şeyleri bulunmak, insanlar ile de güzel huylu olmak demektir. Çok kimselerin İslâm dinine girmesine, Resûlullahın (s.a.v.) güzel ahlâkı sebep oldu.

Sözleri gayet tatlı olup gönülleri alır, rûhları cezb ederdi. Aklı o kadar çokdu ki, Arabistan yarımadasında, sert, inadçı insanlar arasında gelip, çok güzel idare ederek ve cefâlarına sabrederek, onları yumuşaklığa ve itâ'ate getirdi. Çoğu dinlerini bırakıp müslüman oldu ve dîn-i İslâm yolunda babalarına ve oğullarına karşı harb etdi. Onun uğrunda mallarını, yurtlarını fedâ edip, kanlarını akıtdı. Hâlbuki, böyle şeylere alışık değildiler. Güzel huyu, yumuşaklığı, afvı, sabrı, ihsanı, ikramı, o kadar çokdu ki, herkesi hayran bırakırdı. Görenler ve işitenler seve seve müslüman olurdu. Hiçbir hareketinde, hiçbir işinde, hiçbir sözünde, hiçbir zeman, hiçbir çirkinlik, hiçbir kusur görülmemişdir. Kendisi için kimseye gücenmediği hâlde, din düşmanlarına, dîne dil ve el uzatanlara karşı sert ve şiddetli idi.

Muhammed aleyhisselâmın bin mu'cizesi göründü, dost düşman herkes de bunu söyledi. Bu kadar mucizelerinin en kıymetlisi, edebli olması ve güzel huyları idi. Ebû Said-i Hudrî hazretleri buyurdu ki, Resûlullah (s.a.v.), hayvana ot verirdi. Deveyi bağlardı. Evini süpürürdü. Koyunun sütünü sâğardı. Ayakkabısının söküğünü dikerdi. Çamaşırını yamardı. Hizmetçisi ile birlikte yerdi. Hizmetçisi el değirmeni çekerken yorulunca ona yardım ederdi. Pazardan öte beri alıp, torba içinde eve getirirdi. Fakirle, zenginle, büyükle, küçükle karşılaşınca, önce selâm verirdi. Bunlarla müsâfeha etmek için, mübârek elini önce uzatırdı. Köleyi, efendiyi, beyi, siyahı ve beyazı bir tutardı. Her kim olursa olsun, çağrılan yere giderdi, önüne konulan şeyi, az olsa da, hafif, aşağı görmezdi. Akşamdan sabaha ve sabandan akşama yemek bırakmazdı. Güzel huylu idi. İyilik etmesini sever idi. Herkesle iyi geçinirdi. Güler yüzlü, tatlı sözlü idi. Söylerken gülmezdi. Üzüntülü görünürdü. Fakat, çatık kaşlı değildi. Aşağı gönüllü idi. Fakat, alçak tabiatlı değildi. Heybetli idi. Yani saygı ve korku hasıl ederdi. Fakat, kaba değildi. Nazik idi. Cömert idi. Fakat, israf etmez, faydasız yere birşey vermezdi. Herkese acır idi. Mübârek başı hep önüne eğik idi. Kimseden birşey beklemezdi. Se'âdet, huzur isteyen, O'nun gibi olmalıdır.

Enes bin Mâlik (r.a.) buyuruyor ki, (Resûlullaha (s.a.v.) on sene hizmetçilik ettim. Bana bir kerre uf demedi. Şunu niçin böyle yaptın, bunu niçin yapmadın buyurmadı). Yine (Mesâbîh) de, Enes bin Mâlik diyor ki, (Resûlullah (s.a.v.) insanların en güzel huylusu idi. Beni bir gün, bir yere gönderdi. Vallahi gitmem dedim. Fakat, gidecektim. Emrini yapmak için dışarı çıktım. Çocuklar sokakta oynuyordu. Onların yanından geçerken arkama baktım. Resûlullah (s.a.v.) arkamdan geliyordu. Mübârek yüzü gülüyordu. **"Yâ Enes! Dediğim yere gittin mi?"** buyurdu. Evet gidiyorum yâ Resûlallah (s.a.v.) dedim).

Ebû Hüreyre (r.a.) diyor ki, (Bir gazada, kâfirlerin yok olması için duâ buyurmasını söyledik. **(Ben, la'net etmek için, insanların âzâp çekmesi için gönderilmedim. Ben, herkese iyilik etmek için, insanların huzura kavuşması için gönderildim"** buyurdu.) Allahü teâlâ, Enbiyâ sûresinin yüzyedinci âyetinde **(Seni, âlemlere rahmet, iyilik için gönderdik)** buyuruyor. Ebû Said-i Hudrî (r.a.) buyurdu ki, (Resûlullah'ın (s.a.v.) hayası, bakire İslâm kızlarının hayalarından daha çoktu). Enes bin Mâlik (r.a.) diyor ki, (Resûlullah (s.a.v.) bir kimse ile müsâfeha edince, o kimse elini çekmedikçe, mübârek elini ondan ayırmazdı. O kimse, yüzünü çevirmedikçe, mübârek yüzünü ondan çevirmezdi. Bir kimsenin yanında otururken iki diz üzerinde oturur, ona saygı olmak için mübârek bacağını dikip oturmazdı).

Câbir bin Sümre (r.a.) diyor ki, (Resûlullah (s.a.v.) az konuşurdu. Lüzumlu olduğu zaman veya birşey sorulunca söylerdi). Bundan anlaşılıyor ki, her müslümanın (Mâlâya'nî), faydasız şey söylememesi, susması lâzımdır. Mübârek sözlerinde tertîl ve tersîl vardı. Yani, gayet açık ve metodlu konuşur ve kolay anlaşılırdı.

Enes bin Mâlik (r.a.) buyuruyor ki, (Resûl "aleyhisselâm" hastayı ziyârete gider, cenaze arkasında yürür, çağrılan yere giderdi. Eşeğe de binerdi. Resûl aleyhisselâmı Hayber gazasında gördüm. Yuları bir ip olan eşek üzerinde idi. Resûl "aleyhisselâm" sabah namazından çıkınca, Medine çocukları ve işçileri su dolu kabalarını önüne getirirler. Mübârek parmağını içine sokmasını dilerlerdi. Kış ve soğuk su olsa da, her birine mübârek parmağını sokar, gönüllerini yapardı). Yine Enes (r.a.) diyor ki, (Bir küçük kız, Resûl aleyhisselâmın elini tutup bir iş için götürseydi, birlikte gider, müşkülünü hallederdi).

Câbir (r.a.) diyor ki, (Resûl aleyhisselâmdan birşey istenip de yok dediği işitilmedi).

Enes bin Mâlik buyuruyor ki, (Resûl "aleyhisselâm" ile birlikde gidiyordum. Üzerinde bürd-i Necrânî vardı. Yani Yenen kumasından bir palto vardı. Arkadan bir köylü gelip, yakasından öyle çekti ki, paltonun yakası mübârek boynunu çizdi, yeri kaldı. Resûl "aleyhisselâm", onun bu hâline güldü. Ona birşey verilmesi için emir buyurdu).

Resûl aleyhisselâmın komşusu bir ihtiyar kadın vardı. Kızını Resûl aleyhisselâma gönderdi. Namaz kılmak için örtünecek bir elbisem yok. Bana, namazda örtünecek bir elbise gönder diye yalvardı. Resûl aleyhisselâmın o anda başka elbisesi yokdu. Mübârek arkasındaki antâriyi çıkarıp, o kadına gönderdi. Namaz vakti gelince, elbisesiz mescide gidemedi. Eshâb-ı kirâm, bu hâli işitince, Resûl "aleyhisselâm" o kadar cömertlik yapıyor ki, gömleksiz kalıp, mescide cemaate gelemiyor. Biz de her şeyimizi fakirlere dağıtalım dediler. Allahü teâlâ, hemen İsrâ sûresinin yirmidokuzuncu âyetini gönderdi. Önce habibine, hasislik etme, birşey vermemezlik yapma buyurup, sonra da, sıkıntıya düşecek ve namazı kaçırarak, üzülecek kadar da dağıtma! Sadakada ortalama davran buyurdu. O gün, namazdan sonra, Hz. Âli (r.a.), Resûlullahın yanına gelip, (Yâ Resûlallah (s.a.v.)! Bugün, çoluk çocuğuma nafaka yapmak için sekiz dirhem gümüş ödünç almıştım. Bunun yarısını size vereyim. Kendinize entari alınız) dedi. Resûl "aleyhisselâm" çarşıya çıkıp, iki dirhem ile bir entari satın aldı. Geri kalan iki dirhem ile yiyecek almağa giderken gördü ki, bir a'mâ oturmuş Allah rızâsı için ve Cennet elbiselerine kavuşmak için, bana kim bir gömlek verir diyordu. Almış olduğu entariyi bu a'mâya verdi. A'mâ, entariyi eline alınca, misk gibi güzel koku duydu. Bunun, Resûl aleyhisselâmın mübârek elinden geldiğini anladı. Çünkü, Resûl aleyhisselâmın bir kere giydiği her şey, eskiyip dağılsa bile, parçaları da misk gibi güzel kokardı. A'mâ duâ ederek, (Yâ Rabbi! Bu gömlek hürmetine, benim gözlerimi aç) dedi. İki gözü hemen açıldı. Resûl aleyhisselâmın ayaklarına kapandı. Resûl aleyhisselâm oradan ayrıldı. Bir dirhem ile bir entari satın aldı. Bir dirhem ile yiyecek satın almaya giderken, bir hizmetçi kızın ağladığını gördü. **(Kızım, niçin böyle ağlıyorsun)** buyurdu. Bir yahudinin hizmetcisiyim. Bana bir dirhem verdi. Yarım dirhem ile bir şişe ve yarım dirhem ile de yağ satın al dedi. Bunları alıp gidiyordum. Elimden düştü. Hem şişe, hem de yağ gitti. Şimdi ne yapacağımı şaşırdım dedi. Resûl "aleyhisselâm", son dirhemini kıza verdi. **"Bununla şişe ve yağ al, evine götür"** buyurdu. Kızcağız, eve geç kaldığım için yahudinin beni döğeceğinden korkuyorum dedi. Resûl "aleyhisselâm", **"Korkma! Seninle birlikte gelir, sana "birşey yapmamasını söylerim"** buyurdu. Eve gelip, kapıyı çaldılar. Yahudi kapıyı açıp, Resûlullahı (s.a.v.) görünce şaşırıp kaldı. Yahudiye, olan biteni anlatıp, kıza birşey yapmaması için şefaat buyurdu. Yahudi, Resûlullahın ayaklarına kapanıp, (Binlerce insanın baş tacı olan, binlerce

arslanın, emrini yapmak için beklediği ey koca Peygamber! Bir hizmetçi kız için, benim gibi bir miskinin kapısını şereflendirdin. Yâ Resûlallah! Bu kızı senin şerefine âzâd ettim. Bana imânı, İslâmı öğret. Huzurunda müslüman olayım) dedi. Resûl “aleyhisselâm”, ona müslümanlığı öğretti. Müslüman oldu. Evine girdi. Çoluğuna çocuğuna anlattı. Hepsi müslüman oldu. Bunlar, hep Resûlullahın (s.a.v.) güzel huylarının bereketi ile oldu.

Resûl aleyhisselâmın güzel huyları pek çoktur. Her müslümanın bunları öğrenmesi ve bunlar gibi ahlâklanması lâzımdır. Böylece, dünyâda ve ahirette felaketlerden, sıkınalardan kurtulmak ve o iki cihan efendisinin şefaatine kavuşmak nasib olur.

Resûlullah efendimiz (s.a.v.) şu duayı çok okurdu: **(Allahümme innî es’elüke ssıhhate vel-âfiyete vel-emânete ve hüsnel-hulkı verrıdâe bilkaderi birahmetike yâ erhamerrâhimîn).** Bunun manâsı (Yâ Rabbî! Senden, sıhhat, afiyet ve emânete hıyanet etmemek ve güzel ahlâk ve kaderden râzı olmak istiyorum. Ey merhamet sahiplerinin en merhametlisi! Merhametin hakkı için, bunları bana ver!) demektir. Biz zavallılar da, ulu ve şanlı Peygamberimiz gibi duâ etmeliyiz!

RESÛL-İ EKREMİN GÜZEL AHLÂKINDAN VE ÂDETLERİNDEN BAZILARI

1- Resûlullahın ilmi, irfanı, fehmi, ikanı, aklı, zekâsı, cömertliği, tevâzû’u, şefkati, sabrı, gayreti, hamiyyeti, sadâkati, emâneti, şecâ’ati, mehabeti, belagati fesahati, fetâneti, melâheti, vera’ı, iffeti, keremi, insâfı, hayası, zühdü, takvası bütün Peygamberlerden daha çoktu. Dostundan ve düşmanından gördüğü zararları, eziyyetleri af ederdi. Hiçbirine karşılık vermezdi. Uhud gazasında kâfirler yanağını kanatıp, dişlerini kırdıkları zaman, bunu yapanlar için, **“Yâ Rabbî! Bunları affet! Câhilliklerine bağışla”** buyurmuştur.

2- Şefkati pek çoktu. Hayvanlara su verir. Su kabını eliyle tutarak doymalarını beklerdi. Bindiği atın yüzünü ve gözünü silerdi.

3- Her çağırana lebbeyk (efendim) diyerek cevâb verirdi. Kimsenin yanında ayaklarını uzatmazdı. Diz çöküp otururdu. Hayvan Üzerinde giderken, bir yaya görünce, arkasına bindirirdi.

4- Kendisini kimseden üstün tutmazdı. Bir yolculukta, bir koyun kebabı yapılacağı zaman, biri ben keserim dedi. Bir başkası, ben derisini yüzerim dedi. Diğeri, ben pişiririm dedi. Resûlullah da, ben odun toplarım deyince, Yâ Resûlallah! Sen istirahat buyur! Biz toplarız dediler. **“Evet! Sizin her şeyi yapacağınızı biliyorum. Fakat, iş görenlerden ayrılarak oturmak istemem. Allahü teâlâ, arkadaşlarından ayrılıp oturanı sevmez”** buyurdu. Kalkıp odun toplamaya gitti.

5- Eshâbının oturdukları yere gelince, baş tarafa geçmezdi. Gördüğü aralığa otururdu. Elinde bastonu olarak, bir gün sokağa çıktıkta, görenler ayağa kalktılar. **“Başkalarının birbirlerine saygı duruşu yaptıkları gibi, benim için ayağa kalkmayınız! Ben de, sizin gibi bir insanım. Herkes gibi yerim. Yorulunca, otururum”** buyurdu.

6- Çok zaman diz çökerek otururdu. Dizlerini dikip, etrafına kollarını sararak oturduğu da görülmüştür. Yemekte, giymekte ve her şeyde hizmetçilerini kendinden ayırmazdı. Onların işlerine yardım ederdi. Kimseyi dövdüğü, sövdüğü hiç görülmedi. Her zaman hizmetinde bulunan Enes bin Mâlik diyor ki, Resûlullaha on sene hizmet ettim. Onun bana yaptığı hizmet, benim ona yaptığımdan çok idi. Bana incindiğini, sert söylediğini hiç görmedim.

7- Söküklerini, yırtıklarını kendi de yamar, koyunlarını kendi de sağar, hayvanlarına kendi de yem verirdi. Çarşıdan satın aldığını eve kendisi götürürdü. Yolculukta hayvanlarına yem verir, bazan tımar da ederdi. Bunları bazan yalnız yapar, bazan da, hizmetçilerine yardım ederdi.

8- Bazı kimselerin hizmetçileri gelip kendisini çağırdıklarında, Medine’nin âdetine uyarak, onlarla elele verip yürürdü.

9- Hastaları ziyâret eder, cenazelerde bulunurdu. Gönül almak için, kâfirlerin ve münafıkların hastalarını da ziyâret ederdi.

10- Sabah namazlarını kıldırdıktan sonra, cemaate karşı oturup, **“Hasta olan kardeşimiz var mı? Ziyaretine gidelim!”** derdi. Hasta yoksa, **“Cenazesi olan var mı? Yardıma gidelim!”** derdi. Cenaze olursa, yıkanmasında, kefenlenmesinde yardım eder, namazını kıldırır, kabrine kadar giderdi. Cenaze yoksa,**“Rüya gören varsa anlatsın! Dinleyelim, tâbir edelim!”** derdi.

11- Eshâbından birini üç gün görmese, onu sorardı. Yolculuğa gitmiş ise, hayır duâ eder, şehirde ise, ziyâretine giderdi.

12- Yolda karşılaştığı müslümana önce kendi selâm verirdi.

13- Misafirlerine, Eshâbına hizmet eder, **“Bir topluluğun en üstünü, hizmet edenidir”** buyururdu.

14- Kahkaha ile güldüğü hiç görülmedi.

Sessizce tebessüm ederdi. Bazan gülerken mübârek ön dişleri görünürdü.

15- Hep düşünceli, üzüntülü görünür, az söylerdi. Konuşmağa tebessüm ederek başlardı.

16- Lüzumsuz ve faydasız birşey söylemezdi. Lâzım olunca, kısa, faydalı ve mânâsı açık olarak söylerdi. İyi anlaşılması için ba’zan üç kere tekrar ederdi.

17- Yabancı ile ve tanıdıklarla ve çocuklarla ve ihtiyar kadınlarla ve mahrem kadınlarıyla latife, şaka yapardı.. Fakat bunlar Allahü teâlâyı bir an unutmasına sebep, olmazdı.
18- Heybetinden kimse yüzüne bakamazdı. Birisi gelip mübârek yüzüne bakınca terlerdi. **"Sıkılma! Ben melik değilim, zâlim değilim. Et suyu yiyen bir kadıncağızın oğluyum"** derdi. Adamın korkusu gidip, derdini söylemeye başlardı.
19- Bekçileri, kapıcıları yoktu. Herkes kolayca yanına gelip derdini söylerdi.
20- Hayası çoktu. Konuştuğu kimsenin yüzüne bakmağa utanırdı.
21- Kimsenin ayıbını yüzüne vurmazdı. Kimseden şikâyet etmez, arkasından söylemezdi. Bir kimsenin sözünü veya işini beğenmediği zaman, (bazı kimseler, acaba neden böyle yapıyorlar?) derdi.
22- **(İçinizde Allahü teâlâyı en iyi anlayan ve Ondan en çok korkan benim)** derdi. **(Benim gördüğümü görseydiniz, az güler, çok ağlardınız)** der, havada bulut görünce**, (Ya Rabbi! Bu bulutla bize azâb gönderme!)** derdi. Rüzgâr esince, **(Ya Rabbi! bize hayırlı rüzgâr gönder!)** derdi. Gök gürleyince, **(Ya Rabbi! Bize incinip de, öldürme. Azâbını gönderme. Afiyet ihsan eyle!)** derdi. Namaza dururken, ağlayan kimsenin içini çektiği gibi, göğsünden ses işitilirdi. Kur'ân-ı kerîm okurken de böyle olurdu.
23- Kalbinin kuvveti, şecaati şaşılacak kadar çoktu. Huneyn gazasında, müslümanlar, ganimet toplamak için dağılıp, üç dört kimse ile kalmıştı. Kâfirler, hemen hücum ettiler. Resûlullah onlara karşı durup kaçırdı. Bir kaç defa oldu. Asla gerilemedi.
24- Kâfirlerden Rigâne isminde bir çoban çok kuvvetli idi. Sığır derisi üstünde ayakta durup, on kuvvetli kişi deriyi etrafından çeker deri parçalanır, Rigâne yerinden hareket etmezdi. Resûlullaha, güreş edelim, beni yatırırsan, imâna gelirim dedi. İlk kapışmada, Rigâne sırt üstü yıkıldı. Yanlışlık oldu, tekrar güreşelim dedi. İkinci kapışmada yine yıkıldı. Üçüncüde de sırtı yere gelince: Ben imân etmem. Seninle alay etmiştim. Sırtımın yere geleceği hatırımdan bile geçmemişti. Fakat senin kuvvetinin çokluğunu pek beğendim diyerek sürüsünü Resûlullaha hediyye etti.
25- Çok cömert idi. Yüzlerle deve ve koyunlar bağışlar, kendisine birşey bırakmazdı. Nice katı kalbli kâfirler, bu ihsanlarını görerek imâna gelmişlerdir.
26- Kendisinden birşey istendikte yok dediği hiç işitilmedi. Var ise verir, yok ise sükût ederdi.
27- Allahü teâlâ, (iste vereyim) buyurmuşken, dünyâ servetini istemedi. Elenmiş buğday unu ekmeğini hiç yemedi. Hep elenmemiş arpa unu ekmeğini yerdi. Doyuncaya kadar yediği görülmedi. Ekmeği katıksız olarak veya hurma ile, sirke ile, meyva ile, çorba ile veya zeytin yağına batırıp yerdi. Tavuk, tavşan, deve, ceylân, balık ve pastırma etleri ve peynir de yerdi. Etin kol tarafını severdi. Elleri ile tutup ısırarak yerdi. Ekseriya süt veya hurma yerdi. Evde iki üç ay yemek pişmeyip, ekmek yapılmayıp, yalnız hurma yediği aylar da olmuştur. İki üç gün birşey yemediği de olurdu, Vefat ettiği zaman, bir demir zırh ceketi, otuz kilo arpa için, bir yahudide rehin bırakılmış bulundu.
28- Bir yemeği beğenmediği işitilmedi. Beğendiğini yer, beğenmediğini yemez ve birşey söylemezdi.
29- Günde bir kere yerdi. Bazan sabah, akşam yerdi. Eve gelince (yiyecek var mı?) der, yok denirse, oruç tutardı. Yemek yerken, diz çöker, bir şeye dayanmadan yerdi. Yemeğe besmele, okuyarak başlardı. Sağ eli ile yerdi.
30- Dokuz zevcesine ve birkaç hizmetçisine bazan bir senelik arpa ve hurma ayırır, bundan fakirlere de sadaka verirdi.
31- Yemekler arasında koyun etini, et suyunu, kabağı, tatlıları, balı, hurmayı, sütü, kaymağı, karpuzu, kavunu, üzümü ve hıyarı severdi.
32- Suyu yavaş yavaş, besmele ile başlayarak üç yudumda içer, sonunda **(Elhamdülillah)** der ve duâ ederdi.
33- Her Peygamber gibi, zekât malı ve sadaka almazdı. Hediyyeyi kabul ederdi. Ekseriya karşılığını verirdi
34- Giymesi caiz olanlardan her bulduğunu giyerdi. Kalın kumaştan ihram edilmiş dikilmemiş şeylerle örtünür, peştamal sarınır, gömlek ve cübbe de giyerdi. Bunlar pamuktan, yünden veya kıldan dokunmuştu. Ekseriya beyaz, bazan yeşil giyerdi. Dikilmiş elbise giydiği de olurdu. Cum'a ve bayramlarda ve yabancı elçiler geldikte ve cenk zamanlarında kıymetli gömlekler, cübbeler, yeşil, kırmızı, siyah da giyerdi. Kollarını bileklerine kadar, mübârek ayaklarını baldırın yarısına kadar örterdi.
35- Ekseriya beyaz, bazan siyah tülbent başına sarıp, ucunu bir karış kadar arkasına sarkıtırdı. Sarığı çok büyük ve pek küçük olmayıp, üç buçuk metre kadar uzundu. Sarığını takkesiz sarar, bazan sarıksız ak fitilli takke giyerdi.
36- Arabistandaki âdete uyarak saçlarını kulaklarının yarısına kadar uzatır, fazlasını kestirirdi. Saçlarına özel olarak hazırlanmış, güzel kokulu yağ sürerdi.
37- Ellerine, başına, yüzüne misk veya başka kokular sürer, ud ağacı, kâfurî ile buhurlanırdı.
38- Yatağı, içi hurma iplikleri ile dolu, dabağlanmış deriden idi. İçi yünle dolmuş bir yatak getirdiklerinde, kabul etmedi ve (**Ya Âişe! Allaha yemin ederim ki, eğer istesem, Allahü teâlâ her yerde altın ve gümüş yığınları yanımda**

bulundurur) buyurdu. Bazan hasır, tahta, döşek, yünden dokunmuş keçe veya kuru toprak üzerinde de yatardı.
39- Her gece gözlerine üç kerre sürme çekerdi.
40- Evinde ayna, tarak, sürme kabı, misvak, makas, iğne, iplik eksik olmazdı. Yolculukta bunları beraberinde götürürdü.
41- Her işinde sağdan başlamayı, sağ eliyle yapmayı severdi. Yalnız, sol eliyle taharetlenildi.
42- Mümkün olduğu kadar her işini tek sayıda yapardı.
43- Yatsıdan sonra gece yarısına kadar uyuyup, sonra sabah namazına kadar ibâdet yapardı. Sağ yanına yatar, sağ elini yanağı altına kor, bazı sûreler okuyup uyurdu.
44- Tefe'ül ederdi. Yani, ilk gördüğü, birdenbire gördüğü şeyleri hayra yorardı. Hiçbir şeyi uğursuz saymazdı.
45- Üzüntülü zamanlarında sakalını tutar, düşünürdü.
46- Üzüldüğü zaman, hemen namaza başlardı. Namazın lezzeti, safâsı ile gamı giderdi.
47- Başkasını çekiştirenin sözünü asla dinlemezdi.

MUHAMMED ALEYHİSSELÂMIN FAZİLETLERİ

Muhammed aleyhisselâmın faziletlerini bildiren yüzlerce kitap vardır. Fazilet, üstünlük demektir. Üstünlüklerinden sekseniki adedi aşağıda bildirilmiştir:
1- Mahlûklar içinde ilk olarak Muhammed aleyhisselâmın ruhu yaratılmıştır.
2- Allahü teâlâ, onun ismini Arşa, Cennetlere ve yedi kat göklere yazmıştır.
3- Hindistânda yetişen bir gülün yapraklarında **(Lâ ilâhe illallah Muhammedün resûlullah)** yazılıdır.
4- Basra şehrine yakın bir nehirde tutulan balığın sağ tarafında Allah, sol tarafında Muhammed yazılı görülmüştür. Bunlara benzeyen vak'alar çoktur.
5- Muhammed aleyhisselâmın ismini söylemekten başka vazifesi olmayan melekler vardır.
6- Meleklerin hazret-i Âdeme karşı secde etmeleri için emir olunması, alnında Muhammed aleyhisselâmın nuru bulunduğu için idi.
7- Adem aleyhisselâm zamanında namaz için okunan ezanda, hazreti Muhammedin (s.a.v.) ismi de söylenirdi.
8- Allahü teâlâ bütün Peygamberlere emir etti ki, Muhammed aleyhisselâm sizin zamanınızda Peygamber olursa, ona îmân etmeleri için ümmetlerinize de emrediniz!
9- Tevratta, İncilde ve Zeburda Muhammed aleyhisselâmın ve dört halifesinin ve eshabından ve ümmetinden bazılarının isimleri bildirilmiş ve medh olunmuşlardır. Allahü teâlâ, kendinin Mahmûd isminden Muhammed kelimesini çıkararak Habîbine isim koymuştur. Allahü teâlâ, kendi isimlerinden Raûf ve Rahîm isimlerini Habîbine de vermiştir.
10- Dünyaya geldiği zaman, melekler tarafından sünnet edilmiştir.
11- Dünyaya geleceği zaman, çok büyük alâmetler görülmüştür. Tarih ve mevlid kitaplarında yazılıdır.
12- Dünyaya gelince, şeytanlar göke çıkamaz, meleklerden haber çalamaz oldular.
13- Dünyaya geldiği zaman, yeryüzündeki bütün putlar, tapınılan heykeller yüzüstü devrildiler.
14- Beşiğini melekler sallardı.
15- Beşikte iken gökdeki ay ile konuşurdu. Mübârek parmağı ile işaret ettiği tarafa meyl ederdi.
16- Beşikte iken konuşmağa başladı.
17- Çocuk iken, açıklarda gezerken, başı hizasında bir bulut da birlikde hareket ederek gölge yapardı. Bu hâl, Peygamberliği başlayıncaya kadar devam etti.
18- Üç yaşında iken ve kırk yaşında Peygamberliği bildirildiği vakit ve elliiki yaşında mi'râca götürülürken, melekler göğsünü yardı. Cennetten getirdikleri leğen içinde Cennet suyu ile kalbini yıkadılar.
19- Her Peygamberin sağ eli üstünde nübüvvet mührü vardı. Muhammed aleyhisselâmın ise, sol kürekteki deri üzerinde kalbi hizasında idi. Cebrâil aleyhisselâm kalbini yıkayıp, göğsünü kapadığı zaman Cennetten getirdiği mühür ile sırtını mühürlemişti.
20- önünden gördüğü gibi, arkasından da görürdü.
21- Aydınlıkta gördüğü gibi, karanlıkta da görürdü.
22- Tükürüğü acı suları tatlı yaptı. Hastalara şifâ verdi. Bebeklere süt gibi gıda oldu.
23- Gözleri uyurken, kalbi uyanık olurdu. Bütün Peygamberler de böyle idi.
24- ömründe hiç esnemedi. Bütün Peygamberler de böyle idi.
25- Teri gül gibi güzel kokardı. Bir fakir kimse, kızını evlendirirken, kendisinden yardım istemişti. O ânda verecek şeyi yoktu. Küçük bir şişeye terinden koyup verdi. O kız, yüzüne, başına sürünce, evi misk gibi kokardı. Evi (güzel kokulu ev) adı ile meşhûr oldu.
26- Orta boylu olduğu halde, uzun kimselerin yanında iken, onlardan yüksek görünürdü.
27- Güneş ve ay ışığında yürüyünce, gölgesi yere düşmezdi.
28- Bedenine ve elbisesine sinek, sivri sinek ve başka böcekler konmazdı.
29- Çamaşırlarını ne kadar çok giyse, hiç kirlenmezlerdi.
30- Her yürüdüğü zaman, arkasından melekler gelirdi. Bunun için, Eshâbını önden yürütür, arkamı meleklere bırakın derdi.
31- Taş üstüne basınca, taşta ayağının izi kalırdı. Kum üstünde giderken hiç iz bırakmazdı. Açıkta abdest bozduğu zaman, yer yarılıp bevl ve benzerleri toprak içinde kalırdı.

Oradan etrafa güzel kokular yayılırdı. Bütün Peygamberler de böyle idi.

32- Hacamat kanından içenler oldu. Bunu işitince**, (Cehennem öteyi onu yakmaz)** buyurdu.

33- Büyük bir mu'cizesi de, mi'râca götürülmesidir. Burak denilen Cennet hayvanı ile Mekke'den Kudüse götürüldü. Oradan göklere ve Arşa götürüldü. Kendisine acaip şeyler gösterildi. Allahü teâlâyı baş gözü ile gördü. Bir ânda tekrar evine getirildi. Mi'râc mu'cizesi başka hiçbir Peygambere yerilmedi.

34- İnsanlar ve melekler içinde en çok ilim Ona verildi. Ümmî olduğu halde, yani kimseden birşey öğrenmemiş iken, Allahü teâlâ ona her şeyi bildirmiştir. Âdem aleyhisselâma her şeyin ismi bildirildiği gibi, Ona her şeyin ismi ve ilmi bildirilmiştir.

35- Ümmetinin isimleri, cisimleri ve aralarında olacak şeylerin hepsi kendisine bildirildi.

36- Aklı, bütün insanların aklından daha çoktur.

37- İnsanlarda bulunabilecek bütün iyi huyların hepsi ona ihsan olundu. Büyük şair Ömer İbnil Farıda (Resûlullahı niçin medhetmedin) dediklerinde, Onu medhetmeğe gücüm yetmeyeceğini anladım. Onu medhedecek kelime bulamadım demiştir.

38- Kelime-i şehâdette, ezanda, ikâmetde, namazdaki teşehhüdde, birçok dualarda, bazı ibâdetlerde ve hutbelerde, nasihat yapmakta, sıkıntılı zamanlarda, kabirde, mahşerde, Cennette ve her mahlûkun lisanında Allahü teâlâ, Onun ismini kendi isminin yanına koymuştur.

39- Üstünlüklerinin en üstünü, Habîbullah olmasıdır. Allahü teâlâ, Onu kendisine sevgili, dost yapmıştır. Onu herkesden, her melekten daha çok sevmiştir, **(İbrâhimi Halil yaptım ise, seni kendime Habîb yapdım)** buyurmuştur.

40- **(Sana, râzı oluncaya kadar, yeter deyinceye kadar) her dilediğini (vereceğim)** âyeti, Allahü teâlânın Peygamberine bütün ilimleri, bütün üstünlükleri ahkâm-ı İslâmiyyeyj, düşmanlarına karşı yardım ve galebe ve ümmetine fetihler, zaferler ve kıyâmette her türlü şefaat ve tecelliler ihsan edeceğini vaad etmektedir. Bu âyet geldiği zaman, Cebrâil aleyhiselâma bakarak, **(Ümmetimden birinin Cehennemde kalmasına râzı olmam)** buyurdu.

41- Gece, gündüz, uyanık iken, uykuda iken, yalnız iken, çoklukta iken, yolculukta iken, evde iken, harbde iken, gülerken, ağlarken, mübârek kalbi hep Allahü teâlâ ile idi. Dünyadaki vazifelerini yapabilmek için zevcesi Hz. Âişe'nin yanına gelip, **(Ey Âişe! Biraz benimle konuş da kendime geleyim)** der, ondan sonra Eshâbına nasihat ve irşâd etmeğe giderdi. Sabah namazının sünnetini evinde kılıp, Hz. Âişe ile bir miktar konuştuktan sonra, Eshâbına farzı kıldırmak için mescide giderdi. Bu hâl hasâis-i peygamberidir. Hz. Aişe ile konuşmadan dışarı çıksa idi, ilâhi tecellilerden ve nurlardan dolayı, yüzüne kimse bakamazdı.

42- Allahü teâlâ, Kur'ân-ı kerîmde, her Peygamberi ismi ile bildirmiştir. Muhammed aleyhisselâmı ise, ey Resûlüm, ey Peygamberim diyerek bildirmiştir.

43- Gayet açık, kolay anlaşılır olarak konuşurdu. Arabî lisanının her lehçesi ile konuşurdu. Çeşitli yerlerden gelip soranlara onların lügati jle cevâb verirdi. İşitenler hayran olurlardı. **"Allah beni çok güzel yetiştirdi"** buyurdu.

44-Az kelimelerle çok şey anlatırdı. Yüzbinden ziyâde hâdis-i şerîfi, Onun (Cevâmi-ul kelim) olduğunu göstermektedir. Bazı âlimler dediler ki, Muhammed aleyhisselâm, İslâm, dininin dört temelini, dört hadîsle bildirmiştir. **(Ameller niyyete göre değerlendirilir ve (Halâl meydandadır, harâm meydandadır.) ve (Davacının şâhid göstermesi ve dâvâlının yemin etmesi lâzımdır) ve (Bir kimse, kendine istediğini, din kardeşi için de istemedikçe, imânı kâmil olmaz).** Bu dört hadîsten birincisi, ibâdet bilgilerinin, ikincisi, muamelât bilgilerinin, üçüncüsü, husûmât, yâni adalet işlerinin ve siyâset bilgilerinin, dördüncüsü de, âdâb ve ahlâk bilgilerinin temelidir.

45- Muhammed aleyhisselâm ma'sum idi. Bilerek ve bilmeyerek büyük ve küçük, kırk yadından evvel ve sonra, hiçbir günâh işlememiştir. Çirkin hiçbir hareketi görülmemiştir.

46- Müslümanların namazda otururken **(Esselâmû aleyke eyyühennebiyyü ve rahmetullahi)**okuyarak, Muhammed aleyhisselâma selâm vermeleri emr olundu. Namazda başka bir Peygambere ve meleklere karşı söylemek caiz olmadı.

47- Rütbeyi, saltanatı istememiş, Peygamberliği, fakirliği dilemiştir. Bir sabah Cebrâil aleyhisselâm ile konuşurken bu gece evimizde yiyecek bir lokmamız yoktu buyurdu. O ânda, İsrâfil aleyhisselâm gelip (Allahü teâlâ söylediğini işitti ve beni gönderdi. İstersen her elini sürdüğün taş altın olsun, gümüş olsun, zümrüt olsun. İstersen melik olarak Peygamberlik yap) dedi. Resûlullah üç kere **(Kul olarak Peygamberlik istiyorum)** dedi.

48- Başka Peygamberler belli bir zamanda, belli bir memlekette Peygamberlik yaptı. Muhammed aleyhisselâm ise, yer yüzündeki bütün insanlara ve cinne kıyâmete kadar Peygamber olarak gönderilmiştir. Meleklerin de, hayvanların da, nebatların da, cansızların da, kısaca bütün mahlûkların Peygamberi olduğunu bildiren âlimler de vardır.

49- Bütün varlıklara rahmeti, faydası yayılmıştır. Mü'minlere faydası meydandadır. Başka Peygamberlerin zamanındaki kâfirlere, dünyâda azaplar yapılır, yok edilirlerdi. Ona îmân etmeyenlere dünyâda âzâp yapılmadı. Bir gün Cebrâil

aleyhisselâma **(Allahü teâlâ, benim âlemlere rahmet olduğumu bildirdi. Benim rahmetimden sana da nasib oldu mu?)** dedi. Cebrâil de (Allah'ın büyüklüğü, dehşeti karşısında sonumun nasıl olacağından korku içindeyim. Sana, emin olduğumu bildiren âyeti getirince, bu müthiş korkudan kurtuldum. Bandan büyük rahmet olar mu?) dedi.

50- Allahü teâlâ, Muhammed aleyhisselâmın râzı olmasını istemiştir.

51- Başka Peygamberler, kâfirlerin iftiralarına kendileri cevap vermiştir. Muhammed aleyhisselâma yapılan iftiralara ise, Allahü teâlâ cevap vererek, Onun müdafaasını yapmıştır.

52- Muhammed aleyhisselâmın ümmetinin sayısı, başka peygamberlerin ümmetlerinin sayıları toplamından daha çoktur. Onlardan daha üstün ve daha şereflidirler. Cennete gideceklerin üçte ikisinin bu ümmetten olacağı, hadîs-i şerîflerde bildirilmiştir.

53- **(Ümmetimin dalâlet üzerinde bileşmemelerini Rabbimden diledim. Kabul eyledi)** hadîsi meşhûrdur.

54- Resûlullaha Verilecek sevablar, diğer Peygamberlere verilecek sevablardan kat kat ziyadedir.

55- Kendisini ismi ile çağırmak, yanında yüksek sesle konuşmak, uzaktan kendisine seslenmek, yolda önüne geçmek harâm edilmiştir. Başka Peygamberlerin ümmetleri, kendilerini isimleri ile çağırırlardı.

56- İsrâfil aleyhisselâm da Muhammed aleyhisselâma çok kerre gelmiştir. Başka Peygamberlere yalnız Cebrâil aleyhisselâm gelmiştir.

57- Cebrâil aleyhisselâmı melek şeklinde iki kere görmüştür. Başka hiçbir Peygambere melek şeklinde görünmemiştir.

58-Kendisine Cebrâil aleyhisselâm yirmidörtbin kerre gelmiştir. Başka Peygamberlerden en çok olarak Musa aleyhisselâma, dört yüz kerre gelmiştir.

59- Allahü teâlâya Muhammed aleyhisselâm ile and vermek caiz olup, başka Peygamberlerle ve meleklerle caiz değildir.

60- Muhammed aleyhisselâmdan sonra, zevcelerini başkalarının nikâhla almaları harâm edilmiş, bu bakımdan mü'minlerin anneleri oldukları bildirilmiştir.

Başka Peygamberlerin zevceleri kendilerine ya zararlı olmuş veya fâidesiz olmuşlardır. Muhammed aleyhisselâmın zevceleri ise, dünyâ ve âhiret işlerinde, kendisine yardımcı olmuşlar, fakirliğe sabretmişler, şükür etmişler ve İslâmiyeti yaymakta çok hizmet etmişlerdir.

61-, Resûlullahın kızları, zevceleri, dünyâ kadınlarının en üstünleridir. Eshâbının hepsi de, Peygamberlerden başka, bütün insanların en üstünleridir. Şehirleri olan Mekke-i mükerreme ve sonra Medine-i münevvere, yer yüzünün en kıymetli yerleridir. Mescid-i şerîfinde kılınan bir rekât namaza, bin rekât sevabı yazılır. Başka ibâdetler için de böyledir. Kabri ile minber arası, Cennet bahçesi gibi kıymetlidir. **"Öldükten sonra beni ziyâret eden, diri iken etmiş gibidir. Haremeynden birinde ölen bir mü'min, kıyâmet günü emin olarak diriltilir"** buyurdu. Mekke ve Medine şehirlerine (Haremeyn) denir.

62- Nesep ve sebep bakımından, yani kan ve nikâh bakımından olan akrabalığın kıyâmetde faydası yoktur. Resûlullahın akrabası bundan müstesnadır.

63- Herkesin soyu oğlundan ürer. Hazret-i Muhammed aleyhisselâmın soyu ise, kızı Fâtıma'dandır.

64- Onun ismini taşıyan mü'minler Cehenneme girmeyecektir.

65- Onun her sözü, her işi doğrudur. Her ictihâdı, Allahü teâlâ tarafından doğrulanır.

66- Onu sevmek herkese farzdır. **"Allahı seven, beni sever"** buyurmuştur. Onu sevmenin alâmeti, dinine, yoluna, sünnetine ve ahlâkına uymakdır. Kur'ân-ı kerîmde **"Bana uyarsanız, Allah sizi sever"**demesi emir olundu.

67- Onun ehl-i beytini sevmek vaciptir. **"Ehl-i beytime düşmanlık eden münafıktır"** buyurmuştur. Ehl-i beyt, zekât alması harâm olan akrabasıdır. Bunlar, zevceleri ve dedesi Hâşimin soyundan olan mü'minlerdir ki, Alinin, Ukaylin, Cafer Tayyarın ve Abbâsın soyundan olanlardır.

68- Eshâbının hepsini sevmek vâcibdir**. "Benden sonra Eshâbıma düşmanlık etmeyiniz! Onları sevmek, beni sevmektir. Onlara düşman olmak, bana düşman olmaktır. Onları inciten, beni incitmiş olur. Beni inciten de, Allahı incitir. Allahü teâlâ, kendisini incitene azap yapar"** buyurdu.

69- Allahü teâlâ, Muhammed aleyhisselâma, gökde iki ve yerde iki yardımcı yaratmıştır. Bunlar; gökde Cebrâil (a.s.), Mikâil (a.s.) ve yerde ise Hz. Ebû Bekir ve Hz. Ömer'dir.

70- Her inşanın cinden bir arkadaşı vardır. Bu şeytan kâfirdir, insanı aldatarak, vesvese vererek, imânım almağa, günah yaptırmağa çalışır, Resûl aleyhisselâm, kendi arkadaşı olan cinniyi imâna getirmiştir.

71- Erkek, kadın, büyük yaşta vefât eden herkese kabrinde Muhammed aleyhisselâm sorulacaktır. Rabbin kimdir denildiği gibi, Peygamberin kimdir de denilecektir.

72- Muhammed aleyhisselâmın hadîs-i şerîflerini okumak ibâdettir. Okuyana sevab verilir.

73- Mübârek ruhunu almak için, Azrâil aleyhisselâm insan şeklinde geldi, içeri girmek için izin istedi.

74- Kabrinin içindeki toprak, her yerden ve Kâ'beden (ve Cennetlerden) daha efdaldir.

75- Kabirde, bilmediğimiz bir hayatla diridir. Kabirde Kur'ân-ı kerîm okur, namaz kılar. Bütün Peygamberler de böyledir.

76- Dünyanın her yerinde Resûlullaha salevât okuyan müslümanların selâmlarını işiten melekler, kabrine gelip haber verirler. Kabrini hergün binlerce melek ziyâret eder.
77- Ümmetinin amelleri ve ibâdetleri her sabah ve akşam kendisine gösterilir. Bunları yapanları da görür, günah işleyenlerin af olman için duâ eder,
78- Kabrini ziyâret etmek, kadınlara da müstehabdır. Başka kabirleri ise, yalnız tenhâ zamanlarda ziyâret etmeleri caizdir.
79- Diri iken olduğu gibi, vefâtından sonra da, dünyânın her yerinde, her zaman Ona tevessül edenlerin, yani Onun hatırı ve hürmeti için istiyenlerin duasını Allahü teâlâ kabul eder.
80- Kıyâmet günü kabirden ilk önce Resûlullah kalkacaktır. Üzerinde Cennet elbisesi bulunacaktır. Burak üzerinde mahşer (toplantı) yerine gidecektir. Elinde (Livaülhamd) denilen bayrak olacaktır. Peygamberler ve bütün insanlar bu bayrağın altında duracaktır. Hepsi, bin sene beklemekten, çok sıkılacaklardır. Önce Âdem, sonra Nuh, sonra İbrâhim ve Musa ve İsâ Peygamberlere gidip, hesaba başlanması için şefaat etmelerim dileyeceklerdir. Her biri, birer özür bildirerek, Allahtan utandıklarını, korktuklarını söyleyecekler, şefaat etmeyeceklerdir. Sonra, Resûlullaha gelip yalvaracaklardır. Secde edip, duâ edecek ve şefaati kabul olacaktır. Önce, Onun ümmetinin hesabı görülecek, en önce sırattan geçecekler ve Cennete gireceklerdir. Her gittiği yeri nurlandıracaklardır. Hz. Fâtıma sıratdan geçerken (Herkes gözlerini kapasın! Muhammed aleyhisselâmın kızı geliyor) denecektir.
81- Altı yerde şefaat yapacaktır. Birincisi (Makâm-ı Mahmûd) denilen şefaati ile, bütün insanları mahşerde beklemek azabından kurtaracaktır: İkincisi, şefaati, çok kimseyi Cennete sokacaktır. Üçüncüsü, âzâp çekmesi lâzım olanları azaptan kurtaracaktır. Dördüncüsü, günahı çok olan mü'minleri, Cehennemden çıkaracaktır. Beşincisi, sevabı ve günâhı müsavi olup, (Araf) denilen yerde bekliyenlerin Cennete gitmelerine şefaat edecektir. Altıncısı, Cennette olanların derecelerinin yükselmesine şefaat edecektir.
82- Resûlullahın Cennette bulunduğu makamın ismi (Vesile) dır. Burası Cennetin en yüksek derecesidir. Cennette bulunan herkese birer dal yetişecek olan (sidretülmüntehâ) ağacın kökü oradadır. Cennettekilere her nimet, bu dallardan gelecektir.

MU'CİZELERİ

Hz. Muhammedin (s.a.v.) Allahın Peygamberi olduğunu açıklayan şâhidler sayılamayacak kadar çoktur. Allahü teâlâ, **"Sen olmasaydın, hiçbir şeyi yaratmazdım,"** buyurdu. Bütün varlıklar, Allahın varlığını, birliğini gösterdikleri gibi, Hz. Muhammedin peygamber olduğunu ve üstünlüğünü de göstermektedirler. Ümmetinin Evliyasında hâsıl olan kerâmetler, hep Onun mu'cizeleridir. Çünkü, kerâmetler, Ona tâbi olanlarda, Onun izinde gidenlerde hâsıl olmaktadır. Hattâ, bütün Peygamberler, Onun ümmetinden olmak istedikleri için, daha doğrusu, hepsi Onun nurundan yaratıldıkları için, Onların mu'cizeleri de Muhammed aleyhisselâmın mu'cizelerinden sayılır. Muhammed aleyhisselâmın mu'cizeleri, zaman bakımından üçe ayrılmıştır: Birincisi mübârek ruhu yaratıldığından başlayarak Peygamberliğinin bildirildiği (bi'set) zamanına kadar olanlardır, ikincisi, bi'setden vefâtına kadar olan zaman içindekilerdir. Üçüncüsü, vefâtından kıyâmete kadar olmuş ve olacak şeylerdir. Bunlardan birincilere, (irhâs) ya'nî, başlangıçlar denir. Her biri de ayrıca, görerek veya görmeyip akıl ile anlaşılan mu'cizeler olmak üzere ikiye ayrılırlar. Bütün mu'cizeler o kadar çokdur ki, sınırlamak, saymak mümkün olmamıştır, ikinci kısımdaki mu'cizelerin üç bin kadar olduğu bildirilmiştir. Bunlardan meşhûr olan kırküç adedi aşağıdadır.
1- Muhammed aleyhisselâmın mu'cizelerinin en büyüğü Kur'ân-ı Kerîm'dir. Bugüne kadar gelen bütün şairler, edebiyatçılar, Kur'ân-ı kerîmin nazmında ve mânâsında âciz ve hayran kalmışlardır. Bir âyetin benzerini söyleyememişlerdir. İ'cazı ve belâgatı insan sözüne benzemiyor. Yani, bir kelimesi çıkarılsa veya bir kelime eklense, lafzındaki ve mânâsındaki güzellik bozuluyor. Bir kelimesinin yerine koymak için, başka kelime arayanlar bulamamışlardır. Nazmı Arab şairlerinin şiirlerine benzemiyor. Geçmişte olmuş ve gelecekte olacak nice gizli şeyleri haber vermektedir. İşitenler ve okuyanlar, tadına doyamıyorlar. Yorulsalar da, usanmıyorlar. Okuması ve işitmesi, sıkıntıları giderdiği sayısız tecrübelerle anlaşılmıştır. İşitenlerin kalblerine dehşet ve korku çökenler, bu sebepten ölenler bile görülmüştür. Nice azılı İslâm düşmanları Kur'ân-ı kerîmi dinlemekle, kalbleri yumuşamış îmâna gelmişlerdir, İslâm düşmanlarından ve muattala, melahıde ve karamita denilen müslüman ismini taşıyan zındıklardan Kur'ân-ı kerîmi değiştirmeğe, bozmaya ve benzerini söylemeye çalışanlar olmuş ise de, hiçbiri arzularına kavuşamamıştır. Tevrat, İncil ise, insanlar tarafından her zaman değiştirilmiş ve yine değiştirilmektedir. Bütün ilimler ve tecrübe ile bulunamayacak güzel şeyler iyi ahlak ve insanlara üstünlük sağlayan meziyetler, dünyâ ve âhiret se'âdetine kavuşturacak iyilikler, varlıkların başlangıcı ve sonu hakkında bilgiler, insanlara faydalı ve zararlı olan şeylerin hepsi Kur'ân-ı kerîmde açıkça veya kapalı olarak bildirilmiştir. Kapalı olanlarını, erbabı anlayabilmektedir. Semavi kitapların hepsinde, Tevratta, Zeburda ve İncilde bulanan ilimlerin ve esrarın hepsi Kur'ân-ı

kerîmde bildirilmiştir. Hazret-i Ali ve Hazret-i Hüseyin bu ilimlerden çoğunu bildiklerini haber vermişlerdir. Kur'ân-ı kerîmi okumak çok büyük bir ni'mettir. Allahü teâlâ, bu ni'meti habibinin (sevgili peygamberinin) Ümmetine ihsan etmiştir. Melekler bu ni'metten mahrumdurlar. Bunun için Kur'ân-ı kerîm okunan yere toplanıp dinlerler. Bütün tefsîrler, Kur'ân-ı kerîmdeki ilimlerden çok azını bildirmektedirler. Kıyâmet günü, Muhammed aleyhisselâm minbere çıkıp Kur'ân-ı kerîm okuyunca, dinleyenler bütün ilimlerini ve sırlarını anlayacaklardır.

2- Muhammed aleyhisselâmın meşhûr mu'cizelerinin en büyüklerinden birisi de, ayın ikiye ayrılmasıdır. Bu mu'cize, başka hiçbir Peygambere nasib olmamıştır. Muhammed aleyhisselâm elli iki yaşında iken, Mekke'de Kureyş kâfirlerinin elebaşıları yanına gelip (peygamber isen ayı ikiye ayır) dediler. Muhammed aleyhisselâm herkesin ve hele tanıdıklarının, akrabasının îmân etmelerini çok istiyordu, Ellerini kaldırıp duâ etti. Allahü teâlâ, kabul edip, ayı ikiye böldü. Yarısı bir dağın, diğer yarısı başka bir dağın Üzerinde göründü. Kâfirler, (Muhammed bize sihir yaptı) dediler, îmân etmediler.

3- Muhammed aleyhisselâm, bazı gazalarında susuz kalındığı zaman, elini suya sokmuş, parmakları arasından su akarak, suyun bulunduğu kap devamlı taşmıştır. Bazan seksen, bazan üçyüz, bazan binbeşyüz, Tebük Gazasında ise, yetmiş bin kimsenin hepsi ve hayvanları bu sudan içmişler ve kullanmışlardır. Mübârek elini sudan çıkarınca akması durmuştur.

4- Bir gün amcası Abbâs'ın evine gidip, onu ve evlâdını yanına oturtup, üzerlerini ihramı ile örterek, **"Yâ Rabb! Bu amcamı ve Ehl-i beytimi örttüğüm gibi, sen de, Cehennem ateşinden kendilerini koru"**dedi. Duvarlardan üç kerre âmin sesi işitildi.

5- Birgün, kendisinden mu'cize isteyenlere karşı, uzaktaki bir ağacı çağırdı. Ağaç, köklerini sürüyerek gelip selâm verip, **(Eşhedü en lâ ilâhe illallah ve eşhedü enne Muhammeden abdühû ve resûlüh)**dedi. Sonra, gidip yerine dikildi.

6- Hayber gazasında, önüne zehirlenmiş koyun kebabı koyduklarında (Yâ Resûlullah! Beni yeme, ben zehirliyim) sesi işitildi.

7- Birgün elinde put bulunan kimseye, (Put bana söylerse, îmân eder misin?) dedi. Adam, ben buna elli senedir ibâdet ediyorum. Bana hiçbir şey söylemedi. Sana nasıl söyler? dedi. Muhammed aleyhisselâm **"Ey put, ben kimim?"** deyince, (Sen Allah'ın peygamberisin) sesi işitildi. Putun sahibi, hemen imâna geldi.

8- Medinede, mescidde dikili bir odun vardı. Hutbe okurken, bu direğe dayanırdı. Minber yapılınca, direğin yanına gitmedi. Odundan ağlama seslerini, bütün cemaat işittiler. Minberden inip direğe sarıldı. Sesi kesildi. **"Eğer sarılmasaydım, benim ayrılığımdan kıyâmete kadar ağlayacaktı"** buyurdu.

9- Eline aldığı çakıl taşlarının ve tuttuğu yemek parçalarının an sesi gibi tesbih ettikleri çok görülmüştür.

10- Hz. Muhammed bir çayırda giderken, üç kerre, (Yâ Resûlallah) sesini işitti. O tarafa bakıp, bağlı bir geyik gördü. Yanında bir adam uyuyordu. Geyiğe ne istediğini sordu. O da, bu avcı beni avladı. Karşıdaki tepede iki yavrum var. Beni salıver! Gidip, onları doyurup geleyim dedi. Resûl aleyhisselâm **"Sözünü tutar mısın, gelir misin"** dedi. Allah için söz veriyorum, gelmezsem Allah'ın âzâbı benim üzerime olsun, dedi. Resûlullah geyiği bıraktı. Biraz sonra geldi. Adam uyanıp, yâ Resûlallah, bir emrin mi var dedi. "Bu geyiği âzâd et!" buyurdu. Adam geyiğin ipini çözüp bıraktı. Geyik **(Eşhedü en lâ ilâhe illallah ve enneke Resûlullah)** dedi ve gitti.

11-Câbir bin Abdullah bir koyun pişirdi. Resûlullah, Eshâbı ile yediler. **"Kemikleri kırmayınız"** dedi. Kemikleri toplayıp, mübârek ellerini üstüne koyup duâ etti. Allahü teâlâ koyunu diriltti.

12- Resûlullaha, söylemez (konuşmayan) bir çocuk getirdiler. **(Ben kimim)** dedi. Sen Resûlullahsın dedi. Ölünceye kadar konuştu.

13- Bir kadın, bir kel oğlunu getirdi. Resûlullah, mübârek elleri ile başını sıvadı. Şifâ buldu. Saçları uzamaya başladı.

14- Tirmizî ve Nesâînin (Sünen) kitaplarında diyor ki, iki gözü âmâ (kör) bir kimse gelip, yâ Resûlallah! Dua et, gözlerim açılsın dedi. **"Kusursuz bir abdest al! Sonra yâ Rabbî! Sana yalvarıyorum. Sevgili peygamberin Muhammed aleyhisselâmı araya koyarak, senden istiyorum. En çok sevdiğim peygamberim Hazret-i Muhammed! Seni vesile ederek, Rabbime yalvarıyorum. Senin hatırın için kabul etmesini istiyorum. Yâ Rabbi! Bu yüce Peygamberi bana şefaatçi eyle! Onun hürmetine duamı kabul et!"** duasını okumasını söyledi. Adam, abdest alıp duâ etti. Hemen gözleri açıldı. Bu duayı müslümanlar, her zaman okumuşlar ve dileklerine kavuşmuşlardır.

15- Amcası Ebû Tâlib ile bir çölde gidiyordu. Ebû Tâlib, çok susadığını söyledi. Resûlullah, hayvandan yere inip **"Susadın mı?"** dedi. Evet dedikte, mübârek ayaklarının ökçesini yere vurdu. Su çıktı. **"Amcam, bu sudan iç!"** buyurdu.

16- Hudeybiye seferinde susuz bir kuyunun yanına kondular. Askerler susuzluktan şikâyet ettiler. Bir kova su istedi, içinden abdest alıp ve tükürüp, bunu kuyuya döktürdü. Bir ok

verip, **“Kuyuya atın”** buyurdu. Kuyunun su ile dolduğunu gördüler.

17- Medinede minberde hutbe okurken, bir kimse, yâ Resûlallah! Susuzluktan çocuklarımız, hayvanlarımız, tarlalarımız helâk oluyor, imdadımıza yetiş dedi. Ellerini kaldırıp, duâ eyledi. Gökte hiç bulut yokken, mübârek ellerini yüzüne sürmeden, bulutlar toplandı. Hemen yağmur başladı. Bir kaç gün devam etti. Yine minberde okurken o kimse, yâ Resûlallah! Yağmurdan helâk olacağız deyince, Resûl aleyhisselâm tebessüm etti ve **“Yâ Rabbi! Rahmetini başka kullarına da ihsan eyle!”** dedi. Bulutlar açılıp, güneş göründü.

18- Bir kadın, hediye olarak bal gönderdi. Balı kabul edip boş kabı geri gönderdi. Allahü teâlânın kudreti ile, kap bal ile dolu olarak geri geldi. Kadın gelerek, (Ya Resûlallah! Hediyemi niçin kabul etmediniz? Acaba günahım nedir?) dedi. **“Senin hediyeni kabul ettik. Gördüğün bal, Allahü teâlânın hediyene verdiği berekettir”** dedi. Kadın sevinerek, bak evine götürdü. Çoluk çocuğu ile aylarca yediler. Hiç eksilmedi. Bir gün yanılarak balı başka kaba koydular. Oradan yiyerek bitirdiler. Bunu Resûlullaha haber verdiler.**“Gönderdiğim kabda kalsaydı, dünyâ durdukça yerlerdi, hiç eksilmezdi”** buyurdu.

19- Eshâb-ı kirâmdan Ebû Hüreyre(r.a.) diyor ki, Resûlullaha (s.a.v.) birkaç hurma getirdim. Bunlara bereket verilmesi için duâ etmesini söyledim. Bereketli olmaları için duâ buyurdu. Hurmaların bulunduğu çantaları gece gündüz yanımdan ayırmayıp, Hz. Osman (r.a.) zamanına kadar hep yedim. Yanımdakilerede yedirdim ve avuç doluları sadakalar verdim. Hz. Osman’ın şehîd olduğu gün zayi oldular.

20- Acem padişahı Kisrâ’nın ve Rum padişahı Kayser’in memleketlerinin müslümanların eline geçeceğini ve hazinelerinin Allah yolunda dağıtılacağını müjdeledi.

21- Ümmetinden çok kimsenin denizden gazaya gideceklerini ve sahabeden olan Ümmî Hirâm ismindeki kadının, o gazada bulunacağını haber verdi. Hz. Osman halife iken müslümanlar, gemiler ile Kıbrıs adasına gidip harb ettiler. Bu hanım da beraber idi. Orada şehîd oldu.

22- Hz. Muâviye’ye, **“Birgün ümmetimin üzerine hâkim olursan, iyilik yapanlara mükâfat et! Kötülük edenleri de af eyle!”** dedi. Hz. Muâviye, Hz. Osman zamanında Şam’da yirmi sene valilik, sonra yirmi sene de halifelik yaptı.

23- Abdullah İbni Abbas’ın annesine bakıp, **“Senin bir oğlun olacak. Doğduğu zaman bana getir!”**dedi. Çocuğu getirdiklerinde, kulağına ezan ve ikâmet okuyup, mübârek tükürüğünden ağzına sürdü. İsmini Abdullah koyup annesinin kucağına verdi. **“Halifelerin babasını al, götür!”** dedi. Çocuğun babası olan Hz. Abbas, bunu işitip, gelip sorunca **“Evet, böyle söyledim. Bu çocuk halifelerin babasıdır. Onlar arasında Seffah, Mehdi ve tsA aleyhisselâmla namaz küan bir kimse bulunacaktır.”** dedi. Abbasiyye devletinin başına çok halifeler geldi. Bunların hepsi Abdullah bin Abbas’ın soyundan oldu.

24- Eshâbından çok kimseye hayır dualar etmiş, hepsi kabul olunarak faydalarını görmüşlerdir.

Hz. Ali diyor ki, Resûlullah (s.a.v.) beni Yemen’e kadı (hâkim) olarak göndermek istedi. Yâ Resûlallah! (s.a.v.) Ben kadılık yapmasını, mahkemede hüküm vermesini bilmiyorum dedim. Mübârek elini göğsüme koyup, **“Yâ Rabbi! Bunun kalbine doğru şeyleri bildir. Hep doğru söylemek nasib eyle!”** buyurdu. Allah’a yemin ederim ki, bana gelen şikâyetçilerden doğru olanı hemen anlar, hak üzere hüküm ederdim.

25- Amcasının oğlu Abdullah bin Abbas’ın alnına mübârek elini koyup, **“Yâ Rabbi! Bunu dinde derin âlim yap, hikmet sahibi eyle! Kur’ân-ı kerîmin bilgilerini kendisine ihsan eyle!”** dedi. Bundan sonra bütün ilimlerde ve bilhassa tefsîr, hadîs ve fıkıh bilgilerinde zamanını” bir tanesi oldu. Sahâbe ve tâbi’în her şeyi bundan öğrenirdi. (Tercümân-ül-Kur’ân), (Bahr-ül-ilim) ve (Reîs-ül-Müfessirîn) isimleriyle meşhûr, oldu. İslâm memleketleri bunun talebeleri ile doldu.

26- Hizmetçilerinden Enes bin Mâlik’e, **“Yâ Rabbi! Bunun malını ve çocuklarını çok eyle. Ömrünü uzun eyle. Günâhlarını af eyle!”** duasını yaptı. Zaman geçtikçe malları, mülkleri çoğaldı. Ağaçları, bağları her sene meyve verdi. Yüzden ziyâde çocuğu oldu. Yüzon sene yaşadı. Ömrünün sonunda, yâ Rabbî! Habîbinin benim için yaptığı dualardan üçünü kabul ettin, ihsan ettin! Dördüncüsü olan günahlarımın affedilmesi acaba nasıl olacak deyince, (Dördüncüsünü de kabul ettim. Hatırını hoş tut!) sesini işitti.

27- Nâbiga ismindeki meşhûr şair, şiirlerinden birkaçını okuyunca, Peygamberimiz, Arablar arasında meşhûr olan **“Allahü teâlâ dişlerini dökmesin!”** duasını söyledi. Nâbiga yüz yaşına gelmişti. Dişleri ak ve berrak, inci gibi dizilmiş dururdu.

28- Kendi kızı Fâtıma, bir gün yanına geldi. Açlıktan benzi sararmıştı. Elini onun göğsüne koyup, **“Ey açları doyuran Rabbim! Muhammed’in (s.a.v.) kızı Fâtıma’yı aç bırakma!”** dedi. Fâtıma’nın hemen yüzü kanlandı, canlandı, ölünceye kadar hiç açlık duymadı.

29- Bir kimse, sol eliyle yemek yiyordu. **“Sağ el ile ye!”** dedi. Sağ kolum hareket etmiyor diye yalan söyledi **“Sağ elin artık hareket etmesin!”** buyurdu, ölünceye kadar, sağ elini ağzına götüremez oldu.

30- Acem padişahı Hüsrev Pervîze îmân etmesi için mektûb gönderdi. Alçak Hüsrev mektubu parçaladı ve getiren elçiyi şehîd eyledi. Resûl aleyhisselâm bunu işitince çok üzüldü **ve "Yâ Rabbî! Benim mektubumu parçaladığı gibi, onun mülkünü parçala!"** dedi. Resûlullah (s.a.v.) hayatta iken Hüsrev'i oğlu Şiruye hançerle parçaladı. Hz. Ömer halife iken, Acem memleketinin hepsini müslümanlar fethedip, Hüsrev'in nesli de, mülkü de kalmadı.

31- Resûl aleyhisselâm, çarşıda emr-i mâruf ve nehy-i münker ederken, nasihat verirken, Mervan'ın babası olan Hakem bin Âs ismindeki alçak, Resûlullah'ın arkasından gelerek, gözlerini açıp kapar ve yüzünü buruşturur, böylece alay ederdi. Resûl aleyhisselâm, arkaya dönüp, onun bu çirkin hâlini görünce, **"Kendini gösterdiğin şekilde kal"** buyurdu, ölünceye kadar, yüzü gözü oynak kaldı.

32- Allahü teâlâ habîbini belâlardan korurdu. Ebû Cehil, Resûlullahın (s.a.v.) en büyük düşmanı idi. Büyük bir taşı mübârek başına vurmak için kaldırdığında, Resûlullahın (s.a.v.) iki omuzunda birer yılan görerek taş elinden düştü ve kaçtı.

33- Kâ'be yanında namaz kılarken, yine alçak Ebû Cehil, tam zamanıdır diyerek bıçakla üzerine yürümek isterken, hemen geri dönüp kaçtı. Arkadaşları, niçin korktun dediklerinde, Muhammed ile aramızda ateş dolu bir hendek gördüm. Birçok kimse beni bekliyorlardı. Bir adım atsaydım, yakalayıp ateşe atacaklardı. Çok korktum dedi. Bunu müslümanlar işitip, Resûlullaha (s.a.v.) sorduklarında, **"Allah'ın melekleri, onu yakalayıp parçalayacaklardı"** buyurdu.

34- Hicretin üçüncü senesinde, Resûl aleyhisselâm (Kattan) gazvesinde bir ağaç dibinde yalnız yatarken, Dâsür isminde bir pehlivan kâfir, elinde kılıçla gelip, seni benden kim kurtarır? dedi. Resûlullah, (s.a.v.)**"Allah kurtarır"** dedikte, Cebrâil ismindeki melek, insan şeklinde görünüp, kâfirin göğsüne vurdu. Yıkılıp kılıç elinden düştü. Resûl aleyhisselâm kılıcı eline alıp, **"Seni benden kim kurtarır?"** dedi. Beni kurtaracak, senden daha hayırlı kimse yoktur diye yalvardı. Af buyurup serbest bıraktı. Îmâna gelip, çok kimselerin imâna gelmesine sebep oldu.

35- Resûl aleyhisselâm, bir gün abdest alıp, mestlerinden birini giyip, ikincisine elini uzatırken, bir kuş geldi. Bu mesti kapıp havada silkti. İçinden bir yılan düştü. Sonra kuş, mesti yere bıraktı. Bugünden sonra, ayakkabı giyerken, önce silkelemek sünnet oldu.

36- Sahâbeden Enes bin Mâlik'de Resûlullahın (s.a.v.) mübârek yüzünü sildiği bir mendili vardı. Enes, bununla yüzünü siler, kirlendiği zaman, ateşe bırakırdı. Kirler yanar mendil yanmaz, tertemiz olurdu.

37- Selmân-ı Fârisî, hak din aramak için, İran'dan çıkıp dünyâyı dolaşmaya başladı. Bunu bir yerde yakalayıp, Medineli bir Yahudiye köle olarak sattılar. Hicrette Resûlullah, Medine'ye girerken karşılaştılar. Hemen îmâna geldi. Birkaç sene sonra 300 hurma ağacı ile binaltıyüz dirhem altın ödemek şartı ile âzâd edilmesine söz kesildi. Resûlullah (s.a.v.) bunu işitti. Mübârek elleri ile ikiyüz doksandokuz hurma ağacı dikti. Ağaçlar o gün meyve vermeye başladı. Birini Hz. Ömer dikmişti. Bu ağaç meyve vermedi. Resûlullah, bunu çıkarıp mübârek elleri ile tekrar dikti. Bu da hemen meyve verdi. Bir gazada, ganimet alınan, yumurta, kadar altını Selmân'a verdiler. Salman, Resûlullaha (s.a.v.) gelip, bu gayet azdır. Binaltıyüz gram çekmez dedi. Mübârek ellerine alıp tekrar Selmân'a verdi. Bunu sahibine götür dedi. Yarısı ile efendisine olan borcunu ödedi. Yarısı da, Selmân'a kaldı.

38- Resûl aleyhisselâm, bir gün namaz kılarken şeytan gelip namazını bozmak istedikte, mübârek elleri ile yakaladı. Bir daha gelip namazı bozdurmıyacağına dair ondan söz alıp serbest bıraktı.

39- Dost kabilesinin reîsi Tufeyl, hicretten önce, Mekke'de îmâna gelmişti. Kavmini imâna davet için Resûlullahtan (s.a.v.) bir alâmet istedi. **"Yâ Rabbi! Buna bir âyet ihsan eyle!"** buyurdu. Tufeyl kabilesine gidince, iki kaşı arasında bir nûr parladı. Tufeyl, yâ Rabbî! Bu alâmeti yüzümden giderip başka yerime koy. Bunu yüzümde görenlerden bazısı, kendi dinlerinden çıktığım için cezalandırıldığımı zannederler dedi. Duası kabul olup, nûr yüzünden gitti. Elindeki kamçının ucunda kandil gibi parladı. Kabilesindekiler zamanla imâna geldiler.

40- (Bîr-i Maûne) denilen muharebede kâfirler verdikleri sözü bozarak yetmiş Sahâbeyi şehîd ettiler. Bunlar arasında Hz. Ebû Bekrin kölesi iken âzâd ettiği ve ilk îmân edenlerden Âmir bin Füheyre'yi süngülediklerinde, kâfirlerin gözü önünde, O'nu melekler gök'e kaldırdılar. Bunu Resûlullaha (s.a.v.) haber verdiklerinde, "**Onu Cennet melekleri defn ettiler ve ruhunu Cennete götürdüler,"** buyurdu.

41- Hicretin yedinci senesinde Resûlullah, (s.a.v.) Habeş Padişahı Necâşî'ye ve Rum İmparatoru Herakliyus'a ve Şam'daki Valisi Hârise ve Umman Sultanı Semâme'ye mektûblar göndererek, hepsini îmâna davet etti. Mektupları götüren elçiler, gittikleri yerin dillerini bilmiyorlardı. Ertesi sabah, Allahü teâlânın kudreti ile, o dilleri bilip, anlayıp, söylemeye başladılar.

42- Uhud gazasında Ebû Katâde'nin bir gözü çıkıp yanağı üzerine düştü. Resûlullaha (s.a.v.) getirdiler. Mübârek eli ile gözünü yerine koyup, **"Yâ Rabbi! Gözünü güzel eyle!"** dedi. Bu gözü, diğerinden güzel oldu. Ondan daha kuvvetli görürdü.

Ebû Katâde'nin torunlarından biri, Halife Ömer bin Abdülazîz'in yanına gelmişti. Sen kimsin? dedi. Bir beyt okuyarak Resûlullahın (s.a.v.) mübârek eli ile gözünü yerine koymuş olduğu zâtın torunu olduğunu bildirdi. Halife bu beytleri işitince, kendisine ziyâde, ikram ve ihsanda bulundu.

43- İyâs bin Seleme diyor ki, Hayber gazasında, Resûlullah (s.a.v.) beni gönderip Hz. Ali'yi istedi. Ali'nin gözleri ağrıyordu. Elinden tutup, güçlükle getirdim. Mübârek parmaklarına tükürüp, Ali'nin gözlerine sürdü. Sancağı eline yerip, Hayber kapısında döğüşmeye gönderdi. Çok zamandır açılamayan kapıyı Hz. Ali yerinden sökerek, Eshâb-ı kirâm kaleye girdiler.

MUHAMMED ALEYHİSSELÂMA TABİ' OLMAK

O'na tâbi' olmak, yâ'ni O'na uymak, O'nun gittiği yolda yürümektir. O'nun yolu, Kur'ân-ı kerîmin gösterdiği yoldur. Bu yola (Dîn-i İslâm) denir. O'na uymak için, önce imân etmek, sonra müslümanlığı iyice öğrenmek, sonra farzları eda edip, harâmlardan kaçınmak, daha sonra, sünnetleri yapıp mekruhlardan kaçınmak lâzımdır Bunlardan sonra, mubahlarda da O'na uymağa çalışmalıdır.

İmân etmek, ona tâbi' olmağa başlamak ve se'âdet kapısından içeri girmeli demektir. Allahü teâlâ O'nu, dünyâdak bütün insanları se'âdete davet için gönderdi ve Sebe' sûresi, yirmisekizinci âyetinde, **"Ey sevgili Peygamberim (s.a.v.) Seni, dünyâdaki bütün insanlara ebedî se'âdeti müjdelemek ve bı se'âdet yolunu göstermek için, beşeriyyete gönderiyorum."** buyurdu.

Meselâ, O'na uyan bir kimsenin, gün ortasında bir parça uyuması, O'na uymaksızın, birçok geceleri ibâdetle geçirmekten kat kat daha kıymetlidir. Çünkü, (Kaylûle etmek) yani öğleden önce biraz yatmak âdet-i şerîfesi idi. Meselâ O'nun dîni emir ettiği için, bayram günü oruç tutmamak ve yiyip içmek, O'nun dininde bulunmayıp senelerce tutulan oruçlardan daha kıymetlidir. O'nun dininin emri ile fakire verilen az bir şey ki, buna zekât denir, kendi arzusu ile, dağ kadar altın sadaka vermekten daha efdaldir. Emir-ül-Mü'mînîn Ömer (r.a.), bir sabah namazını cemaatle kıldıktan sonra, cemaate bakıp, bir kimseyi göremeyince sordu. Eshâb dediler ki, geceleri sabaha kadar ibâdet ediyor. Belki şimdi uyku bastırmıştır. Emir-ül-Mü'mînîn buyurdu ki, (Keşki bütün gece uyuyup da, sabah namazını cemaatle kuraydı, daha iyi olurdu), İslâmiyetden sapıtmış olanlar, sıkıntı çekip ve mücâhede edip nefslerini körletiyor ise de, İslâmiyete uygun yapmadıklarından kıymetsizdir ve hakirdir. Eğer bu çalışmalarına ücret hâsıl olursa, dünyâda birkaç menfaatden ibaret kalır: Halbuki, dünyânın hepsinin kıymet ve ehemmiyyeti nedir ki, bunun bir kaçının itibarı olsun. Bunlar, meselâ çöpçüye ben zer ki, çöpçüler herkesden daha çok çalışır ve yorulur. Ücretleri de herkesten aşağıdır. İslâmiyet'e tâbi' olanlar ise, lâtif cevahir ve kıymetli elmaslar ile meşgul olan mücevherciler gibidir. Bunların işi az, kazançlar pek çoktur. Bazan bir saatlik çalışmaları yüzbinlerce senenin kazancını hâsıl eder Bunun sebebi şudur ki, İslâmiyet'e uygun olan amel, Hak teâlânın makbulüdür, mardîsidir, çok beğenir. Böyle olduğunu kendi kitabının çok yerinde bildirmiştir. Meselâ, İmrân sûresi otuzbirinci âyetinde: **"Ey sevgili Peygamberim! Onlara de ki, eğer Allahü teâlâyı seviyorsanız ve Allahü teâlâ'nın da, sizi sevmesini istiyorsanız bana tâbi' olunuz! Allahü teâlâ bana tâbi' olanları sever"** buyuruyor.

İslâmiyet'e uymayan şeylerin hiç birisini Hak teâlâ sevmez, beğenmez. Sevilmeyen, beğenilmeyen şeye sevab verilir mi? Belki cezaya sebep olur.

Cenâb-ı Hak, Kur'ân-ı kerîmde, Nisâ sûresi, yetmişikinci âyetinde, Muhammed aleyhisselâma itaat etmenin, kendisine itaat etmek olduğunu bildiriyor. O hâlde, O'nun Resûlüne (s.a.v.) itaat edilmedikçe, O'na itaat edilmiş olmaz. Bunun pek kat'î ve kuvvetli olduğunu bildirmek için, âyet-i kerîmede; **"Elbette muhakkak böyledir,"** buyurdu ve bazı doğru düşünmeyenlerin, bu iki itaati birbirinden ayrı görmelerine meydan bırakmadı. Allahü teâlâ, yine Nisâ sûresinde, yüzkırkdokuzuncu âyet-i kerîmede, bu iki itaati ayrı görenlerden şikâyet buyurarak **"Kâfirler, Allahü teâlânın emirleri ile Peygamberlerinin emirlerini birbirinden ayırmak istiyor. Yahudiler diyor ki, biz Musa aleyhisselâma inananırız. İsâ ile Muhammed, aleyhisselâma inanmayız. Hıristiyanlar ise, yalnız İsâ aleyhisselâma inanıp, ona hâşâ, Allahü teâlânın oğlu diyor. Bu inanışları ve dinleri kıymetsizdir. Hepsi kâfirdir. Bunların hepsine Cehennem azabını, çok acı azapları hazırladık."** diye bildirdi.

Bütün insanlara önce lazım olan şey, Ehl-i sünnet âlimlerinin kitaplarında bildirdikleri gibi, bir îmân ve itikâd edinmektir, Peygamberimiz Muhammed aleyhisselâmın yolunu bildiren, Kur'ân-ı kerîmden murâd-ı ilâhiyi anlayan, hadîs-i şerîflerden murâd-ı peygamberiyi çıkaran bu büyük âlimlerdir. Kıyâmetde kurtuluş, yolu, bunların gösterdiği yoldur. Allah'ın Peygamberininin ve O'nun Eshâbının yolunu kitaplara, geçiren, değiştirilmekten ve bozulmaktan koruyan, (Ehl-i sünnet) âlimleridir.

Ehl-i sünnetin reisi ve kurucusu, (İmâm-ı A'zam Ebû Hanîfe Nu'mân bin Sâbit)'dir.

Evliyanın büyüklerinden Sehl bin Abdullah Tüstürî (rahmetullahı aleyh) diyor ki, "Eğer Musa ve İsâ aleyhisselâmın ümmetlerinde, İmâm-ı A'zam Ebû Hanîfe gibi

bir zât bulunsaydı, bunlar Yahudiliğe ve hıristiyanlığa dönmezdi."

Muhammed aleyhisselâma tâbi' olmak (Ahkâm-ı İslâmiyye)'yi beğenip, seve seve yapmak ve O'nun emirlerini ve İslâmiyetin kıymet verdiği, üstün tuttuğu şeyleri ve âlimlerini, salihlerini büyük bilip, hürmet etmektir ve O'nun dinini yaymağa uğraşmak demektir ve dinine uymak istemeyenleri, beğenmeyenleri, aldırış etmeyenleri zelil, hakir ve aşağı tutmaktır.

İki cihan se'âdetine kavuşmak, ancak ve yalnız, dünyâ ve âhiretin efendisi olan, Muhammed aleyhisselâma tâbi' olmağa bağlıdır. O'na tâbi' olmak için îmân etmek ve Ahkâm-ı İslâmiyyeyi öğrenmek ve yapmak lâzımdır.

Âhirette Cehennem'den kurtulmak, yalnız Muhammed aleyhisselâma tâbi' olanlara mahsustur. Dünyada yapılan bütün iyilikler, bütün keşfler, bütün, hâller ve bütün ilimler Resûlullah'ın (s.a.v.) yolunda bulunmak şartı ile, âhirette işe yarar. Yoksa, Allahü teâlânın Peygamberine tabi' olmayanların yaptığı her iyilik, dünyâda kalır ve âhiretin harap olmasına sebep olur. Yani, iyilik şeklinde görünen, birer istidrâcdan başka birşey olamaz.

Muhammed aleyhisselâma tam ve kusursuz tâbi' olabilmek için, onu tam ve kusursuz sevmek lâzımdır. Tam ve olgun sevginin alâmeti de, O'nun düşmanlarından uzak durmaktır. O'nu beğenmeyenleri sevmemektir. Muhabbete müdâhene, yani gevşeklik sığmaz. Âşıklar, sevgililerinin divânesi olup, onlara aykırı birşey yapamaz. Aykırı gidenlerle uyuşamaz, iki zıd şeyin muhabbeti bir kalbde, bir arada yerleşemez. Cem'i zıddeyn muhaldir.

Bu dünyâ ni'metleri geçicidir ve aldatıcıdır. Bugün senin ise, yarın başkasınındır. Âhirette ele girecekler ise sonsuzdur ve dünyâda iken kazanılır. Bu birkaç günlük hayat, eğer dünyâ ve âhiretin en kıymetli insanı olan, Muhammed aleyhisselâma tâbi' olarak geçirilirse, se'âdet-i ebediyye, sonsuz necat, kurtuluş umulur. Yoksa O'na tâbi' olmadıkça, herşey hiçtir. O'na uymadıkça, her yapılan hayır, iyilik, burada kalır, âhirette ele birşey geçmez.

Resûlullaha (s.a.v.) tâbi' olmak yedi derecedir:

Birincisi, ahkâm-ı İslâmiyyeye inanarak, bunları öğrenmek ve yapmaktır. Bütün müslümanların ve âlimlerin ve zâhidlerin ve âbidlerin tâbi' olması, bu derecededir..Bunların nefsleri îmân etmemiştir. Allahü teâlâ, merhamet ederek, yalnız kalbin imânını kabul etmektedir.

İkincisi, emirleri yapmakla beraber, Resûlullahın (s.a.v.) bütün sözlerini ve âdetlerini yapmak ve kalbi kötü huylardan temizlemektir. Tasavvuf yolunda yürüyenler bu derecededir.

Üçüncüsü, Resûlullahda (s.a.v.) bulunan hâllere, zevklere ve kalbe doğan şeylere de tâbi' olmaktır. Bu derece, tasavvufun (Vilâyet-i hâssa) dediği makamda ele geçer. Burada, nefs de îmân ve itaat eder ve bütün ibâdetler, hakîki ve kusursuz olur.

Dördüncüsü, ibâdetler gibi bütün hayırlı işler hakîkî ve kusursuz olmaktır. Bu derece, (Ulemâ-i râsihîn) denilen büyüklere mahsustur. Bu rasîh ilimli âlimler, Kur'ân-ı kerîmin ve hadîs-i şerîflerin derin mânâlarını ve işaretlerini anlar. Bütün peygamberlerin eshâbı böyle idi. Hepsinin nefsleri imân etmiş, mutmainne olmuştur. Böyle tâbi' olmak, ya tasavvuf ve vilâyet yolundan ilerleyenlere veya bütün sünnetlere yapışarak bid'atlerin hepsinden kaçanlara nasib olur. Bugün, dünyâyı bid'at kaplamış, sünnetler gayb olmuştur. Bugün, sünnetleri bulup yapışmak ve bid'at deryasından kurtulmak, imkân haricinde kalmıştır.

Bid'atler, âdet hâlini almıştır. Halbuki âdetler ne kadar yerleşmiş ve yayılmış olsalar ve ne kadar güzel görünseler de, din ve sünnet olamaz.

Beşincisi, Resûlullaha (s.a.v.) mahsus kemalâta, yükseldiklere tâbi' olmaktır. Bu kemâlât, ilim ve ibâdet ile ele geçemez. Ancak, Allahü teâlâdan, lutf ve ihsan ile gelir. Bu derecede olanlar, büyük peygamberler ve bu ümmetin pek az büyükleridir.

Altıncısı, Resûlullahın (s.a.v.) mahbubiyyet ve ma'şûkıyyet kemâlâtına tâbi' olmaktır ki, Allahü teâlânın çok sevdiklerine mahsustur ve lutf ile ele geçmez, muhabbet lâzımdır.

Yedinci derece, insan vücudunun her zerresinin tâbi' olmasıdır. Tâbi'metbû'a o kadar benzer ki, tâbi' olmaklık aradan kalkar. Bunlar da, sanki Resûlullah (s.a.v.) gibi, aynı kaynaktan, herşeyi alır.

O'na uymanın ufak bir zerresi bütün dünyâ nimetlerinden ve âhiret se'âdetlerinden kat kat üstündür.

İnsanlık meziyeti ve şerefi O'na tâbi' olmaktır.

Resûlullaha (s.a.v.) uymak için müslümanların Ehl-i sünnetin dört hak mezhebinden birinde olmaları temel şarttır.

PEYGAMBERİMİZİN (s.a.v.) HADİS-İ ŞERÎFLERİNDEN BAZILARI

"İmân, Allah'a ve meleklere ve kitâblara ve peygamberlere ve kıyâmet gününe ve hayrın şerrin Allah'ın takdiri ile, dilemesi ile olduklarına inanmakdır."

"Müslümanlık beş şey üzerine kurulmuştur. Birincisi, Allahü teâlâya ve Muhammed aleyhisselâmın O'nun Peygamberi olduğuna inanmak, ikincisi, her gün beş vakit namaz kılmak, üçüncüsü senede bir kerre malın kırkda birini müslüman olan fakirlere, zekât vermek; dördüncüsü Ramazan-ı şerîf ayında her gün oruç tutmak, beşincisi,

Mekke-i mükerreme'ye giderek ömründe bir kere hac etmek."
"Allah'ın kitabında ve benim sünnnetimde bulamadıklarınızı Eshâbımın sözlerinden alınız. Eshâbım gökteki yıldızlar gibidir. Hangisine uyarsanız, hidâyete kavuşursunuz. Eshâbımın birbirinden ayrılıkları rahmettir."
"Eshâbımı incitmekte Allahü teâlâdan korkunuz. Benden sonra, onları kötü bitmeyiniz. Onları seven beni sevdiği için sever. Onlara düşmanlık eden, bana düşmanlık etmiş olur. Onları inciten beni incitendir. Beni inciten de Allahü teâlâya eziyyet etmiş olur ki, buna azâb eder."
"Benî İsrâil, yetmişbir fırkaya ayrılmıştı. Bunlardan yetmişi Cehenneme gidip, ancak bir fırkası kurtulmuştur. Nâsâra da yetmişiki fırkaya ayrılmıştı. Yetmişbiri Cehenneme gitmiştir. Bir zaman sonra benim ümmetim de yetmişüç kısma ayrılır. Bunlardan yetmişikisi Cehenneme gidip, yalnız bir fırkası kurtulur." Eshâb-ı kirâm bu fırkanın kimler olduğunu sorduk da, **"Cehennemden kurtulan fırka, benim ve Eshâbımın gittiği yolda gidenlerdir."**
"Allahü teâlâ size namazı, orucu, zekâtı farz ettiği gibi, Ebû Bekri, Ömer'i, Osman'ı ve Ali'yi sevmeyi de farz eyledi."
Ali (r.a.) dedi ki, Resûlullah (s.a.v.) bana buyurdu ki: **"Benden sonra halîfe Ebû Bekir olacaktır. Ondan sonra Ömer, ondan sonra Osman, ondan sonra da sen (r.a.) olacaksın."**
"Önce inen kitâblar, bir harf, yani kelime idi ve bir şeyi bildirirlerdi. Kur'ân-ı kerîm yedi harf üzerine nazil oldu. Yedi Şey bildirilmektedir: Zecr, emir, helâl, harâm, muhkem, müteşabih ve misâller. Bunlardan helâli helâl biliniz! Haramı harâm biliniz! Emir edilenleri yapınız! Yasak edilenlerden sakınınız! Misâl ve kıssa olanlardan ibret alınız. Muhkem olanlara uyunuz! Mûteşabih olanlara inanınız. Bunlara inandık. Hepsini Rabbimiz bildirmiştir, deyiniz."
"Sözlerin en iyisi Allahü teâlânın kitabıdır. Yolların en iyisi, Muhammed aleyhisselâmın gösterdiği yoldur. İşlerin en kötüsü bu yolda yapılan değişikliklerdir. Bid'atlerin hepsi dalâlettir, sapıklıktır."
"Ümmetimin müctehidleri arasındaki ayrılık, rahmet-i ilâhîdir."
"Bir müctehid âyet-i kerîmeden ve hadîs-i şerîften bir hüküm çıkarırken, isabet ederse buna on sevab verilir. Hatâ ederse, bir sevab verilir."
"Âdem ve bütün peygamberler benimle öğündüğü gibi ben de ümmetim içinde, soy adı Ebû Hanife, ismi Nu'man olan bir kimse ile öğünürüm ki, ümmetimin ışığı olacaktır, onları yoldan çıkmaktan, cehâlet karanlığına düşmekten koruyacaktır."
"Bu ümmetin âlimleri iki türlü olacaktır. Birincileri ilimleri ile insanlara faydalı olacaktır. Onlardan bir karşılık beklemeyeceklerdir. Böyle olan insana denizdeki balıklar ve yeryüzündeki hayvanlar ve havadaki kuşlar duâ edeceklerdir. İlmi başkalarına faydalı olmayan, ilmini dünyâlık ele geçirmek için kullananlara kıyâmette Cehennem ateşinden yular vurulacaktır."
"Kıyâmete yakın ilim azalır, cehâlet artar ve ilmin azalması, âlimlerin azalması ile olur. Câhil din adamları, kendi görüşleri ile fetva vererek fitne çıkarırlar. İntanları doğru yoldan saptırırlar."
"Allahü teâlânın en üstün dediği kimse dinde fakih olan kimsedir." "İlim Çin'de de olsa alınız." "Namaz dinin direğidir. Namaz kılan kimse dinini kuvvetlendirir."
"Namaz kılmayan elbette dinini yıkar."
"Namaz, mü'minin miracıdır." "Mü'min tüccara benzer. Tüccar sermayesini kurtaramadıkça kâr edemez. Bunun gibi farzı, kılmayıp kazası olan kimse, kazâsını kılmadan nafile kılarsa, boş yere zahmet çekmiş olur. Bu kimse kazasını ödemedikçe, Allahü teâlâ onun namazlarını kabul etmez."
"Amelsiz söz kabul olmaz. Niyyetsiz amel kabul olmaz. Sünnete uygun olmazsa hiçbiri kabul olmaz."
"Birbirinize müslümanlığı öğretiniz. Emr-i marufu bırakır iseniz, Allahü teâlâ en kötünüzü başınıza musallat eder ve dualarınızı kabul etmez."
"Günâh işleyeni eliniz ile men ediniz. Buna kuvvetiniz yetmezse söz ile mâni olunuz. Bunu da yapamaz iseniz, kalbiniz ile beğenmeyiniz. Bu ise îmânın en aşağısıdır."
"Fitne veya bid'at yayıldığı ve Eshâbım kötülendiği zamanda hakkı bilen, bilgisini müslümanlara duyursun. Hakkı, yani doğru yolu bildiği hâlde, müslümanlara duyurmayanlara Allahü teâlâ ve melekler ve bütün insanlar lanet eylesin. Allahü teâlâ bu kimsenin farzlarını ve nafile ibâdetlerini kabul etmez."
"Beş şey gelmeden evvel beş şeyin kıymetini biliniz: Ölmeden önce hayâtın kıymetini, hastalıktan önce sıhhatin kıymetini, dünyâda âhireti kazanmanın kıymetini, ihtiyarlamadan gençliğin kıymetini, fakirlikten evvel zenginliğin kıymetini."
"Acele etmek şeytandandır. Beş şey bundan müstesnadır. Kızını evlendirmek, borcunu ödemek, cenaze hizmetlerini çabuk yapmak, misafiri doyurmak, günâh yapınca hemen tevbe etmek."

“Müslümanın müslüman üzerinde beş hakkı vardır: Selâmına cevap vermek, hastasını yoklamak, cenazesinde bulunmak, davetine gitmek ve aksırıp elhamdülillah diyene, yerhamükellâh diyerek cevap vermek.”
“Müflis kimdir, biliyor musunuz?” buyurdu. (Bizim bildiğimiz müflis, parası, malı olmayan kimsedir) dediler. **“Ümmetimden müflis şu kimsedir ki, kıyâmet günü namazları ile, oruçları ile ve zekâtları ile gelir. Fakat kimisine sövmüştür, kiminin malını almıştır, kiminin kanını akıtmıştır, kimini dövmüştür. Hepsine bunun sevablarından verilir. Haklarını ödemeden önce sevabları biterse, hak sahiplerinin günâhları alınarak buna yüklenir. Sonra Cehenneme atılır.”**
“Yâ Ebâ Hüreyre! Allah’dan başka hiçbir şeye ümid bağlama! Allah’a tevekkül eyle. Bir arzun varsa Allahü teâlâ hazretlerinden iste! Allahü teâlânın âdeti ilâhiyyesi şöyle carî olmuştur ki, her şeyi bir sebep altında yaratır. Bir iş için sebebine yapışmak ve sonra Allahü teâlânın yaratmasını beklemek lâzımdır. Tevekkül de bundan ibarettir.”
“Akıllı şu kimsedir ki, günü dörde ayırıp, birincisinde yaptıklarını ve yapacaklarını hesap eder. İkincisinde, Allahü teâlâya münacaat eder, yalvarır. Üçüncüsünde bir sanatta veya ticârette çalışıp helâl para kazanır. Dördüncüsünde istirahat eder ve mubah olan şeylerle kendisini eğlendirip harâm şeyleri yapmaz ve onlara gitmen, “
“Ticâret yapınız! Rızkın onda dokuzu ticârettedir.”
“Yarın ölecekmiş gibi âhirete ve hiç ölmeyecekmiş gibi dünyâ işlerine çalışınız.”
“Dünya sizin için yaratıldı. Siz de âhiret için yaratıldınız. Âhirette ise Cennetten ve Cehennem ateşinden başka yer yoktur.”
“İki gün aynı hâlde bulunan” yani her gün ilerlemeyen, bir şey öğrenmeyen, aldandı ziyan etti.”
Hurma ağaçlarını nasıl aşılamalarının uygun olacağını soran Eshâb-ı kirâma; **“Tecrübe edin: Bir kısım ağaçları, babalarınızın usûlü ile, başka ağaçları da Yemen’de öğrendiğiniz usül ile aşılayın. Hangisi daha iyi hurma verirse, her zaman o usûl ile yapın.”** buyurmuştur.
“Yabancı dil öğrenin, düşman şerrinden böyle kurtulursunuz.”
“Beş şeyi yapan kadın Cehennemden kurtulur: Beş vakit namazını kılar, Ramazan ayında oruç tutar, zevcini, anasını, babasını üzmez. Yüzünü ve saçlarını yabancı erkeklere göstermez. Dünya sıkıntılarına sabreder.”
“Müslümanların en iyisi, en faydalısı, zevcesine karşı iyi ve faydalı olandır.”
“Hepiniz bir sürünün çobanı gibisiniz. Çoban sürüsünü koruduğu gibi, siz de evlerinizde ve emirleriniz altında olanları Cehennemden korumalısınız. Onlara müslümanlığı öğretmelisiniz, öğretmez iseniz mes’ûl olacaksınız.”
“Sonra yaparım diyenler helâk oldu.”
“Günahına tevbe eden hiç günâh yapmamış gibidir.”
“Şüphe edilen altını, ateşle muayene ettikleri gibi, Allahü teâlâ, insanları dertle, belâ ile imtihan eder. Bazısı belâ ateşinden hâlis olarak çıkar. Bazısı da bozuk olarak çıkar.”
“Allahü teâlâ, insanları yaratırken, ecellerini, ömürlerini ve rızıklarını takdir etmiştir.”
“Eshâbım hasta olmaz, İslâm dîni hasta olmamak yolunu göstermiştir. Eshâbım temizliğe çok dikkat eder, acıkmadıkça birşey yemez ve sofradan doymadan önce kalkar.”
“Allahü teâlâ harâm olan şeylerde size şifâ yaratmamıştır.”
“Vatan sevgisi îmândandır.”
“Cennet ana-babanın ayağı altındadır.”
‘‘Baba hakkı için diyerek yemin etmeyiniz. Yemin, Allah ismi ile olur.”
“Kolaylaştırınız, zorluk çıkarmayınız.”
“Kader, tedbir ile, sakınmakla değişmez. Fakat kabul olan dua, o belâ gelirken korur.”
“Aklın alâmeti nefse galip ve hâkim olmak ve öldükten sonra lâzım olanları hazırlamaktır. Ahmaklık alâmeti, nefse uyup Allah’tan af ve merhamet beklemektir.”
“Ben, lâ’net etmek için, insanların azâb çekmesi için gönderilmedim. Ben herkese iyilik etmek için, insanların huzura kavuşması için gönderildim.”
“İyi huyları tamamlamak, iyi ahlâkı dünyâya yaymak için gönderildim.”
“Allahı en iyi tanıyanınız ve O’ndan en çok korkanınız benim, “
“Beni ziyâret için gelip, başka bir iş yapmayarak yalnız ziyâret edene kıyâmette şefaat etmek bende hakkı olur. Bana selâm verene ben de selâm veririm.”
“Şefaatime inanmayan O’na kavuşamaz.”
“İnsanın dîni arkadaşının dîni gibidir.”
“Din bilgisi iki kısımdır: Biri kalbde olan faydalı bilgilerdir. İkincisi dil ile anlatılan zahir bilgileridir.”
“Her yüz senede bir müceddit gelir. Bu dîni kuvvetlendirir.”

"İnsanın bedeninde bir et parçası vardır. Bu iyi olursa, bütün uzuvlar iyi olur. Bu kötü olursa, bütün organlar kötü olur. Bu kalbdir."
"Şirkten sakınınız. Şirk karıncanın ayak sesinden daha gizlidir."
"Zikrin en kıymetlisi (Lâ ilâhe illallah) demektir."
"Sıcak su buzu erittiği gibi, iyi huy da hatâları eritir. Sirke balı bozduğu gibi, kötü huy, hayratı ve hasenatı yok eder."
"İbâdetlerini ihlâs ile yap. İhlâs ile yapılan az amel kıyâmet günü sana yetişir."
"Mü'min vekâr sahibi olur, yumuşak olur."
"Kişi sevdiği ile beraberdir."
"Bir kimse Allahü teâlâya kavuşmayı severse, Allahü teâlâ da ona, kavuşmayı sever."
"Evliya ol kimsedir ki, onlar görülünce Allah hatırlanır."
"Fitne uykudadır. Bunu uyandırana Allah lâ'net eylesin!"
"Üç kimse imânın tadını bulur: Allah'ı ve Resûlünü (s.a.v.) herşeyden daha çok sever. Yalnız Allah'ın sevdiği kimseleri sever. İmâna kavuştuktan sonra kâfir olmaktan korkması, ateşte yanmak korkusundan daha çok olur."
"Ey eshâbım! Siz öyle bir zamanda geldiniz ki, Allahü teâlânın emirlerinden onda dokuzunu yapıp, birini yapmazsanız, helâk olursunuz. Cehenneme gidersiniz. Bir zaman gelecek ki, o zamanın mü'minleri emirlerin birini yapabilip, dokuzunu bıraksalar, Cehennemden kurtulurlar. O zamanda îmânı olanlara müjdeler olsun."
"İslâmiyet garip, kimsesiz olarak başladı. Son zamanlarda başladığı gibi garip olarak geri döner. Garip olan müslümanlara müjdeler olsun."
"Müslümanlık, Allahü teâlânın emirlerini büyük bilmek ve Allahü teâlânın mahluklarına acımaktır."
Müslüman olmayan bazı meşhûrların Hazret-i Muhammed (s.a.v.) ve İslâm dîni hakkındaki sözleri şöyledir:

NAPOLEON

Tarihe dünyânın en büyük askerî dehalarından biri, aynı zamanda kıymetli bir devlet adamı olarak geçen Fransa İmparatoru Napoleon şöyle diyor:
"Allah'ın varlığını ve birliğini, Musa kendi milletine, İsâ Romalılara, fakat Muhammed bütün eski dünyâya bildirdi. Arabistan tamamiyle putperest olmuştu. İsâ'dan altı asır sonra Muhammed (s.a.v.) kendisinden evvel gelmiş olan İbrâhim, İsmail, Musa ve İsâ'nın Allah'ını Araplara tanıttı. Arapların yanına sokulan aryenler, hakîkî İsâ dînini bozarak onlara Allah, Allah'ın oğlu, Rûhulkudüs gibi, kimsenin anlayamayacağı doğmaları yapmaya çalışıyor, şarkın sulh ve huzurunu tamamen bozuyorlardı. Muhammed (s.a.v.) onlara doğru yolu gösterdi. Araplara yalnız bir tek Allah olduğunu, O'nu ne babası ne de oğlu bulunmadığını, böyle birkaç Allah'a tapmanın puta tapmaktan kalan saçma bir âdet olduğunu anlattı."

PROF. CARLYLE

Dünyanın tanıdığı en büyük ilim adamlarından biri olan İskoçyalı Thomas Cariyle diyor ki:
Hazret-i Muhammed aleyhisselâm gelmeden evvel Arapların bulundukları yerlere kocaman bir ateş parçası sıçramış olsaydı kuru kum üzerinde kaybolup gidecek ve hiç iz bırakmayacaktı. Fakat Hazret-i Muhammed aleyhisselâm gelince bu kuru kum dolu çöl, sanki bir barut fıçısına döndü. Delhi'den Granada'ya kadar bütün yerler birdenbire semâya yükselen alevler hâline geldi. Bu büyük zât sanki bir şimşekti. O'nun etrafındaki bütün insanlar, O'ndan ateş alan parlayıcı maddeler hâline dönüştüler."

MAHATMA GANDHÎ

Hindistan'ı İngiliz sömürgesi olmaktan kurtaran Hintli lider, İslâm dinini ve Kur'ân-ı kerîmi inceledikten sonra şunları söylemiştir:
"İslâm dîni yalancı bir din değildir. Hintlilerin bu dîni saygı ile incelemelerini isterim. Onlar da İslâmiyet'i benim gibi seveceklerdir. Ben, İslâm dininin Peygamberinin ve O'nun yakınında bulunanların nasıl hayat sürdüklerini bildiren kitapları okudum. Bunlar beni o kadar ilgilendirdi ki, kitaplar bittiği zaman bunlardan daha fazla olmamasına üzüldüm. Ben şu kanaate vardım ki, İslâmiyet'in çok süratle yayılması, kılıç yüzünden olmamıştır. Aksine herşeyden evvel sadeliği, mantıki olması ve peygamberinin büyük tevazuu, (alçak gönüllülüğü) sözünü dâima tutman, yakınlarına ve müslüman olan herkese karşı sonsuz bağlığı yüzünden İslâm dîni birçok insanlar tarafından seve seve kabul edilmiştir."

LAMARTİNE

Dünyaca tanınmış büyük Fransız edibi ve devlet adamı. Türkiye Tarihi adlı eserinde Muhammed aleyhisselâm için şöyle diyor:
"Hazret-i Muhammed bir yalancı peygamber miydi? O'nun eserlerini ve tarihini inceledikten sonra bunu düşünemeyiz. Çünkü yalancı peygamberlik iki yüzlülüktür. İki yüzlülükte inandırma kuvveti yoktur; yalanda da doğruluğun kudreti bulunmaz.
Mekanikte bir cisim atıldığı zaman onun varabileceği yer, fırlatma gücü ile orantılıdır. Bir manevî ilhamın gücü de onun meydana getirdiği eser ile orantılıdır. Bu kadar çok şey taşıyan, bu kadar uzaklara kadar yayılan ve bu kadar uzun zaman aynı kudrette devam eden bir "Fikir" (Yani İslâmiyet) yalan olamaz. Bunun çok samimi ve çok inandırıcı olması

gerekir. O'nun hayatı, uğraşmaları, memleketininin hurafelerine ve putlarına kahramanca saldırıp onları parçalaması, puta tapan çoğunluğun hiddetlerine karşı koymak ataklığı, kendine saldırdıkları hâlde, 13 sene Mekke'de buna dayanması, hemşehrileri arasında türlü hâdiseler çıkartmak ve kendini adetâ kurban yerine koymak gibi hâllere tahammül etmesi, Medine'ye hicreti, durmadan yaptığı teşvikler ve verdiği vaazlar, çok üstün düşman kuvvetleriyle yaptığı savaşlar, kazanacağına olan itimadı, en büyük felâket zamanında bile duyduğu insan üstü güvence, zaferde bile gösterdiği sabır ve tevekkül, sözlerini kabul ettirme hırsı, sonsuz ibâdeti, Allah'la mukaddes konuşmaları, ölümü, ölümünden sonra da devam eden şan ve şerefi, zaferleri O'nun hiçbir zaman bir yalancı peygamber olmadığını, tam aksine büyük bir imâna sahip bulunduğunu gösterir.

Filozof, Hâtip, peygamber, kanun koyucu, cenkçi, insan düşüncelerini etkileyici, yeni doğmalar koyan ve yirmi büyük dünyâ İmparatorluğu ile bir büyük İslâm devleti kuran kişi: İşte Muhammed (s.a.v.) budur!

İnsanların büyüklüğü ölçmek için kullandıkları bütün mikyaslarla ölçülsün; acaba O'ndan daha büyük bir şahıs var mıdır? Olamaz!"

Bu arada son yıllarda Avrupa ve Amerikalı çeşitli araştırıcılar tarafından yapılan tarih boyunca en büyük insan kimdir, en mükemmel insan kimdir, gibi araştırmalarında, gerek insan zihni vasıtasıyla ve gerekse kompüterlerle yapılsın daima "Hazret-i Muhammed'dir (s.a.v.)" hükmü ile neticelendiğini de unutmamak gerekir.

KAYNAKLAR

- *1) Tefsîr-i Taberî (Cami-ül-beyan)*
- *2) Tefsîr-i Kurtubî*
- *3) Tefsîr-i Mazharî*
- *4) Tefsîr-i Şeyhzâde (Beydavî hâşiyesi)*
- *5) Tefsîr-i Kebîr (Mefatih-ül-gayb)*
- *6) Tefsîr-i Ebus-Suûd*
- *7) Tefsîr-i Hüseynî*
- *8) Ahkam-ül-Kur'an (Cessâs)*
- *9) Sahîh-i Buhârî*
- *10) Sahîh-i Müslim*
- *11) Sünen-i Ebî Dâvûd*
- *12) Sünen-i Tirmizî*
- *13) Sünen-i Nesâî*
- *14) Sünen-i İbn-i Mâce*
- *15) Muvatta*
- *16) Müsned-i Ahmed İbn-i Hanbel*
- *17) Hakim Müstedrek*
- *18) Taberanî Mu'cem (Kebîr, Evsat, Sagîr)*
- *19) Beyhekî (Sünen)*
- *20) Umdet-ül-kâri*
- *21) Sîret-i İbn-i Hişâm*
- *22) Ravd-ül-ünf (Süheylî)*
- *23) Megâzî (Vakidî)*
- *24) Tabakât-ı İbn-i Sa'd*
- *25) Ensâb-ül-Eşrâf (Belezûrî)*
- *26) Târîh-üt- Taberî (Târîh-ül-ümem vel-mülûk)*
- *27) El-Kâmil fi't-târîh (İbn-ül-Esir)*
- *28) El-Vefâ bi shv-ül-i Mustafa*
- *29) Hasâis-ül-Kübra (İmâm-ı Suyûtî)*
- *30) İnsan-ul uyun (İbrâhim Halebî)*
- *31) Siyer-i alam-ün-nubela*
- *32) Siyer-i Halebî*
- *33) Es-Sire (Zeyni Dahlan)*
- *34) Huccetullahı al'el âlemîn (Yusuf Nebhanî)*
- *35) Medaricûn nübüvve (Abdulhak-ı Dehlevî)*
- *36) Mearicûn nübüvve (Altı parmak)*
- *37) Mevahibu ledünniyye ve Zerkânî şerhi*
- *38) Envar-ül-Muhammediyye*
- *39) Şifa-i şerîf (Kadı lyaz)*
- *40) Delâil-ün-nübüvve (Ebû Nuaym)*
- *41) Şemail'l-ür-Resûl (Tirmizî)*
- *42) Delail'ün-nübüvve (Beyhekî)*
- *43) Hamîs (Diyar-ı Bekrî)*
- *44) Tam İlmihâl Se'âdet-i Ebediyye*
- *45) Eshâb-ı Kirâm*
- *46) Delâil-ül-hayrat*
- *47) Caliyet-ül-ektar.*
- *48) Mevlid-i şerîf risâlesi (Seyyid Abdülhahîm Arvâsî) yazma*
- *49) Mektûbât (İmam-ı Rabbânî)*

- *50) İsbat-ün-nübüvve (İmâm-ı Rabbânî)*
- *51) Kısas-ı Enbiyâ (Ahmed Cevdet Paşa)*
- *52) Eşî'ât-ül-lemeât (Abdulhak-ı Dehlevî)*
- *53) Ecdâd-ı Peygamberî (Seyyid Abdülhakîm Arvasî) – yazma-*
- *54) Herkese Lâzım Olan Îmân*
- *55) Kitab-ul iber (İbni Haldun)*
- *56) Rehber Ansiklopedisi cild- 12, sh-235*